AS-001659

RARE

2

1042

A DICTIONARY OF THE TELOOGOO LANGUAGE.

4 CSL

RARE

REFERENCE only.

A

DICTIONARY

OF THE

TELOOGOO LANGUAGE,

COMMONLY TERMED THE GENTOO,

Peculiar to the Hindoos of the North Eastern Provinces

OF THE

INDIAN PENINSULA.

By A. D. CAMPBELL,

OF THE

MADRAS CIVIL SERVICE,

LATE MEMBER, AND SECRETARY,

OF THE

BOARD OF SUPERINTENDENCE

FOR THE

COLLEGE OF FORT ST. GEORGE.

Secretariat Library, Government of India
No. 174
Date 24.1.28

Madras:

PRINTED AT THE COLLEGE PRESS.

1821.

326/29

494.8133
Cam
M21

College of Fortwilliam.

494.813
C15D

RR
494.81332
Dic

13 NOV 1961

-11178

SECRETARY
No. 1042
Date 8.6.05.
BOARD OF EXAMINERS.

TO THE MEMORY

OF

THE LATE

FRANCIS WHYTE ELLIS, ESQ.

OF THE MADRAS CIVIL SERVICE,

WHO PLANNED THE ESTABLISHMENT OF THE COLLEGE OF FORT ST. GEORGE,

AND,

WHILE HE LIVED,

WAS IT'S CHIEF ORNAMENT AND SUPPORT,

THIS WORK,

THE OFFSPRING OF THAT INSTITUTION,

IS INSCRIBED;

AS A TRIBUTE OF FRIENDSHIP

DUE FROM

THE AUTHOR.

GSL

ADVERTISEMENT.

THE following Dictionary was commenced soon after the publication of the Author's Teloogoo Grammar; and, the copyright of it having been purchased by the Madras Government, they have directed it to be printed at the College Press.

The situation which the Author formerly held in the College of Fort St. George first led him to endeavour to promote and mature it's objects, by the publication of a set of elementary works on the Teloogoo language. This, he hopes, has been effected, by his former, and the present publication; and he performs a grateful duty in publicly recording his obligations both to the Madras Government, and to the Honorable the Court of Directors, for the great liberality, with which his humble labours have been rewarded by them.

The Dictionary, as the sequel to the Author's Grammar, has been compiled on the same principles, respecting the formation and derivation of the Teloogoo language, as have been laid down in the introduction to the Grammar. It is unnecessary, therefore, to recapitulate them in this place. But, composed, as this work has been, at intervals, and often in the midst of all the bustle of a Collector and Magistrate's Office, the Author begs to crave for it some indulgence from the public.

In the preparation of the present work, a manuscript Teloogoo

Dictionary by *Maumadi Vencaya*, a learned Native at Masulipatam, has been of material assistance to the Author. In that native manuscript, the words are inconveniently arranged, the explanations are given exclusively in Teloogoo, and but few pure Teloogoo words occur; yet the work contains a vast number of terms, chiefly of Sanscrit derivation, and they are explained, though concisely, with the correctness of a scholar, well versed in Teloogoo literature, and master of the subject on which he writes.

The Author has also availed himself of another manuscript Dictionary, in which many of the most common Teloogoo words are arranged, absurdly enough, in the order of the *French*, and not of the Teloogoo, alphabet. He is indebted to *Mr. C. M. Lushington*, and *Mr. W. Harington*, of the Madras Civil Service, for two copies of this work; but subsequently obtained a more complete copy of the same from the *Pere Mottet* at Pondicherry, and another from the Government Office at Madras, deposited there many years ago by Mr. Daniel Ince. These two last contained (what in the others was deficient) explanations in French of the Teloogoo words arranged as above explained; but the explanations thus given, though full, are by no means correct. This manuscript appears to have been the result of the labours of successive Jesuit Missionaries, in the neighbourhood of the Guntoor district.

The Author's obligations to these Teloogoo manuscripts, however, are inconsiderable, compared with those which he owes to the excellent Sanscrit Dictionary published by Mr. Wilson at Calcutta. That publication did not reach him until

the present Teloogoo Dictionary was in the Press; but, as it passed through it, the Author, in explaining words of Sanscrit origin, has borrowed very freely from Mr. Wilson's work; and, in general, has introduced *verbatim* such of the explanations given by Mr. Wilson as continue in Teloogoo to be attached to the Sanscrit term; adding any new meaning it may have acquired, after it's adoption into Teloogoo.

In consequence of the Author's removal to an Office at a great distance from the Presidency, Mr. Henry Mortlock, the present Secretary to the College of Fort St. George, was so good as to undertake the revision of the sheets of the Dictionary as they passed through the Press; and the public are indebted to him for the care with which that troublesome task has been executed. The Author is further obliged to Mr. Mortlock for many valuable additions of various Arabic, Persian, and Hindoostanee terms, in illustration of the derivation of several Teloogoo words. These additions may generally be distinguished from those of the Author, by the omission of the word *from*, which has usually been inserted by the Author, before the derivations given by him.

BELLARY DISTRICT,
10th December 1821.

CSL

ABBREVIATED TERMS USED IN THIS DICTIONARY.

T. denotes Pure *Teloogoo* words, such as in the Grammar are termed దేశ్యము *Deshyumoo.*

S. „ *Sanscrit* words, assuming Teloogoo terminations and forms, in the Grammar termed తత్సమము *Tutsumumoo.*

TUD. „ Teloogoo corruptions of Sanscrit words, in the Grammar termed తద్భవము *Tudb,huvumoo.*

G. „ Provincial terms, in the Grammar denominated గ్రామ్యము *Gramyumoo.*

A. „ words of Arabic derivation.

P. „ „ Persian „

H. „ „ Hindoostanee „

s. n. „ Substantive noun.

adj. „ Adjective.

adv. „ Adverb.

postpos. „ Postposition.

interj. „ Interjection.

v. a. „ Verb active.

v. n. „ Verb neuter.

v. caus. „ Verb causal.

v. comp. „ Verb compound, or that peculiar verb in Teloogoo which is formed from the root కొను, as explained in this Dictionary under that head, and in the second edition of the Grammar, between rules 184 & 185.

N. B.---When &c. is added to a sanscrit adjective terminating in ము, it denotes that it is given in it's neuter form, but that it admits of the masculine and feminine forms explained in the Grammar under rule 289, &c. of the second edition; and that in these masculine and feminine forms, it may be used as a substantive.

A

DICTIONARY,

TELOOGOO AND ENGLISH.

అ The first letter of the Teloogoo Alphabet. In Teloogoo, it is often used before words beginning with a consonant, for the long ఆ, (the indeclinable adjective pronoun *that;*) in which case, the following consonant is doubled; thus, ఆకాలము is often written అక్కాలము *that time.* Prefixed to nouns of Sanscrit derivation beginning with a consonant, it implies negation; thus, శూరుడు a *brave man,* అశూరుడు a *coward;* before words of the same derivation commencing with vowels, it is used in the same sense, but between it and the vowel, the consonant న్ is inserted, to prevent hiatus.

T. అంకణము s. n. The space between two beams, or pillars.

S. అంకపాళి s. n. A kind or amorous embrace.

S. అంకము s. n. (from the root s. అక్ *to mark)* 1. A mark or spot. 2. a numeral figure. 3. the inside of the thigh. 4. the side above the hip. 5. *in theatrical language,* an act or scene; a canto or chapter. 6. vicinity.

T. అంకము s. n. War; battle.

T. అంకమ్మ } s. n. The name of a village

T. అంకాళమ్మ } Goddess.

S. అంకితము &c. adj. Marked; numbered; paged. అంకితము చేయు v. a. To dedicate a book; as ఆ గ్రంథము రాజు పేరిట అంకితము చేసినాడు he dedicated that work to the King.

T. అంకెలి s. n. An obstacle; impediment.

S. అంకురము s. n. A germ; a sprout; a bud.

S. అంకురార్పణ s. n. (from s. అంకుర *a germ* and s. అర్పణ *placing)* A preliminary ceremony performed in Hindoo temples, at the beginning of a feast.

s. అంకుశము s. n. An elephant hook; the instrument by which the driver guides the elephant. అంకుసంకులకురాని adj. (a corruption of the Sanscrit word అంకుశము *an elephant hook*, and T. రాని the negative relative participle of the verb, వచ్చు *to come, that does not come*; viz. *that which will not obey direction)* Ungovernable, head-strong, untractable, indocile. అంకుశంబుమాద్రి s. n. (from అంకుశము an *elephant hook*, and T. మాద్రి *like)* The 19th of the 27 Asterisms, from its similitude to the elephant hook. *Quatuor stellæ, in cauda scorpionis,* Beschi.

s. అంకూశము s. n. Vide అంకుశము.

TUD. అంకె s. n. (from s. అంక *a mark)* A numeral figure, sign, or mark. అంకెలు కూడు v. a. (from కూడు *to join)* To add up figures. అంకెలుగుణించు v. a. (from గుణించు to *count)* To multiply figures. అంకెలుపాలుపుచ్చు v. a. (from పాలుపుచ్చు *to take shares)* To divide figures. అంకెలుభాగహరించు v. a. (from భాగహరించు *to subtract)*. To subtract figures.

T. అంకెము s. n. 1. A stirrup 2. half of a bullock load, or what is loaded on one side of the bullock.

T. అంకెవన్నె s. n. A stirrup.

T. అంగ s. n. A long stride.

s. అంగజము s. n. (from s. అంగ *the body,* and s. జ *born)* The hair.

s. అంగజుడు s. n. (from s. అంగ *the body* and s. జ *born)* 1. A son. 2. the god of love.

T. అంగడి s. n. A shop. అంగడివీధి s. n. (from వీధి *a street)* A market place. అంగళ్లబారు s n. (from బారు *a range)* A range of shops. అంగడివేయు v. a. (from వేయు *to throw or put)* To establish or open a shop.

s. అంగణము s. n. 1. A court or yard. 2. the open square, forming the centre of every native dwelling.

T. అంగద s. n. Calamity, danger, distress.

s. & T. అంగదట్టము s. n. (from s. అంగ *the body* and T. దట్టము *close or tight)* Drawers, trowsers, such as are worn by Mussulman women, or Hindoo dancing girls.

s. అంగదము s. n. An ornament worn on the shoulder, peculiar to Kings. It resembles a short wing, erect.

s. అంగదుడు s. n. The son of వాలి *Vali,* who is the brother of the King of the Southern race, represented in the *Rámáyanam* as monkies.

s. అంగదేశము s. n. One of the 56 Countries in the world, in the vicinity of Calinga, a division of Telingana.

s. అంగన s. n. A woman.

s. అంగన్యాసము s. n. A repetition of religious formulas, with the hand, in different positions, laid on various parts of the body; as, the palm of the hand on the breast; the finger or the palm on the mouth; the ends of the fingers on the crown of the head &c.

s. అంగము s. n. 1. The body. 2. a limb, or member of the body. 3. a part or branch. 4. a rank, condition, or state.

వేదాంగము s. n. (from వేద *the Védum*) The branches or subordinate Hindoo sciences, connected with the Hindoo scriptures. రాజాంగము s. n. (from s. రాజన్ *a king*) Regal state.

T. అంగమొల s. n. Nakedness.

S. & TUD. అంగరఖా s. n. (from s. అంగ *the body* and Tud రఖా *protection*) A short jacket, or vest; such as is worn by Hindoos connected with Europeans.

S. అంగరాగము s. n. (from s. అంగ *the body* and s. రాగ *causing pleasure*) 1. A cosmetick. 2. the rubbing of ground sandal-wood &c. upon the body. 3. ground sandal-wood.

T. అంగలార్చు v. n. To grieve, to lament, to cry, to weep.

S. అంగవస్త్రము s. n. (from s. అంగ *the body* and s. వస్త్ర *a cloth*) A man's upper garment, generally thrown over the shoulder, or respectfully tied round the waist.

S. అంగారకుఁడు s. n. The planet Mars; according to mythology, the son of the earth. అంగారకవారము s. n. (from s. వార *a day*) Tuesday, the third day of the week.

S. అంగారము s. n. 1. Coal 2. charcoal 3. a live coal. అంగారధానిక s. n. (from s. ధానికా *that in which any thing is kept*) A stove, any vessel in which fire is placed. అంగారశకటి s. n. (from s. శకటి *a cart*) A stove.

S. అంగిరసుఁడు s. n. *Angirasa*, the name of a holy Moonee.

T. అంగిలి s. n. The uvula, అంగిటిముల్లు s. n. (from ముల్లు *a thorn*) A disease in the throat, generally peculiar to children.

T. అంగీ s. n. (probably derived from s. అంగికా *a jacket*) A long gown; a robe generally worn by Mussulmans, or Hindoos connected with the Mahomedan Government. అంగీతొడుగుకొను v. a. To put on a robe. అంగీవిడుచు v. a. To take off a robe.

S. అంగీకరించు v. a. 1. To consent, acquiesce, or accept a proposal. 2. to admit. 3. to approve అంగీకారము s. n. Consent, the acceptance of a proposal; admission, approval. అర్ధాంగీకారము Half consent, doubtful admission. అంగీకృతము &c. adj. Accepted, admitted.

T. అంగు adj. Agreeable; pleasant; handsome. This word is also used as a substantive, when it denotes *beauty, agreeableness* &c.

S. అంగుష్ఠము s. n. 1. A finger; a toe. 2. the thumb, or great toe. 3. an inch.

S. అంగుళి s. n. 1. A finger or toe. 2. the thumb or great toe. అంగుళిత్రాణము s. n. (from s. త్రాణ *preserving*) A piece of leather or iron, often in the form of a broad ring, placed on the fingers of the right hand, to prevent their being cut by the bow-string, in discharging an arrow. అంగుళీమానము s. n. (from s. మాన *a measure*) A measure with the fingers or arms, such as a span, a

CSL

cubit &c. అంగుళీయకము s. n. A finger ring.

s. అంగుష్ఠము s. n. The thumb, the great toe. It is often written అంగుటము.

G. అంగూరుచెట్టు s. n. (from the Persian word అంగురు *grapes* and the T. word చెట్టు *a tree)* The grape vine.

s. అంఘ్రి s. n. The foot.

TUD. అంచ s. n. (from s. హంస) A fabulous kind of swan. అంచతేజిమేటి s. n. (from T. తేజి *a horse,* and T. మేటి *a chief;* viz. *the great being whose steed is the swan)* The God Brumha, the creator.

T. అంచనా s. n. An estimate, a valuation, an appraisement. అంచనాచూయు or అంచనావేయు v. a. To form an appraisement, to estimate. అంచనాదారుడు s. n. (from దార్ Hindoostanee, *an agent)* A person who estimates the quantity of corn in a field, or salt in a heap &c.

s. అంచలము s. n. The selvage of a garment, the border of a cloth.

s. అంచితము &c. adj. Revered; pleasing.

TUD. అంచు s. n (from s. అంచల) 1. The ornamented border of a cloth. 2. the edge, end, or selvage. 3. the blade of a sword.

T. అంచె s. n. A relay, or post, at different stages.

T. అంజ s. n. 1. The foot of a man. 2. the mark of a man's foot. 3. the measure of a foot.

s. అంజనము s. n. 1. The elephant at the western point, one of the eight supporting the world. 2. the smoke of a lamp made into paint, used by women and children to blacken the eyes. A conjurer called in to discover thieves, or any thing concealed, places some of this paint in the palm of his hand, or in a plate, or applies it to his eyes, and by this means the figure of the thief and the whole transaction are supposed to be represented to himself only; hence, అంజనము sometimes means *conjuration* and అంజనకాండు *a conjurer.*

s. అంజనావతి s. n. The female of the elephant at the north east point.

s. అంజనిక s. n. A species of lizard.

s. అంజలి s. n. The palms of both hands held together, so as to contain any thing.

G. అంజాయించు v. n. To delay; to be in doubt; to hesitate.

T. అంజికోయాలు s. n. used only in the plural. A play with shells, peculiar to women and children.

T. అంటిచెట్టు s. n. (from T. చెట్టు *a tree)* The plantain or banana tree, *musa sapientum.*

T. అంటు v. 1. To touch, to handle. 2. to be joined, to come in contact with, to stick. 3. to infect, to be contagious. 4. to be attacked by insects. 5. to anoint, అంటుజోడు s. n. Ear-rings that hang close to the ear, touching it. అంటరానివేల్పు s. n. The Deity that cannot be touched; the god of fire. అంటు s. n. *lit.* That which is joined, viz. 1. leaves stitched together, which the Hindoos use as plates for their rice 2. the clotted hair

of a mendicant. అంటుకట్టు v. a. (from కట్టు *to tie)* To fasten or join together; to tighten; to clot the hair. అంటుపేను s. n. (from పేను *a louse)* A small louse that sticks to the skin; a crab-louse. ఆరోగము నాకు అంటినది That disease has infected me. ఆరోగము అంటుచున్నదా Is that disease contagious? దానికి చెదలు అంటినది White ants have attacked it. తల అంటు To touch, rub, or anoint the head.

అంటుకొను v. comp. 1. To touch for one's own advantage. 2. to anoint or wash the head. This phrase implies also *to bathe*, for when the Hindoos anoint the head with oil, they always bathe afterwards. 3. to cling or stick to; to hold or fasten upon. 4. to take away clandestinely. అంటుకొనిపోవు To steal.

అంటించు v. caus. 1. To cause to touch. 2. to join, to paste, to glue. 3. to sting. 4. to light or set in fire. తేలు అంటించెను The scorpion stung. దెబ్బలు అంటించు (from దెబ్బలు *blows)* To beat, to flog. మాటలు అంటించు (from మాటలు *words)* To repeat improperly what has been communicated to one; to reveal a secret. పని అంటించు (from పని *business)* To employ.

T. అంటు s. n. (from the v. as explained above.) 1. Touching. 2. a graft. 3. imaginary uncleanness, or legal impurity. అంటుబడు To have the menses, or any other legal impurity. అంటువిడుచు or వదులు To become free from the menses, or from any other legal impurity, such as from that arising on the death of a relative &c.

T. అండ s. n. 1. Proximity, vicinity, neighbourhood; 2. support, protection. అండ చేరుకొను To put oneself under another's protection. అండగోడ s. n. (from TUD. గోడ *a wall)* A buttress; a sloped wall, built to support another.

S. అండము s. n. 1. An egg. 2. the testicle. అండవాయువు The disease arising from the swelling of the testicle. అండకోశము (from S. కోశ *a nest)* The scrotum. అండజము (from S. జ *produced)* An oviparous animal.

S. అండుకము s. n. A species of bird. *(Jacana. Parra Goensis* &c.) Colebrooke.

T. అండెము s. n. 1. That part of a sack in which goods are placed, when laden on a bullock. 2. half a bullock load.

T. అంత an indeclinable adjective and substantive pronoun. 1. So, so many, such, thus. 2. that. అంతసేపు So long. అంతమంది So many persons. అంతమాత్రము Such a quantity, so much. అంతమట్టుకు So far, thus far. It is sometimes *affixed* to words, as దుడ్డంత Such as a copper pice i. e. the size or weight of a copper pice. అంతలో Within that; in the mean time. అంతకంటె Than that. అంతకుముందర Before that. అంతకంతకు By degrees. అంతగా Much; frequently *vide* అంతా.

అంతట The inflected ablative of అంత,

afterwards; in the mean time. అంతట నుంచి From that time; thenceforward. అంతటి the inflected adjective from అంత, Such, alluding to something written or said before; as if we should say, *such* a man we shall not see again, మేమంతటి వానిజూడము.

s. అంతఃకరణము s. n. (from s. అంతర్ *internal,* and s. కరణ *an organ)* 1. The heart. 2. the mind; *figuratively,* favor, regard.

s. అంతఃపురము s. n. (from s. అంతర్ *internal* and s. పుర *a habitation)* A seraglio, the inner apartments for the women.

T. అంతకము s. n. A total, or aggregate. అంతకముచేయు v. a. To add up or make a total.

s. అంతకుడు s. n. The god Yama; the killer, and judge of departed souls.

s. అంతము s. n. 1. An end, consummation. 2. death, destruction. 3. the waist. adj. beautiful.

s. అంతరంగము s. n. (from s. అంతర్ *within,* and s. అంగ *the body)* 1. The heart. 2. the mind; *figuratively,* secrecy, privacy; hence also అంతరంగుడు a confidant, as వానికివాడంతరంగుడు he is his confidant.

s. & TUD. అంతరదామర s. n. (from s. అంతర *the middle space,* and TUD. తామర *a lilly)* A water plant, without any root in the ground, swimming upon the surface of lakes &c.

s. అంతరము s. n. 1. The middle space; interval. 2. difference. 3. rank. అంతరాంతరము Difference, or distinction of rank.

s. అంతరాత్మ s. n. The interior soul; that portion of the universal soul, or supreme being, which the Hindoos believe to be confined in the body of each existing creature.

s. అంతరాయము s. n. Obstacle, impediment.

s. అంతరాళము s. n. The middle space; interval.

s. అంతరిక్షము s. n. The sky; the atmosphere.

s. అంతరీపము s. n. An island.

s. అంతరీయము s. n. A lower garment.

s. అంతర్గతము &c. adj. (from s. అంతర్ *within,* and s. గత *went)* 1. Forgotten. 2. included. 3. internal. అంతర్గతజ్వరము Internal fever.

s. అంతర్ధానము s. n. (from s. అంతర్ *within,* and s. ధాన *placing)* Disappearance, vanishing. అంతర్ధానమవు v. n. (from అవు *to become)* To disappear, to vanish.

s. అంతర్ధి s. n. Any thing which hides, or keeps from sight; a covering.

s. అంతర్భూతము &c. adj. (from s. అంతర్ *within,* and s. భూత *being)* Included.

s. అంతర్భౌమము &c. adj. (from s. అంతర్ *within* and s. భౌమ *belonging to the earth)* Subterraneous.

s. అంతర్వర్త్మము s. n. The space between the sky and the surface of the earth;

the air, the atmosphere.

s. అంతర్వత్ని adj. (from s. అంతర్ *within*, and s. వత్ *an attributive of possession)* Pregnant, big with child.

s. అంతర్వాణి adj. (from s. అంతర్ *within*, and s. వాణి *learning)* Skilled in arts and sciences; learned.

TUD. అంతస్తు s. n. (from s. అంతస్థ) A story, or range, placed one above another; as the decks of a ship, the stories of a house.

s. అంతస్థ s. n. A name given in grammar to the letters య - ర - ల and వ.

T. అంతా s. n. sometimes written అంత The whole; every thing—pro. all—adv. completely, altogether, wholly. అంతవట్టు In all parts. అంతటా Every where. అంతే That is all. అంతేనా Is that all? అంతా ఒకసారి All at once.

D. అంతిపురము s. n. The seraglio. *vide* అంతఃపురము.

TUD. అంతు s. n. The whole, total, or aggregate. adj. Total. This word is used chiefly in accounts.

s. అంతేవసాయి s. n. (from s. అంత *the end*, and s. అవసాయిన్ *sitting)* 1. A person of the lowest cast, or order in society. 2. a barber.

s. అంతేవాసి s. n. (from s. అంత *near*, and s. వాసిన్ *who dwells)* A pupil, a scholar, one who is under the care of a tutor.

s. అంత్యజుఁడు s. n. A person of the lowest cast.

s. అంత్యము &c. adj. (from s. అంత *the end)* Final; ultimate; last; concluding.

s. అంత్రము s. n. The entrails.

T. అందగించు v. n. 1. To be adorned. 2. to take up one's discourse, to support one's argument.

T. అందనుక adv. Till that time, as far as that place. vide అందాక.

T. అందము s. n. Beauty; as రామునియందము the beauty of Rama. adj. Beautiful; as రామునిముఖమందము Rama's face is beautiful. అందగాఁడు A handsome fellow. అందహీనము &c. Ugly, deformed.

T. అందఱు indef. pro. All.

TUD. అందలము s. n. (from s. ఆందోలికా) A palankeen. అందలపుకొమ్ము The pole of a palankeen.

T. అందాక adv. Till that time, as far as that place. *vide* అందనుక.

T. అందియ s. n. A silver ornament, worn by women round the ankle.

T. అందు adv. There, in that place.

T అందు pron. defective, not used in the nominative, genitive, or accusative cases; That. అందువల్ల *by that*. అందుకు *for that*. అందుమీఁదట *upon that*. It is likewise joined to the relative participles of a verb, to convert them into nouns, admitting of declension; thus, చేసినందుచేత *by having done*. చేసేటందుచేత *by doing*.

T. అందు postpos. In. రామునియందు in *Rama*.

T. అందు v. a. 1. To reach. 2. to take hold of. 3. to obtain. అందుకొను v. comp. To reach. వియ్యమందు v. a. To intermarry.

T. అందుగుచెట్టు s. n. The name of a tree. *Boswellia integrifolia.* R. Mss. Colebrooke.

S. అందువు s. n. 1. The chain used to fix an elephant by one foot. 2. an ornament worn by women round the ankle. 3. the thread or string tied round a man's waist, by which is supported the *lungoti,* or small cloth, concealing the privities.

T. అందె s. n. *vide* అందియ.

G. అందెబందెలేని adj. (from అందెబందె a cant word, derived from అందె *an ornament worn round the ankle,* figuratively expressive of *restraint,* and లేని *wanting)* Unrestrained; uncontroulable; helpless.

S. అంధకము &c. adj. Blind. *vide* అంధము.

S. అంధకరిపుడు s. n. (from s. అంధక the name of a giant, and s. రిపు *a foe)* One of the names of the god *Siva.*

S. అంధకారము s. n. (from s. అంధ *blind,* and s. కార *making)* Darkness, obscurity. అంధకారముపోగొట్టు To dispel darkness. అంధకారముతీసిపోతున్నది Darkness disappears. అంధకారముముసుకుకొంటున్నది or కప్పుకొంటున్నది. Darkness spreads itself. కామాంధకారము or మోహాంధకారము Excess of love.

S. అంధతమసము s. n. (from s. అంధ *blind,* and s. తమస obscurity) Great darkness.

S. అంధము s. n. Water; darkness.

S. అంధము &c. adj. Blind.

S. అంధస్సు s. n. Food; boiled rice.

S. అంధువు s. n. A well.

T. అంపకోల s. n. (from T. అమ్ము *an arrow,* and T. కోల *a staff)* The shaft of an arrow.

T. అంపగఱి s. n. (from T. అమ్ము *an arrow,* and T. గఱి *a feather)* The feather of an arrow.

T. అంపలు s. n. Arrows. This word is used in the plural only.

T. అంపు v. a. (The causal form of the root పోవు *to go)* 1. To cause to go; to send away, to delegate. 2. to forward; to dispatch. దోవఅంపు To accompany one for a short way on the road, out of civility. అంపించు v. caus. used precisely in the same sense as అంపు - అంపకము s. n. The act of sending; permission, dismissal, *congé.* అంపకముచేయు v. a. To send away.

S. అంబ s. n. 1. A mother. 2. one of the names of the wife of *Siva.*

S. అంబకము s. n. 1. An eye. 2. an arrow.

S. అంబరము s. n. 1. Cloth; apparel. 2. the ether or sky. అంబరాంబరుడు s. n. (from s. అంబర *the sky,* and s. అంబర *apparel,* viz. *one whose apparel is the sky)* A name of the god *Siva.*

S. అంబరీషము s. n. A frying pan.

S. అంబరీషుడు s. n. The name of one of the 16 ancient kings.

T. అంబలి s. n. A kind of pap, made from the grain called రాగులు the *cynosurus coracanus* Lin.

S. అంబష్ఠుడు s. n. 1. A man sprung from a Bramin and a Vysya woman. 2. a barber; 3. a physician.

G. అంబారము s. n. 1. A heap, a magazine 2. the Government share of the produce. అంబారముపోయు (from T. పోయు *to pour)* To heap up grain.

G. అంబారి s. n. A *Howdah,* the seat or tower placed on an elephant's back, which accommodates several persons.

T. అంబారుపుణుఁడు s. n. A tick, infesting animals.

T. అంబాళపుచెట్టు s. n. The name of a tree, *spondias mangifera.*

s. అంబిక s. n. 1. A mother. 2. one of the names of the wife of *Siva ;* also that of the mother of *Dhrootarashtra,* an ancient king.

s. అంబు s. n. Water అంబుకణము s. n. (from s. కణ *a particle)* A particle of water. అంబుజము s. n. (from s. జ *produced) vide* అంభోజము - అంబునిధి s. n. (from s. నిధి *a nest)* The sea. అంబుధి s. n. (from s. ధి *holding)* The sea. అంబుధీషుధి s. n. (from s. అంబుధి *the sea,* and s. ఇషుధి *a quiver:* one whose quiver is the sea) A name of the god *Siva.* అంబుప్రసాదము s. n. (from s. ప్రసాద *clearing)* Clearing-nut, *strychnos potatorum.* అంబుభూషణుఁడు s. n. (from s. భూషణ *ornament)* The regent of the waters, the Hindoo Nepture. అంబుమర్కటము s. n. (from s. మర్కట *a monkey)* The porpoise. అంబురాశి s. n. (from s. రాశి *a multitude)* The sea. అంబుస్ఫోటము s. n. (from s. స్ఫోట. *breaking)* A bubble.

T. అంబు s. n. An arrow అంబులపొది. s. n. a quiver of arrows. అంబువేయు v. a. (from వేయు *to throw)* To shoot an arrow.

T. అంబేడ adj. 1. Helpless; poor. 2. unable to speak when necessity requires it. 3. talking incoherently.

s. అంబ్లము s. n. The fruit of the tamarind tree ; sourness.

s. అంభస్సు s. n. Water. అంభోజము s. n. (from s. జ *produced)* A lotus, *nelumbium speciosum,* or *nymphœa nelumbo.* అంభోనిధి s. n. (from s. నిధి *a nest)* The sea. అంభోధి s. n. (from s. ధి *holding)* The sea. అంభోరాశి s. n. (from s. రాశి *a multitude)* The sea.

s. అంభారవము s. n. The lowing of oxen.

s. అంశ s. n. A share, a part, a portion. 2. good fortune or luck; as వానియంశదొడ్డది his good fortune is great.

s. అంశము s. n. A share, a part, a portion. దేవునియంశానపుట్టు To be borne from a portion of the Deity; to partake of the divine nature.

s. అంశుకము s. n. 1. Cloth. 2. the end of the upper part of a woman's cloth, in general throw over her shoulder.

s. అంశువు s. n. A ray of light, a beam. అంశుమంతుఁడు s. n. (from s. మత్ *possessing* viz. radiant, emitting rays) 1. The sun. 2. the moon. అంశుమాలి s. n. (from s. మాలా *a neck lace)* The sun.

s. అంసము s. n. The scapula; the shoulder-blade. అంసకూటము s. n. (from s. కూట *a peak)* The protuberance or hump on the back of indian oxen. అంసలము

&c. adj. (from s. ల *possessing*) Robust, strong, lusty.

T. అకట or అకటా interj. An expression of sorrow; alas!

G. అకటవికటము or అకటావికటము adj. Inverted, topsyturvy. వాఁడుఅకటవికటపుమాటలుమాట్లాడుతాడు He speaks invertedly; he prevaricates, or shuffles.

S. అకము s. n. 1. Sorrow; grief; a pang. 2. sin.

S. అకరికుఁడు s. n. A collector of customs.

S. అకస్మాత్తుగా adv. By chance; by accident; suddenly.

S. అకారము s. n. (from s. అ and s. కార a termination added to all the simple letters) The name of the first letter in the Teloogoo alphabet.

S. అకాలము s. n. Improper time. adj. Untimely, or out of season, as అకాలమరణము or అకాలమృత్యువు s. n. (from s. మరణ and మృత్యు *death*) Untimely or premature death. అకాలవర్షము Unseasonable or untimely rain.

S. అకించనము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. కించన *little*) Very poor or indigent; avaricious.

S. అకూపారము s. n. (from s. అ a privative, s. కు *little*, and s. పార *a bank*; that of which the bank is great) The sea.

T. అకో A particle, expressing doubt; as ఏమొకో It may, or may not.

T. అక్క s. n. An elder sister అక్కచెల్లెండ్లు Sisters, including both elder and younger.

TUD. అక్కజము s. n. (from s. ఆశ్చర్య) Wonder; surprise.

T. అక్కటిక s. n. The essence of regard, or favor; mercy.

T. అక్కడ adv. (from T. ఆ *that*, and T. కడ *a place*) There, in that place; it is opposed to ఇక్కడ *here*. This word is the inflected ablative of a defective noun, as its derivation evinces. అక్కడివాఁడు The man *of* that place. అక్కడికి *To* that place అక్కడక్కడ Here and there.

TUD. అక్కరము s. n. (from s. అక్షర) A letter of the alphabet

T. అక్కర s. n. 1. Necessity. 2. want; need. 3. occasion. నాకుఅక్కరవున్నది I want; literally, want is to me. అక్కరలేదు It is not wanted, or necessary. దీనితోనీకేమియక్కర What have you to do with this? *or* what occasion or necessity have you for this? అక్కరకొద్దిమాట్లాడు To speak as necessity demands, as circumstances require. అక్కరదీర్చు To relieve from want. అక్కరకువచ్చు To be of use. అక్కరపట్టియుండు To be interested in.

T. అక్కలకర s. n. A species of medicinal root.

T. అక్కలించు v. a. To contract the muscles of the belly.

T. అక్కు s. n. The breast; the bosom. వానిఅక్కులుచెక్కులుయెండినవి *lit.* his breasts and cheeks are dried up. He is emaciated. అక్కుపక్షి s. n. (A cant word, from s. పక్షి *a bird*) A blockhead; a stupid fellow.

T. అక్షుళ్లు s. n. A sort of grain, called also ఆర్రికదాలు.

S. అక్రమము &c. adj. Irregular, out of rank or order s. n. Irregularity.

S. అఖండము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. ఖండ *a bit or piece)* 1. Whole, entire, without interstice. 2. indivisible. 3. undivided.

S. అఖిలము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఖిల *separated)* All, whole, entire.

T. అగచాట్లు s. n. this word is used only in the plural, and denotes. 1. A very distressed and helpless state, or situation. 2. calamity; adversity. అగచాట్లఁబడు v. a. To suffer great distress; to fall into adverse circumstances. అగచాట్ల - బెట్టు or పలుచు v. a. To throw one into distress. అగచాట్లమారి A distressed person. అగచాట్లుతీర్చు To free from distress.

T. అగడు s. n. An accusation. అగడుపలుచు v. a. To prefer an accusation.

T. అగడ్త s. n. A ditch, or trench; a moat.

G. అగత్యము s. n. (probably from s. అగతికా) Necessity. adj. Necessary. అగత్యముగా Necessarily, positively. మీరు అగత్యముగా రావలెను You must positively come.

T. అగపడు v. n. 1. To appear; to seem. 2. to be found. అగపఱుచు v. a. To point out, to shew.

S. అగమము or అగము s. n. (from s. అ a privative and s. గమ or గ *that moves)* 1. A mountain. 2. a tree.

S. అగమ్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. గమ్య *moveable)* 1. Inaccessible. 2. impassible. 3. impenetrable.

S. అగరు s. n. A red sort of sandal wood.

T. అగలుసొంటిచెట్టు s. n. The name of a tree, *Cissampelos hexandra.*

T. అగలు v. n. To be broken, to burst. అగలించు or అగల్చు v. a To break; to split.

T. అగసాలి or అగసాలెవాఁడు s. n. A goldsmith.

S. అగస్త్యుఁడు s. n. (from s. అగ *a mountain,* and s. స్త్య *a leveller)* The holy sage *Agustya,* named also కుంభసంభవుఁడు, the regent of the star Canopus, and the supposed inventor of the Tamil language.

G. అగాడీ s. n. 1. The van, or front of an army. 2. the ropes tying the fore feet of a horse.

S. అగాధము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. గాధ *a fixed place)* 1. Deep, unfathomable. 2. abstruse.

S. అగారము s. n. A house, a habitation.

G. అగావు s. n. (from Hind. آگي *before)* An advance of money.

T. అగిసెచెట్టు s. n. The lin plant. *Linum usitatissimum.* అగిసెనూనె s. n. Linseed-oil. అగిసెకూర The leaves of the Lin plant, which the Hindoos eat as curry.

S. అగురు s. n. *vide* అగరు.

S. అగురువు s. n. *vide* అగరు. adj. (from s. అ a privative and s. గురు *heavy)* Light.

S. అగోచరము &c. adj. Incomprehensible, imperceptible.

T. అగ్గపడు v. n. To be seized, or taken.

T. అగ్గము adj. Possible. ఇదివానికిఅగ్గము *lit.* This is possible to him, he can do this.

T. అగ్గలము adj. Intolerable, hard to be borne, not to be endured అగ్గలమగు v. n. (from T. అగు *to become*) To become intolerable.

T. అగ్గలించు v. a. To surpass, to excel.

TUD. అగ్గి s. n. (from s. అగ్ని) Fire. అగ్గితగులు, or అగ్గిదాకు v. n. (from T. తగులు or T. తాకు *to touch*) To be kindled by fire; to be fatigued. అగ్గిపాపడు s. n. (from T. పాప *a child*) The son of *Siva* and *Parvaty*; the god of war, also called *Koomárasáwmy*.

T. అగ్గించు v. a. 1. To commend or applaud. 2. to supplicate or pray.

TUD. అగ్గువ adj. (from s. అర్ఘ్య) Cheap, of small value, easy to be had. వర్తకులుబియ్యముబహుఅగ్గువగాఅమ్ముతారు The merchants sell rice very cheap. అగ్గువగాకొను To buy at a cheap rate.

S. అగ్ని s. n. 1. The element or god of fire. 2. fire. 3. the plant called Ceylon lead-wort, *Plumbago zelanica* 4. marking nut, the *simecarpius anacardium*. అగ్నితగిలించు To kindle. అగ్నిజ్వాల s. n. Flame. అగ్నిమూల s. n. The south-east point, over which the god of fire is supposed to preside. అగ్నికణము s. n. (from s. కణ *a particle*) A spark of fire. అగ్నిచిత్తు s. n. (from s. చిత్ *one who collects*) One who has taken and placed, or consecrated, a sacrificial fire. అగ్నివాముము s. n. 1. Ceylon lead wort. 2. marking nut; see అగ్ని. అగ్నిబీజము s. n. (from s. బీజ *a seed*) Gold. అగ్నిమాంద్యము s. n. (from s. మాంద్య *dullness or extinction*) Indigestion; a morbid weakness of stomach. అగ్నిలింగము s. n. (from s. లింగ *an indication or sign*) Smoke. అగ్నిశిఖ s. n. (from s. శిఖా) 1. Saffron. 2. a sort of pot-herb. 3. a flower or dust of a vermilion colour. 4. minium or red lead. అగ్నిష్టోమము s. n. (from s. స్తోమ *an oblation*) A holy sacrifice or ceremony, in which oblations are presented to the god of fire. అగ్నిసహాము s. n. (from s. సహా *to bear or suffer*) A frog. అగ్నిహోత్రము s. n. (from s. హోత్ర *an oblation*) 1. The articles necessary for the daily fire sacrifice performed by Bramins. 2. fire. 3. an oblation to fire. అగ్నిహోత్రుడు s. n. 1. The god of fire.

S. అగ్రము s. n. 1. The fore part; the front. 2. a peak. 3. the point of a bird's bill. 4. the end. 5. the beginning అగ్రము &c. adj. 1. First. 2. chief, excellent, eminent, principal. అగ్రగణ్యము &c. adj. (from s. గణ్య *that may be enumerated*) Estimable; conspicuous; commanding. అగ్రజన్ముడు s. n. (from s. జన్మన్ *birth*) 1. An elder brother. 2. a man of the sacerdotal or braminical tribe. అగ్రజుడు s. n. (from s. జ *born*) An elder brother. అగ్రధన్వుడు s. n. (from s. ధన్వన్ *a*

bow) Indra, the regent of the sky, and king of angels. అగ్రహారము s. n. (from s. హృ *to take* or హార *a necklace)* 1. A village or street inhabited by bramins only. 2. a superb necklace.

s. అగ్రిమము &c. adj. (from s. అగ్ర) 1. First. 2. prior. 3. excellent.

s. అగ్రిముడు s. n. (from s. అగ్ర) An elder brother.

s. అగ్రేసరుడు s. n. (from s. అగ్రే *in the front* and s. సర *a mover;* the person who moves first, or who walks in front) A chief; a commander of an army or party; a leader.

s. అఘము s. n. 1. Sin. 2. passion. 3. pain.

s. అఘాయత్తము &c. adj. (from s. అఘ *sin* and s. ఆయత్త *ready).* 1. Obstinate or stubborn. 2. inclined to mischief.

G. అఘోరము adj. Horrid, frightful, dreadful. అఘోరించు v. n. 1. To grieve, to lament. 2. to be in alarm or agitation.

T. అచ్చట adv. (from T. అ *that,* and T. చోట *a place)* There, in that place; it is opposed to ఇచ్చట *here.*

s. అచల s. n. (from s. అ a privative, and s. చల *moving)* The earth.

s. అచలము s. n. (from s. అ a privative and s. చల *moving)* A mountain.

s. అచింత్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. చింత్య *imaginable)* Beyond inquiry; incomprehensible. s. n. The number formed by a unit, followed by thirty one cyphers, or other figures.

s. అచిరద్యుతి s. n. (from s. అచిర *temporary,* and s. ద్యుతి *light)* Lightning.

s. అచేతనము &c. adj. Inanimate, stupid, insensible.

TUD. అచ్చ adj. (from s. అచ్ఛ *pure)* Pure, real, unmixed. అచ్చతెలుగు s. n. pure Teloogoo. అచ్చగుండ్లపేరు s. n. (from T. గుండు *a ball* and T. పేరు *a necklace)* A necklace, composed of pearls and gold. అచ్చాళ్లు s. n. used only in the plural. (from T. ఆళ్లు *men)* Chosen men.

T. అచ్చోట adv. *vide* అచ్చట.

T. అచ్చనగాయ s. n. A round ball, made of clay, tamarind stones, &c. used as a toy by children.

T. అచ్చము or అచ్చముగా adv. an emphatic particle which denotes Personality, or individuality; as అచ్చముగా రాజు పోయెను the King went personally, or himself. అచ్చముపాలుత్రాగెను he drank milk only.

TUD. అచ్చర s. n. (from s. అప్సరస్) Any one of the అప్సరసలు celestial nymphs, or courtesans.

T. అచ్చారము s. n. Money given to make a bargain firm; earnest money.

T. అచ్చికము s. n. Deficiency.

T. అచ్చు v. n. 1. To be indebted; as నీకు నేనుఅచ్చినానా am I indebted to you? 2. to suffer loss; as ఆగ్రామముకైనూరు వరహాలచ్చినాను. I suffered a loss of 100 Pagodas, on account of that village. అచ్చిపచ్చు. v. n. (from T. అచ్చి the past

participle of అచ్చు and T. వచ్చు *to come)* To be advantageous, or prosperous. అచ్చుదల or అచ్చుబాటు s. n. Debt incurred in a former existence.

T. అచ్చు s. n. 1. A weaver's reed. 2. a printing type. 3. a mould. అచ్చువేయు To print, to stamp. అచ్చువేసినయెద్దు A bull that is marked or stamped, allowed to wander at large, in commemoration of a deceased person, or as consecrated to the deity. అచ్చుబెల్లము (from T. బెల్లము *Jaggory)* A stamped lump of Jaggory, used as a sweetmeat.

s. అచ్చు s. n. A vowel.

T. అచ్చుగా adv. Agreeably.

TUD. అచ్చెరియము or అచ్చెరువు s. n. (from s. ఆశ్చర్య) Astonishment, surprize, wonder.

T. అచ్చో or అచ్చోటు adv. (from T. అ *that* and T. చో or చోటు *place)* There, in that place. *vide* అచట.

s. అచ్ఛభల్లము s. n. A bear.

s. అచ్ఛము &c. adj. Pure; clear; limpid; real. *vide* అచ్చు.

s. అచ్ఛోదము s. n. (from s. అచ్ఛ *pure* and ఉద *water)* The pleasure-tank or pool of *Cubera,* the god of riches, and regent of the northern point.

s. అచ్యుతాగ్రజుఁడు s. n. (from s. అచ్యుత *imperishable,* viz. *Vishnoo,* the pervader and preserver, and s. అగ్రజ *first born)* A name of *Balaráma,* the elder brother of *Vishnoo,* in his incarnation as *Krishna.*

s. అజ s. n. A she-goat.

s. అజగరము s. n. A large snake. *(Boa constrictor).*

s. అజగవము s. n. The name of the bow of *Siva.*

s. అజము s. n. A he-goat. అజమోద s. n. (from s. మోద *smell)* A medical drug, *Carum carui.*

s. అజస్రము adv. Constantly, continually, always.

s. అజాజీవి s. n. (from s. అజ *a goat,* and s. ఆజీవిన్ *subsisting)* A goat-herd.

s. అజాతశత్రుఁడు s. n. (from s. అజాత *unborn* and s. శత్రు *an enemy)* 1. A person without enemies; an innocent man. 2. a name of *Dhurmarájah.*

s. అజితము &c. adj. Unconquered.

s. అజినము s. n. A hide, generally that of an antelope, used by religious persons.

s. అజిరము s. n. An open square, forming the centre of every native house; a court or yard.

s. అజుఁడు s. n. (from s. అ a privative, and s. జ *born)* 1. The Creator *Brumha.* 2. the Indian Cupid. 3. *Siva.* 4. *Vishnoo.* 5. that son of *Rughoo* who was the origin of the race in which *Ráma* was born.

s. అజేయము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. జేయ *conquerable)* Impregnable, invincible.

s. అజ్ఞాతవాసము s. n. (from s. అజ్ఞాత *unknown,* and s. వాస *inhabiting)* The act of living incognito.

s. అజ్ఞానము s. n. (from s. అ a privative,

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

and s. జ్ఞాన *knowledge)* 1. Ignorance. 2. a want or ignorance of religion.

s. అజ్ఞుడు s. n. (from s. అ a privative and s. జ్ఞ *knowing)* An ignorant or illiterate man.

T. అట adv. There, in that place *vide* అచట

T. అట a particle (from the v. అను *to say)* It is said, or they say; as వాడువచ్చెనట It is said, or they say, he is come.

T. అటక s. n. A few boards are placed under the shelving roof of a native house, so as to form a flat ceiling over part of the room: the space between this flat ceiling and the shelving roof is used as a store-house, and is termed అటక.

T. అటకమామిడి s. n. The name of a plant.

T. అటకలి s. n. A preparation of green gram, and other substances, used as soap, chiefly for the purpose of washing the head, after it has been anointed with oil.

s. అటకాయించు v. a. 1. To hinder or prevent. 2. to arrest, to detain. 3. to molest. అటకాపు s. n. 1. Prevention. 2. detention. 3. molestation.

s. అటని s. n. The notched extremity of a bow.

T. అటమటించు or అటమరించు v. a. To deceive, cajole, or usurp, by plausible words or address.

s. అటవి s. n. A forest, a wilderness. *vide* అడవి.

T. అటికె s. n. A small earthen pot, with a large mouth.

T. అటు particle 1. There. 2. that. 3. so, *as* అటుపో go there. అటుతర్వాత after that. అటువంటి like that, such. అటుచెయ్యి do so.

T. అటుకు s. n. *vide* అటక.

T. అటుకులు s. n. pl. Paddy, which, after having been scalded in the husk, is beaten and deprived of that covering, and becomes bruised or flattened rice; it is then eaten, generally without further preparation, but sometimes after being boiled.

T. అట్ట s. n. 1. The body. 2. the leather forming the sole of a sandal.

s. అట్టము s. n. 1. An upstair house. 2. the upper part of a house. 3. an airy room on the top of the house.

s. అట్టహాసము s. n. (from s. అట్ట *much,* and s. హాస *laughter)* 1. The defiance or shout previously to battle. 2. affectation of superiority. అట్టహాసముచేయు v. a. To give oneself airs.

s. అట్టాలకము s. n. A house built over the fort gate; an upstair house.

T అట్టి adj. pron. Such.

T. అట్టు s. n. A particular kind of cake, baked on an iron plate.

G. అట్టు particle. This word is a corruption of అటు *that,* and when added to the indefinite relative participle in –ఏటి, or to the past relative participle of the verb, expresses, 1. So that, so as. 2. as. 3. as if. *ex.* ఈమనిషిబ్రతికేటట్టుమందుయియ్యి Give medicine, *so that* this man may live, or *so as* to preserve his life. నీవుచెప్పినట్టు

నేను చేస్తిని. I did *as* thou saidst. వాడు అవతలపొయ్యేటట్టు అగుపడ్డాడు. He appeared, *as if* he would go farther. అట్టే పోయెను a Teloogoo phrase (from T. అట్టు *so*, the emphatic ే, and T. పోవు *to go)* Literally *it is gone thus;* corresponding with the English phrase *"never mind."*

G. అట్టుపుట్టానవాలు s. n. A complete description of the origin, and existing condition or appearance, of any person, thing, or action.

T. అట్టులు adv. Thus. *vide* అట్లా.

T. అట్టున s. n. *vide* అటక.

T. అట్లా adv. 1. Thus, in that manner. 2. so, in such a manner. అట్లాగు adv. (from T. అటు *so*, and T. లాగు *manner)* In that manner; in such a way. అట్లాగంటి or అట్లాటి adj. Such, alluding to some thing written or said before.

T. అద s. n. 1. A lump of tamarinds. 2. clotted hair. అదగట్టు v. n. To be clotted or entangled, as the hair.

T. అదకత్తు or అదకొత్తు s. n. The scissars used for cutting beetle nut.

T. అదంగు v. n. To be reduced; to be humbled; to be depressed, or pressed down *vide* అణంగు.

అదంచు or అదంగించు v. a. To reduce, to humble &c. అదకువ (abstract noun) Humility; submission; modesty; politeness *vide* అణకువ.

T. అదపము s. n. A beetle-nut pouch. అదపకాడు s. n. (from T. కాడు *an agent)* The person that carries his master's beetle-nut-pouch.

T. అదపలు s. n. An entangling, as of the hairs of the head. అదపలుగట్టు v. n. *vide* అదగట్టు.

T. అదరించు v. a. To discharge, or send forth.

T. అదరు v. n. To shine.

T. అదరు s. n. Heartfelt sorrow.

T. అదలు v. n. 1. To bawl; to weep; to cry loudly. 2. to be afraid.

T. అదలు s. n. Fear; terror.

TUD. అదవి s. n. (from S. అటవి) A forest; a wilderness. అదవికంద. s. n. (from S. కంద *a root)* A large wild root, the *Tacca pinnatifida* అదవికుక్క s. n. (from TUD. కుక్క *a dog)* A wolf. అడవికోడి. s. n. (from TUD. కోడి *a fowl)* A jungle fowl. అదవిచెఱుకు s. n. (from T. చెఱుకు *sugar-cane)* Wild sugar cane. అదవిదున్న s. n. (from T. దున్న *a buffalo)* A wild buffalo. అదవిపంది s. n. (from T. పంది *a hog)* A wild hog, A wild boar. అదవిప్రత్తిచెట్టు s. n. (from T. ప్రత్తిచెట్టు *the cotton tree)* The wild cotton tree, *Hibiscus-vitifolius*. అదవిమునికిపట్టు s. n. (from T. మునికిపట్టు *a habitation)* An anchoret, a hermit. అదవిమల్లెతీగె s. n. *Nerium antidysentericum* అదవిమూలెమెన s. n. A sort of plant called also అటకమామిడి ప్లలిక. అదవి మొల్లతీగె s. n. (from T. మొల్లతీగె *jasmine)* A kind of jasmine, *(J. Auriculatum)*.

G. అదావుడి s. n. An alarm or disturbance

CSL

excited by a hostile or predatory incursion.

T. అడిచిపడు v. n. To hop; to jump with a quick motion; as మిడుతఅడిచిపడుతున్నది the grass-hopper is hopping.

T. అడిదము s. n. A scymitar.

G. అడిమె s. n. A bond-man; a slave; slavery.

T. అడియాలము s. n. 1. A mark; a token by which any thing is known. 2. any symbol used as a signature by those who cannot write their names.

G. అడివి s. n. vide అడవి.

G. అడిసాటా s. n. The obtaining goods from a trades-man, in order to sell them; the business of a broker.

T. అడుకు v. a. To range; to pile up.

T. అడుకులు s. n. Vide అటుకులు.

T. అడుగు s. n. 1. A foot-step. 2. the mark or measure of a foot. 3. the foot or bottom of any thing. 4. a foot. అడుగంటు v. a. (from T. అంటు to touch) 1. To fall to the bottom; to subside. 2. to be burned as rice at the bottom of a pot. అడుగడుగున adv. 1. Step by step. 2. ever and anon, from time to time అడుగడుక్కు adv. Frequently; often. అడుగంటకోయు v. a. To cut close to the root. అడుగంటపెళ్లగించు v. a. To pull up by the root.

T. అడుగు v. a. To ask; to question; to demand. అడిగించు v. caus. To cause to ask &c. G. అడుక్కొను (from T. కొను to buy) To beg; to entreat.

T. అడుచు v. a. To beat; to strike.

T. అడుసు s. n. Mire; mud.

T. అడ్డ s. n. A measure, equal to two maunikas.

T. అడ్డంకి s. n. 1. Delay. 2. hinderance; prevention; obstacle. vide అడ్డము.

T. అడ్డకట్ట s. n. (from T. అడ్డము across and T. కట్ట a bank) A dam, to shut up or confine water.

T. అడ్డకమ్మి s. n. The upper part of a door frame, carved in an elegant manner.

T. అడ్డగించు v. a. To stop; to hinder from progressive motion or action; to prevent; to arrest.

T. అడ్డణము s. n. A shield; a buckler.

T. అడ్డపడు v. n. (from T. అడ్డము across and T. పడు to fall) 1. To obstruct, to impede, to block up. 2. to interfere; to secure.

T. అడ్డబాస s. n. A nose ornament, or ring.

T. అడ్డము s. n. 1. Any thing transverse, or in a cross direction. 2. obstacle, impediment, opposition. 3. a security, a pledge. అడ్డమువచ్చు v. n. To oppose; to front. అడ్డముఉండు v. n. 1. To be in the way. 2. to be security for another. అడ్డముపెట్టు v. a. 1. To put in the way. 2. to mortgage, to pledge అడ్డవాట్లు s. n. pl. Impediments, obstacles. అడ్డవాట్లుచేయు 1. To throw impediments in the way. 2. to oppose in argument.

TUD. అడ్డసరము v. n. (from s. అటరూషు) Justicia adhatoda & gandarussa.

T. అడ్డసాళ్లు s. n. plu. Dice.

T. అడ్డి s. n. 1. Delay. 2. opposition.

T. అడ్డిగలు s. n. plu. A gold necklace.

T. అడ్డి s. n. A deposite.

T. అడ్డు s. n. 1. Any thing that affords concealment. 2. any thing used to exclude cold or heat. 3. a cover.

T. అడ్డుగ s. n. Half of a fanam.

T. అణకట్ట s. n. An annicut or dam. *vide* అడ్డకట్ట.

S. అణకుఁడు s. n. (from s. root అణ్ *to make a noise)* A base, vile, or worthless man.

T. అణగారు v. n. To be extinguished.

T. అణఁగు v. n. 1. To be pressed down. 2. to be humbled, subdued, reduced, depressed, repressed, suppressed, allayed, abated, or appeased. అణఁగించు or అణఁచు v. a. 1. To press down. 2. to humble, subdue, reduce, depress, repress, suppress, allay, abate, or appease. అణకువ s. n. 1. Modesty. 2. politeness, civility. 3. submission, humility. అణఁగఁగొట్టు v. a. (from T. కొట్టు *to beat)* To reduce, to suppress, to subdue, to restrain, to annihilate. అహంకారము అణఁగినది. Pride is humbled. గాలి అణఁగినది. The wind is abated. ఆఁకలి అణఁగినది. Hunger is allayed. కోపము అణఁచినాఁడు He repressed his anger. అణఁచివేయు v. a. (from T. వేయు *to throw)* To suppress or conceal unlawfully.

T. అణా s. n. An ana, the sixteenth part of a rupee.

S. అణిమ s. n. (from s. అణు *an atom)* The power of assuming an imperceptible form; one of the eight supernatural faculties.

T. అణుకువ s. n. అణుకు v. a. *Vide* అణఁగు.

S. అణువు s. n. An atom; so small a particle as cannot be divided; any thing extremely small.

T. అతగాఁడు, అతఁడు, అతను pro. He. These words are used in speaking honorifically of equals, of the third person.

S. అతర్క్యాణము s. n. Transgression; an act of wickedness; an offence.

S. అతలకుతలము s. n. 1. A disorganized or confused state. 2. a tumultuous disturbance or noise. 3. a jolting.

S. అతలము s. n. Hell; the region which is supposed to be below the earth.

S. అతసి s. n. The lin plant; *vide* అవిసెచెట్టు.

S. అతి A Sanscrit particle, which prefixed to words adopted from that language, marks *excess*. Very; much; beyond.

S. అతిక్రమము s. n. A transgression; the violation of a law or command.

S. అతిక్రమించు v. a. 1. To pass over or beyond. 2. to surpass, to excel. 3. to transgress; to infringe v. n. To elapse.

S. అతిక్రమిల్లు v. n. 1. To pass away. 2. to be too late.

S. అతిథి s. n. A guest; one who is entertained at the house of another; a stranger that comes to the house of another for food. అతిథిపూజచేయు To entertain, lit. *to worship*, guests. అతిథిక్రియ s. n. (from s. క్రియా *an act)* Hospitality.

T. అతిమధురము &c. adj. (from s. అతి *excess* and s. మధుర *delicious)* Very delicious or delicate; affording delight; grateful to the sense or mind. s. n. Licorice.

s. అతిమాత్రము &c. adj. (from s. అతి *excess* and s. మాత్ర *a measure)* Immoderate; exceeding, excessive.

s. అతిముక్తము s. n. A kind of creeper; the *Gartnera racemosa*, or *Banisteria bengalensis*.

s. అతిరథుడు s. n. (from s. అతి *excess* and s. రథ *a car)* A hero mounted in a car, who effectually combats the enemy, even after his driver is wounded or killed.

s. అతిరసము s. n. (from s. అతి *excess* and s. రస *taste)* A sweet cake made from a mixture of rice-flour, sugar &c.

s. అతిరిక్తము &c. adj. Exceeding; excessive.

T. అతివ s. n. A woman.

s. అతివాసము s. n. The fast observed on the day preceding the ceremony, in which *pindums* or oblations are offered by the Hindoos to the manes of their ancestors.

s. అతివృష్టి s. n. (from s. అతి *excess* and s. వృష్టి *rain)* Excess of rain.

s. అతివేలము &c. adj. (from s. అతి *excess* and s. వేలా *a boundary)* Without limit, much; excessive.

s. అతిశయము &c. adj. 1. Wonderful; marvellous, extrordinary. 2. excellent. 3. uncommon, excessive.

s. అతిసారము s. n. (from s. అతి *excess* and s. సార *a flowing)* A flux or *diarrhœa*. అతిసారమెత్తు v. n. To have a flux, or *diarrhœa*.

s. అతీంద్రియము &c. adj. (from s. అతి *beyond* and s. ఇంద్రియ *the senses)* Imperceptible.

s. అతీతక్రియ s. n. (from s. అతీత *past* and s. క్రియా *the action)* The past tense; the action finished or ended.

s. అతీతము &c. adj. Past; gone.

T. అతుకు v. n. To be joined, fastened, united, or soldered; to cling together. v. a. To join, fasten, unite, or solder together. అతికించు v. caus. has the same meaning as అతుకు in its *active* sense. అతుకు s. n. 1. Junction 2. a patch; a piece sewed upon a cloth, to cover a hole; a joint in a plank &c.

s. అతులము &c. adj. Unparallelled, unprecedented.

T. అత్త s. n. 1. A mother-in-law. 2. a maternal uncle's wife. 3. a paternal aunt. This last is termed properly మేనత్త. అత్తమామలు s. n. plu. (a compound of అత్త and మామ *a father-in-law)* 1. The father and mother-in-law. 2. a maternal uncle and his wife.

T. అత్తము s. n. A bunch of plantain fruit.

G. అత్తరు s. n. (from A عطر) Perfume, fragrance; essence, ottar *(of rose &c.)*

T. అత్తఱి adv. (from T. ఆ *that*, and T. తఱి *time)* At that time, then.

s. అత్తిక s. n. in theatrical language, An elder sister.

T. అత్తిమ్రాను s. n. (from T. మ్రాను *a tree)* The glomerous fig tree, *ficus glomerata.*

S. అత్యంతము &c. adj. (from S. అతి *excess* and S. అంత *the end)* Excessive. adv. Very, exceedingly.

S. అత్యయము s. n. 1. Death. 2. distress. 3. transgression.

S. అత్యర్థము &c. adj. Excessive.

S. అత్రి s. n. *Atri,* one of the seven sages, or principal stars in *ursa major.*

TUD. అదంతరము or అదంత్రము s. n. The want of free agency; entire dependence upon another; the being exclusively under another's directions.

TUD. అదనము adj. (from S. అధిక) Much; great in quantity; extra.

T. అదను s. n. An opportunity; a critical point of time; a juncture. అదనుకువచ్చినాడు he came *a propos.*

G. అదపు s. n. This word is derived from the arabic word ادب, and in Teloogoo denotes, Respect; politeness; awe. అదపులో పెంచు To keep in awe.

S. అదభ్రము &c. adj. 1. Many; consisting of a great number. 2. much, large in quantity.

G. అదమాయించు v. a. To frighten; to terrify.

T. అదరు v. n. To tremble; to shake; to palpitate; to start. అదరు s. n. Trembling; shaking. అదరుబెదరు s. n. Fear and trembling. అదరుగుండె s. n. (from T. గుండె *a heart)* 1. A coward. 2. habitual timidity; pusillanimity. అదరిపాటు s. n. A sudden twitch or start.

T. అదలించు or అదల్చు v. a. To menace, threaten, or intimidate.

G. అదాటుగా adv. 1. By chance, by accident. 2. suddenly. 3. unexpectedly.

T. అది pro. 1. She. 2. it. 3. that. This is the remote demonstrative pronoun of the third person singular, in the feminine and neuter genders, from the masc. వాఁడు - అది మొదలు. Since that, from that. అదివరకు. Until then, as far as that. అదిగాక adv. (from T. కాక the negative verbal participle of అవు *to become)* Besides that, except that.

T. అదిగో interj. Look there! Lo! behold! adv. Yonder. This word is used when we direct the eye to an object in view.

S. అదితి s. n. *Aditee,* the mother of the gods, the daughter of *Dutcha.* అదితినందనులు s. n. plu. (from S. నందన *a son)* Gods or deities, so called, because they are born of *Aditee.*

T. అదుకు v. or s. n. *vide* అతుకు.

T. అదుగో adv. *vide* అదిగో.

T. అదుము v. a. To press; to compress.

T. అదురు v. n. *vide* అదరు - అదురుపేటు A kind of native petard, used as a firework.

S. అదృక్కు adj. (from S. అ a privative and S. దృక్ *sight)* Blind.

S. అదృష్టము s. n. (from S. అ a privative and S. దృష్ట *seen)* 1. Fortune; luck. 2. fate. 3. casual and unseen danger (as

from conflagration &c.) దురదృష్టము Bad luck. అదృష్టహీనము &c. adj. Unfortunate. అదృష్టమువచ్చు or అదృష్టముకలుగు To become fortunate. అదృష్టశాలి A fortunate person.

TUD. అద్ద adj. (from s. అర్ధ *half*) Half. అద్దమురేయి s. n. (from T. రేయి *night)* Midnight.

TUD. అద్దము s. n. (from s. అబ్ద *a mirror)* A mirror; a looking glass. అద్దములోకానవచ్చు To be represented in a mirror.

T. అద్దు v. a. 1. To stain, to colour, to die. 2. to dip. అద్దించు v. caus. To cause to stain &c. అద్దకము s. n. Tincture; colour; die.

T. అద్దె s. n. Hire; rent. అద్దెకుయిచ్చు To let out. అద్దెకుతీసుకొను. To hire. అద్దెయిల్లు A rented house.

s. అద్భుతము s. n. Wonder; surprize. adj. Wonderful; surprizing; excellent.

s. అద్రి s. n. A mountain. అద్రిరాజు s. n. (from s. రాజన్ *a king)* The snowy mountains in the north of India.

s. అధమము &c. adj. Inferior; low; vile; base. adv. At least.

s. అధమర్ణుడు s. n. (from s. అధమ *inferior* and s. ఋణ *debt)* A debtor. ఉత్తమర్ణుడు A creditor.

s. అధరము &c. adj. That which is below or underneath. s. n. The underlip.

s. అధర్మము s. n. (from s. అ privative and s. ధర్మ *justice)* 1. Injustice. 2. want of charity. 3. unrighteousness. 4. all behaviour contrary to the *Sruti* and *Smriti*, or oral and written institutes.

s. అధవా adv. (from s. అధ *down* and s. వా *or)* Otherwise.

s. అధి A Sanscrit particle, which, prefixed to words adopted from that language, expresses *excess* or *superiority* in rank, place, or degree.

s. అధికము &c. adj. Much; excessive; extra; superior; great.

s. అధికరణము s. n. in logic, The continent; that which contains or comprehends any thing. in grammar, The locative case.

s. అధికారము s. n. (from s. particle అధి *superiority* and s. కార *making)* 1. The Government, or ruling power. 2. authority; power. 3. a right to property. 4. an employment. 5. a chapter. అధికారమిచ్చు To entrust with power; to authorize, or empower. అధికారముచేయు To exercise power; to be in a powerful situation. అధికారముచెల్లు or సాగు Power to be current, or to extend to. అధికారి s. n. 1. A Governor. 2. one invested with authority or power; a public officer. 3. the rightful owner of a thing.

s. అధిత్యక s. n. 1. Table-land. 2. land upon a mountain.

s. అధినగ్నిక s. n. A girl under eleven years of age.

s. అధిపతి s. n. (from s. particle అధి and s. పతి *a master)* 1. A Governor; a ruler; a king; a sovereign. 2. an owner or master.

s. అధిపికము s. n. 1. A monkey or ape. 2. the black cuckow. 3. a large black fly. 4. a black beetle.

s. అధిపుఁడు s. n. (from s. particle అధి and s. v. పా *to preserve)* 1. A sovereign; a supreme ruler; a lord. 2. an owner or master.

s. అధిరోహిణి s. n. (from s. particle అధి and s. v. రుహ్ *to ascend)* A ladder.

s. అధివాసము s. n. (from s. particle అధి and s. v. వస్ *to dwell)* A house; an abode.

s. అధివిన్న s. n. The elder or superior wife; a woman whose husband has married a second wife.

s. అధిశ్రయణి (from s. particle అధి and s. శ్రీ *to cook)* A furnace, fire place, or hearth.

s. అధిష్ఠించు v. n. To be contained. అధిష్ఠానము s. n. 1. A town. 2. that which contains or comprehends any thing. అధిష్ఠానదేవత s. n. The deity presiding over any thing; as విద్యాధిష్ఠానదేవత. The deity presiding over learning.

s. అధీనము &c. adj. Subject to, dependent on s. n. 1. Possession or charge. 2. power.

s. అధీరము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ధీర *brave)* Cowardly; confused.

s. అధైర్యము s. n. Cowardice; unsteadiness.

s అధోభువనము s. n. (from s. అధస్ *below,* and s. భువన *the world)* The subterraneous world; hell.

s. అధోక్షజుఁడు s. n. The God *Vishnoo.*

s. అధ్యయనము s. n. Reading; study. This is generally applied to the study of the Védas, or of the arts and sciences, in Sanscrit. అధ్యయనముచేయు. To study the Védas.

s. అధ్యవసాయము s. n. Perseverance; constancy in progress.

s. అధ్యక్షము &c. adj. (from s. particle అధి and s. అక్షి *an eye)* Perceptible.

s. అధ్యక్షుఁడు s. n. (from s. particle అధి and s. అక్షి *an eye)* 1. An overseer; a superintendent. 2. a chief; a grandee.

s. అధ్యాపకుఁడు s. n. A teacher of the Védas.

s. అధ్యాపించు v. a. To teach the Védas.

s. అధ్యాయము s. n. A chapter; a section; a lecture.

s. అధ్యాహారము s. n. 1. Argument, reasoning. 2. a word not expressed but understood.

s. అధ్వ s. n. A road, way, path, or route.

s. అధ్వగుఁడు s. n. (from s. అధ్వన్ *a road* and s. గమ్ *to go)* A traveller.

s. అధ్వరము s. n. The holy sacrifice, or solemn ceremony, performed by bramins; in which a he goat is killed, and a particular part of the inside fat, being offered to the deity, is eaten by them.

s. అధ్వర్యుఁడు s. n. (from s. అధ్వర) The reciter of the Yujoor Véda, at the sacrifice abovementioned.

G. అధ్వాన్నము adj. Bad; corrupt; spoiled.

s. అనంగము s. n. (from s. అ a privative

and s. అంగ *the body)* 1. The sky; the atmosphere. 2. the mind or heart.

s. అనంగుఁడు s. n. The god of love; *lit.* he who has no body.

s. అనంత s. n. (from s. అ a privative and s. అంత *the end)* The earth.

s. అనంతము s. n. 1. The sky; the air. 2 a unit followed by thirty cyphers or other figures

s. అనంతము &c. adj. Endless; eternal; infinite. అనంతవిజయము s. n. (from s. విజయ *victory)* The name of the conch or shell of *Dharmarája,* in the *Mahá-b,hárat.*

s. అనంతశయనము s. n. The name of a city in the province of Malabar.

s. అనంతశయనుఁడు s. n. (from s. అనంత *the chief of serpents,* and s. శయన *a bed)* The god whose couch is the king of serpents, *Vishnoo.*

s. అనంతుఁడు s. n. The infinite Being. *Vishnoo.*

T. అనకట్టు s. n. A dam. *vide* అడ్డకట్ట and అణకట్ట.

T. అనఁగా adv. (from T. అను *to say,* and T. కా the infinitive of అవు *to become)* 1. When it is said. 2. to wit; namely; videlicet. సంధిఅనఁగానేమి *lit.* When *Sund,hi* is said, what is it? What is the meaning of *Sund,hi.* అనఁగాఅనఁగాఒక రాజుగలఁడు There was *a certain* king.

T. అనఁగిపెనఁగు v. n. To have playful or amorous daliance together.

s. అనఘము &c. adj. (from s. అ a privative and s. అఘ *sin)* Innocent; pure.

T. అనఁటిచెట్టు s. n. *vide* అంటిచెట్టు.

s. అనడ్వాహము s. n. A bull or ox.

s. అనడ్వాహి s. n A cow.

TUD. అనద s. n. *vide* s. అనాథ.

TUD. అనయము adv. (from s. అనిశ *always)* Always; eternally; continually.

T. అనరులు s. n. plu. The vitals; the parts essential to life.

s. అనర్గళము &c. adj. (from s. అ a privative and s. అర్గళ *a bar)* *lit.* without opposition. 1. Fluent; voluble. 2. abundant.

s. అనర్థకము &c. adj. (from s. అ a privative and s. అర్థ *signification, utility)* Nonsensical; useless; to no purpose.

s. అనర్థము s. n. (from s. అ and s. అర్థ *prosperity)* Calamity; distress; danger.

s. అనలము s. n. Fire. అనలుఁడు The god of fire.

T. అనవటిల్లు v. n. Rice, or other grain, after it is boiled, and separated from the water, *to settle, dry, and cool a little,* so as to be fit for eating.

s. అనవధానత s. n. (from s. అ a privative and s. అవధానతా *attention)* Inadvertence; mistake.

s. అనవరతము &c. adj. Continual; eternal; frequent. adv. Frequently.

s. అనసూయ s. n. *Unusooya,* the wife of the great sage *Atri.*

s. అనాకారి adj. (from s. అ a privative and s. ఆకార *form)* Ugly; deformed.

s. అనాగతము &c. adj. (from s. అ a priva-

tive and s. ఆగత *returned)* Not returned; not received; not arrived s. n. The future.

s. అనాచారము s. n. (from s. అ a privative and s. ఆచార q. v.) 1. Irreligion. 2. rusticity; incivility. 3. uncleanness. 4. any thing contrary to religious custom, or to established morals.

s. అనాదరణ or అనాదరము s. n. (from s. అ a privative and s. ఆదరణ & ఆదర *respect*) Inattention; disrespect; disregard; incivility.

s. అనాది adj. Without beginning; eternal.

s. అనాథ s. n. (from s. అ a privative and s. నాథ *a master*) 1. A poor helpless wretch; a vagabond; *used as a term of slight or contempt.* 2. a widow. అనాథనాథుడు The protector of the helpless, God.

s. అనామకుడు or అనామధేయుడు s. n. (from s. అ a privative and s. నామన్ & నామధేయ *a name*) 1. An anonymous person; one who has no name. 2. a man of no consequence.

s. అనామయము s. n. (from s. అ a privative and s. ఆమయ *disease*) Health; salubrity; welfare.

s. అనామిక s. n. (from s. అ a privative and s. నామన్ *a name*) The finger next to the little one.

s. అనారతము &c. adj. Continual, eternal; frequent. adv. Frequently.

s. అనావృష్టి s. n. (from s. అ a privative and s. అవృష్టి *rain*) A failure of rain; a drought.

s. అనాసపండు s. n. A pine apple.

s. అనాహతము s. n. (from s. అ a privative and s. ఆహత *beaten*) 1. A new unbleached cloth. 2. the heart; a vital part.

T. అని s. n. Battle; war; fight.

T. అని The past verbal participle of the v. అను *to say*. This word is of very frequent occurrence in Teloogoo. When the speaker states what another has said, he does not, as in English, use the infinitive mood, but repeats the words of the original speaker, adding అని; thus, *he told me to write* would, in Teloogoo, be rendered నన్ను వ్రాయుమని చెప్పెను viz. నన్ను *me* వ్రాయుము *write thou* అని *having said* చెప్పెను *he told*. అని is used, in the same manner, when we address, to a second person, orders to be delivered to a third; as పంపించుమని చెప్పు *Tell to send. lit. send thou, having said, tell.*

T. అనిపించు v. caus. (from T. అను *to say*) 1. To cause to say. 2. to cause to give out, or pretend. అనిపించుకొను *lit.* to cause to say for one's own advantage. 1. To be called, to obtain the name of. 2. to pass for. ఆరాజు దొడ్డవాడనిపించుకొనెను That king was called a great man. ఆమూఢుడు విద్వాంసుడనిపించుకొనెను That fool passed for a learned man.

s. అనిమిషము s. n. (from s. అ a privative and s. నిమిష *a twinkling*) A fish.

s. అనిమిషులు or అనిమేషులు s. n. plu. The Deities, or gods.

s. అనిరుద్ధుడు s. n. The son of the god of love, and husband of *Oosha*.

s. అనిర్దేశ్యుఁడు s. n. The incomprehensible; one of the names of the supreme Being.

s. అనిలుఁడు s. n. The god of wind. In the plural, this word denotes a set of divinities, also called *vusoos*, who are eight in number.

s. అనిశము adv. Always; constantly. adj. Constant, eternal.

s. అనిష్టము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఇష్ట *desired)* Hated; disagreeable; injurious; ominous of ill.

s. అనీకము s. n. 1. An army, a force. 2. war; battle.

s. అనీకిని s. n. (from s. అనీక *battle)* 1. An army, a force. 2. an army consisting of 2,187 elephants, 2,187 chariots 6,561 cavalry, and 10,935 infantry.

s. అను A Sanscrit particle, prefixed to words, and denoting. 1. After. 2. like. 3. under. 4. along. 5. with. 6. in part of. 7. every, each. 8. near to. 9. in regard to. 10. to. 11. orderly, methodically.

T. అను v. a. 1. To say, to tell. 2. to call names. అనుకొను *lit.* to say for on's own advantage, To say to oneself. మాటలను (from మాట *a word)* To abuse. *vide* అనఁగా - అని - అనిపించు.

s. అనుకంప s. n. Clemency, mercy; tenderness; kindness; compassion.

s. అనుకము &c. adj. Lustful, lewd, amorous.

T. అనుకు adj. Of a consistence like batter, nearly liquid, but not transparent.

s. అనుకూలము &c. adj. 1. Favorable. 2. salubrious. ఈదేశమునాకుఅనుకూలము. This country is salubrious to me.

s. అనుకూలము s. n. 1. Consent. 2. favor. 3. aid. 4. protection. 5. amity; the being on good terms with another. 6. convenience. 7. interest. 8. success. 9. procuring, obtaining. నాకుయింకారూకలుఅనుకూలము-కా or పడలేదు I have notyet obtained the money. ఈపనికిఅనుకూలమవునా Will this business succeed with you ? అతనికిమిక్కిలిరాజువొక్క అనుకూలముకద్దు He has great interest with the king. అనుకూలశత్రుత్వము. False friendship, concealed enmity. అనుకూలముచేయు To assist; to favor; to espouse one's cause. అనుకూలపడు or అవు To conduce, to contribute, to have good success; to be reconciled as వారుఅనుకూలపడ్డారు or అనుకూలమయినారు They are reconciled or made friends. అనుకూలపఱచుకొను To reconcile others; to ingratiate oneself. as సైనికులననుకూలపఱచుకొనిరాజ్యమునపహరించయత్నముచేసెను. Having ingratiated himself with the soldiers, he attempted to usurp the crown. అనుకూలించు. v. n. 1. To consent. 2. to favor. 3. to be on good terms with another.

s. అనుక్రమణిక s. n. (from s. particle అను and s. క్రమణ *arrangement)* A method, mode.

s. అనుక్రోశము s. n. Clemency; mercy; tenderness; compassion.

11178

s. అనుగమనము s. n. (from s. particle అను and s. గమన going) lit. going with. A woman's burning herself, on the same funeral pile with the dead body of her husband

TUD. అనుఁగు s. n. A friend.

s. అనుగుణము &c. adj. Suitable, consistent; conformable.

s. అనుగ్రహము s. n. 1. Favor; regard. 2. kindness; benignity. 3. indulgence. అనుగ్రహముపడయు To gain favor. అనుగ్రహించు. v. a. To grant a favor; to shew mercy; to favor.

s. అనుచరుఁడు s. n. (from s. particle అను and s. చర going) A follower; an attendant; a servant; a companion.

s. అనుచితము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఉచిత fit or proper) Improper.

T. అనుచు v. a. 1. To send; to dispatch. 2. in books, To cause to make.

s. అనుజీవి s. n. (from s. particle అను and s. జీవిన్ who lives) A servant.

s. అనుజుఁడు s. n. (from s. particle అను and s. జ born) A younger brother.

s. అనుజ్ఞ s. n. 1. Permission; leave. 2. command, or order. అనుజ్ఞ-పుచ్చుకొను or తీసుకొను To take leave. అనుజ్ఞయిచ్చు To give leave. అనుజ్ఞచేయు To order.

s. అనుతర్షణము s. n. (from s. particle అను and s. తృష్ణా thirst) 1. A vessel from which spirituous liquor is drunk. 2. a distribution of spirituous liquor.

s. అనుతాపము s. n. (from s. particle అను and s. తప్ to burn) Distress in consequence of some thing done; remorse; repentance. అనుతాపముపొందు v. n. To repent.

s. అనుత్తమము adj. (from s. అ a privative, and s. ఉత్తమ best) Peerless, most excellent, chief.

s. అనుదినము adv. Daily.

s. అనునయము s. n. 1. An apology. 2. condolence. 3. consolation అనునయించు v. a. 1. To condole, to comfort, to console. 2. to apologize.

T. అనుపకాయ s. n. The pod of a certain bean, *vide* అనుము.

s. అనుపపత్తి s. n. 1. Want of success. 2. a pretext, an excuse. 3. inconvenience. అనుపపత్తులుచెప్పు To make excuses or pretexts.

s. అనుపమ s. n. The female of the elephant at the south west point.

s. అనుపమము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. ఉపమా resemblance) Incomparable, unrivalled, unparallelled.

s. అనుపానము s. n. (from s. particle అను and s. పాన a beverage) Any liquid used as a vehicle for medicine, to disguise its appearance or taste. అనుపానము-కూర్చు or చేయు To mix medicine in any liquid.

T. అనుపు v. a. *vide* అంపు.

T. అనుపు s. n. 1. A toll. 2. a tax. 3. customs payable at ferries or passes, or on merchandize exported or imported. 4. ambuscade, ambush.

s. అనుబంధకము s. n. Hiccough.

s. అనుబంధము s. n. 1. in grammar, An affix or augment. 2. an indicatory letter not sounded. అనుబంధక్రియ. *An auxiliary verb.* 3. connexion, alliance, union, affinity.

s. అనుబింబించు v. n. (from s. particle అను and s. బింబ *the sun or moon's disk)* To throw back, or reflect light, as a mirror, or water.

s. అనుభవము s. n. (from s. particle అను and s. భవ *being)* 1. Experience; frequent trial; knowledge acquired by practice. 2. experiment. 3. enjoyment. 4. suffering. 5. carnal connexion. నరకానుభవము The suffering of hell. సుఖానుభవము The enjoyment of happiness. దుఃఖానుభవము The suffering of affliction, pain, or grief. అనుభవించు v. a. 1. To experience; to know by practice. 2. to enjoy. 3. to suffer. 4. to copulate. పాపఫలమనుభవించు To suffer the consequence of sin; to be punished for one's transgressions. పుణ్యఫలమనుభవించు To enjoy the reward of virtue. అనుభవముచేసుకొను To experience or enjoy. స్త్రీననుభవించు To have carnal connexion with a woman.

s. అనుభోగము s. n. (from s. particle అను and s. భోగ *enjoyment)* 1. Enjoyment. 2. copulation. అనుభోగించు v. a. 1. To enjoy. 2. to copulate.

s. అనుమతి s. n. (from s. particle అను and s. మతి *the mind)* 1. Order. 2. consent. 3. permission. 4. the fifteenth day of the moon's age, when she rises a little less than full. అనుమతించు v. a. To consent, to agree.

s. అనుమానము s. n. (from s. particle అను and s. మాన *a measure)* 1. Inference. 2. conjecture; doubt; surmise. 3. suspicion. 4. hesitation. దైవము ప్రత్యక్షముగాదు - అనుమానముచేత తెలియవలసినది The deity is not obvious to sight, he must be known by inference. అనుమానపడు To doubt, hesitate, suspect. ఒకరిమీదఅనుమానముతోచు To entertain suspicion of another.

T. అనుము s. n. The plant producing. అనుములు s. n. plu. A kind of bean. *Dolichos Lablub.*

s. అనుమోదించు v. n. To consent, to agree, to approve.

s. అనుయోగము s. n. A question, an interrogation.

s. అనురక్తము &c. adj. Beloved.

s. అనురక్తి or అనురాగము s. n. Attachment, regard, love, affection, tenderness.

s. అనురూపము &c. adj. 1. Like. 2. fit, suitable.

s. అనులాపము s. n. (from s. particle అను and s. లాప *talking)* Tautology. అనులాపించు To repeat the same words, over and over again.

s. అనులేపనము s. n. 1. The rubbing ground sandal wood on the body.

s. అనువర్తనము s. n. Conformity; the act of following. అనువర్తించు v. a. 1.

CSL

To conform to; to observe; to adhere. 2. in grammar, To be implied or understood, not expressed; as సమాసశబ్దమిక్కడనుసరించియున్నది the compound word is here understood.

T. అనువు adj. 1. Convenient; proper. 2. arranged; well made. 3. delicious; delicate.

s. అనుష్ఠానము s. n. 1. The act of making. 2. conduct. 3. the observance of prayer. అనుష్ఠానముతప్పక Without failing in the performance of prayer. అనుష్ఠించు To make; to observe.

s. అనుసంధించు v. a. To fix; to join together. v. n. To meet, to come together.

s. అనుసరణ or అనుసరణము s. n. (from s. particle అను and s. సరణ *going*) 1. The act of following or observing. 2. assiduity, attachment, or servility to the great. అనుసరించు v. a. 1. To follow, to adhere to. 2. to observe, to imitate. 3. to wait on, or make court to any great personage.

s. అనుస్వార or అనుస్వారము s. n. The nasal character (ం)

s. అనూకము s. n. 1. A former birth, or state of existence. 2. race, family.

s. అనూచానుడు s. n. A man of the greatest learning; one who is conversant with the *Védas*, and six *Védangas*.

s. అనూపము s. n. A country or spot abounding in swamps.

s. అనూరాధ s. n. The name of the seventeenth lunar mansion.

s. అనూరుడు s. n. (from s. అ a privative and s. ఊరు *the thigh*) The charioteer of the sun.

s. అనృతము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఋత *truth*) False. s. n. A falsehood, a lie.

s. అనేకపము s. n. (from s. అనేక *many* and s. పా *to drink*) An elephant, because it drinks with both its mouth and trunk.

s. అనేకము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ఏక *one*) Many, several.

s. అనేడమూకుడు s. n. (from s. particle అ, here implying *similarity*, ఏడ *deaf*, and మూక *dumb*) A person who is both deaf and dumb.

s. అనోకహము s. n. A tree.

T. అన్న s. n. An elder brother. This word is often used to call any one, in a familiar manner; as in English we say *friend! I say!* &c. also as an interjection, denoting surprize. అన్నదమ్ములు Brothers. i. e. both elder and younger brothers.

T. అన్నన్న interj. denoting Surprize.

s. అన్నము s. n. (from s. v. అద్ *to eat*) Boiled rice; food. అన్నముపెట్టు v. a. To give rice or food. అన్నమువండు To dress victuals. అన్నవస్త్రము Food and raiment. అన్నోదకములు Meat and drink. అన్నపూర్ణ s. n. (from s. పూర్ణ *filling*) The wife of the god *Visvéswara* at Causy, or Benares. అన్నప్రాశన s. n. (from s. ప్రాశన *eating*) The ceremony of giving solid food to a child for

CSL

the first time, generally performed in the sixth month of it's age.

T. అన్ని adj. pro. collective, in the neuter gender. 1. All. 2. so many. అన్నాళ్లు So many days, a contraction of అన్ని, and the plural of నాడు *a day*.

T. అన్నింటితిండికాడు s. n. (from T. అన్ని *all*, and T. తిండికాడు *an eater*) The god of fire, so called, because he consumes every thing that he touches.

T. అన్ను or అన్నువ s. n. A woman.

UD. అన్నువ adj. (from s. అణు *an atom*) Very minute, very small.

T. అన్నువు s. n. *vide* అన్ను.

s. అన్యథా adv. Otherwise; on the contrary.

s. అన్యము &c. adj. Other, different, foreign.

s. అన్యాయము s. n. (from s. అ a privative and s. న్యాయ *propriety, justice*) Injustice.

s. అన్యోన్యము &c. adj. (from s. అన్య *other*, reduplicated) 1. Mutual. 2. reciprocal. In familiar use, it often expresses *mutual affection*; as ఆ స్త్రీపురుషులకు కేవలమన్యోన్యముకద్దు. Between that man and woman, there is a strong mutual affection. అన్యోన్యస్నేహము Mutual friendship. అన్యోన్యము గా మాట్లాడు To speak familiarly with one another.

s. అన్వయము s. n. 1. Race, lineage, family. 2. in grammar, Construction; as సమానాధికరణాన్వయము concord, agreement. వ్యధికరణాన్వయము government. అన్వయించు v. a. To construe.

s. అన్వర్థము s. n. (from s. particle అను and s. అర్థ *signification*) Original signification.

s. అన్వవాయము s. n. Lineage; descent; family; race. *vide* అన్వయము.

s. అన్వితము &c. adj. (from s. particle అను and s. ఇత *gone*) Attended, accompanied, joined.

s. అన్వీక్షణము s. n. (from s. particle అను and s. ఈక్షణ *looking*) Research.

s. అన్వేషణ or అన్వేషణము. s. n. Inquiry, search. అన్వేషితము &c. adj. Searched, inquired into.

s. అప A particle, which prefixed to Sanscrit words, denotes. 1. Inferiority (below, worse) 2. privation (from) 3. separation (away from) 4. contrariety (against) 5. difference (from) 6. dishonesty. 7. exultation.

s. అపకారము s. n. (from s. particle అప and s. కార *doing*) 1. Malice, hatred. 2. the doing any mischief, injury, or harm to another. It is opposed to ఉపకారము Beneficence. అపకారి A disobliging, or mischievous person.

s. అపకీర్తి s. n. (from s. particle అప and s. కీర్తి *fame*) Infamy; dishonor; injury to one's reputation. అపకీర్తితెచ్చుకొను To bring infamy on oneself.

s. అపక్రమము s. n. (from s. particle అప and s. క్రమ *to go*) 1. Retreat; flight. 2. disorder.

s. అపక్వము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. పక్వ *mature)* Unripe, raw, immature, green.

s. అపఘనము s. n. 1. A limb or member. 2. the body.

s. అపచయము s. n. 1. Loss, diminution. 2. degradation. 3. the act of plucking fruits, flowers, or leaves.

s. అపచారము s. n. Impoliteness; incivility; insult; an affront. గుడికిఅపచారముచేయు To profane a temple.

s. అపచితి s. n. 1. Destruction, decrease. 2. worship.

s. అపజయము s. n. (from s. particle అప and s. జయము *victory)* Defeat; rout; loss of battle; want of success.

s. అపతల్పకము s. n. (from s. particle అప and s. తల్ప *a bed)* A pillow of a semicircular form.

s. అపత్నీకుడు s. n. A widower.

s. అపత్యము s. n. (from s. v. పత్ *to fall)* Offspring, either male or female; so called, because the family is upheld by them.

s. అపత్రప s. n. (from s. particle అప and s. త్రపా *shame)* Bashfulness, modesty.

s. అపథ్యము s. n. (from s. అ a privative, and s. పథ్య *regimen)* A deviation from prescribed regimen.

s. అపదిశము s. n. (from s. particle అప and s. దిశ్ *a cardinal point)* 1. The intermediate points between the cardinal ones; as S. E, N. W, &c. 2. half a point of the compass.

G. అపదూరు s. n. 1. Calumny. 2. infamy. అపదూరుపడు To be calumniated or infamous. అపదూరుపెట్టు To calumniate.

s. అపదేశము s. n. 1. Purpose. 2. aim. 3. pretence; pretext. 4. mask, disguise.

G. అపనమ్మిక s. n. (from s. particle అప and T. నమ్మిక *belief)* 1. Distrust. 2. jealousy. 3. diffidence.

s. అపనింద s. n. (from s. particle అప and s. నిందా *a reproach)* An unjust reproach or censure. 2. defamation; calumny; detraction.

s. అపభ్రంశము s. n. 1. Ungrammatical language. 2. an artificial language different from the Sanscrit idiom. 3. a stumble, or trip in walking.

s. అపమిత్యకము s. n. That which is obtained in loan upon a pledge.

s. అపమృత్యువు s. n. (from s. particle అప and s. మృత్యు *death)* Untimely or violent death.

T. అపరంజి s. n. The purest gold.

s. అపరము &c. adj. 1. Other, 2. latter. అపరక్రియలు s. n. plu. (from s. క్రియా *action)* Funeral rites. అపరమంత్రము s. n. (from s. మంత్ర *a mystical text)* The formula used at funeral rites. అపరరాత్రి s. n. (from s. రాత్రి *night)* Midnight.

s. అపరాజితము s. n. (from s. అ a privative, and s. పరాజిత *vanquished)* The car of Indra.

s. అపరాజితుడు s. n. (from s. అ a priva-

GSL

tive and s. పరాజిత *vanquished)* The god *Vishnoo.* 2. one of the eleven *Roodras.* 3. the regent of the north east point.

G. అపరాత్రి s. n. *vide* అపరరాత్రి.

s. అపరాధము s. n. 1. A fault, offence, or transgression. 2. a fine, or amercement. 3. punishment. అపరాధమును మన్నించు To pardon a fault. అపరాధముచేయు To commit a fault. నాలుగో అపరాధము కాచు To pardon for the fourth time. అపరాధముతప్పు To avoid punishment. అపరాధము మోపు To condemn to punishment. అపరాధముతీయు To amerce or fine. అపరాధక్షమ 1. Pardoning a fault. 2. excusing from fine. అపరాధి A guilty person.

s. అపరాహ్ణము s. n. (from s. అపర *latter,* and s. అహన్ *the day time)* The afternoon.

s. అపరిమితము &c. adj. Immense, infinite, innumerable, immoderate.

s. అపరూపము &c. adj. Scarce; unfrequent; uncommon, rare; unusual.

s. అపర్ణ s. n. *Parvati* the wife of *Siva.*

s. అపలాపము s. n. (from s. particle అప and s. లాప *saying)* 1. A denial. 2. an argument held in support of some falsehood. 3. concealment of knowledge. 4. affection.

s. అపవరకము s. n. A chamber, a room, an inner apartment in a house.

s. అపవర్గము s. n. Beatitude; the delivery of the soul from the body, and its exemption from further transmigration; eternal bliss.

s. అపవాదము s. n. (from s. particle అప and s. వాద *saying)* 1. An unjust reproach or censure; a false accusation. 2. detraction, infamy, blame. *vide* అపనింద.

s. అపవిత్రము &c. adj. (from s. అ a privative and s. పవిత్ర *pure)* Impure; unclean.

s. అపశబ్దము s. n. (from s. particle అప and s. శబ్ద *a word)* An ungrammatical word.

s. అపసవ్యము s. or adj. (from s. particle అప and s. సవ్య *the right side)* 1. The placing the sacerdotal thread on the right shoulder, and letting it fall on the left side. 2. a religious circumambulation, with the left hand towards the object circumambulated. 3. the motion of a star contrary to the order of the signs in the zodiac. 4. the Arabic, Persian, or any other language, of which the character is written from right to left.

s. అపస్మారము s. n. 1. A confused state of mind. 2. any violent passion, approaching to madness.

s. అపస్వరము s. n. (from s. particle అప and s. స్వర *a tone)* 1. A hoarse voice. 2. a base or false note. 3. an unpleasant tone, or discordant sound.

s. అపహరించు v. a. (from s. particle అప and s. హృ *to take)* To take by violence; to usurp; to plunder; to rob; to pillage; to ravish.

CSL

s. అపహాస్యము s. n. (from s. particle అప and s. హాస్య *laughter*) Derision, ridicule, mockery.

s. అపహ్నవించు v. a. To conceal; to disguise.

s. అపాంగము s. n. (from s. particle అప and s. అంగ) The outer corner of the eye.

s. అపాంపతి s. n. (from s. అప్ *water*, and s. పతి *a master*) The sea, or ocean.

s. అపాత్రము &c. adj. (from s. అ a privative and s. పాత్ర *proper*) Unworthy, unfit. అపాత్రవ్యయము Extravagant or foolish expense.

s. అపానము s. n. 1. The fundament; the anus. 2. a fart.

s. అపామార్గము s. n. A medicinal plant. The *Achyranthes aspera*.

s. అపాయము s. n. (from s. particle అప and s. అయ *fortune*) 1. Calamity. 2. danger, peril. 3. a scrape.

s. అపారము &c. adj. (from s. అ a privative and s. పార *a bank*) 1. Impassable. 2. excessive; unbounded; infinite; immense.

s. అపార్థము s. n. (from s. a particle అప and s. అర్థ *signification*) A false signification, misinterpretation.

s. అపిధానము s.n. A covering, a screen.

T. అపుడు adv. *vide* అప్పుడు.

s. అపునర్భవము s. n. (from s. అ a privative, and s. పునర్భవ *a new birth*) Salvation; beatitude; eternal bliss. *vide* అపవర్గము.

s. అపుష్పము s. n. (from s. అ a privative and s. పుష్ప *a flower*) The glomerous fig-tree, *ficus glomerata. vide* అత్తిచెట్టు.

s. అపూపము s. n. A cake; a kind of bread made from flour.

s. అపూర్వము &c. adj. (from s. అ a privative and s. పూర్వ *former*) New, never before seen or existing. s. n. Advantage; excellence.

s. అపేక్ష s. n. 1. Desire, wish; want. 2. a coveting. 3. aid. This word, in composition with Sanscrit terms, denotes, in comparison, our Adverb *than*; as అశ్వాపేక్షయా - ఏనుఁగునకధికబలము కద్దు The elephant is stronger *than* the horse.

s. అపోహము s. n. (from s. particle అప and s. ఊహ *reasoning*) A false charge; blame; a lie, a falsehood.

T. అప్ప s. n. 1. A father. 2. an elder sister. This word is frequently added to the proper names of men, as a term of common respect; thus రంగప్ప - ముంగప్ప &c.

T. అప్పగించు v. a. 1. To deliver to the charge of another; to put into another's hands. 2. to surrender up; to resign; to make over. 3. to consign. అప్పగింత s. n. Delivery; consignment.

T. అప్పచ్చి s. n. *vide* అపూపము.

T. అప్పటము adj. Pure, unmingled, unmixed, sheer.

CSL

T. అప్పడము s. n. A sort of pan-cake.

C. అప్పణ s. n. (A Carnataca word) Permission; liberty; leave.

S. అప్పతి s. n. (from s. అప్ *water,* and s. పతి *a master)* The regent of the water; the indian Neptune.

T. అప్పనము s. n. 1. A tax; tribute. This word is also used to denote sums of money, *beyond the just revenue due,* extorted from the people.

T. అప్పప్ప interj. denoting Excessive grief or pain, Oh!

T. అప్పము s. n. A kind of sweet cake.

T. అప్పళము s. n. *vide* అప్పడము.

T. అప్పళించు v. a. To beat with the open hand; to slap; to tap.

S. అప్పు s. n. Water.

T. అప్పు s. n. Debt. అప్పుచేయు or పుచ్చుకొను or తీయు To borrow. అప్పునిచ్చు To lend. అప్పుసప్పులు The general term for debt, due both by, and to one. అప్పుపడు To fall in debt. అప్పుతీర్చు To liquidate debt.

T. అప్పుడు adv. (from T. ఆ *that* and T. పుడు in compos. *time)* This is, in fact, a defective noun, as the derivation evinces: in the nominative case, here given, it signifies *that time,* and in general corresponds with the English adverb *then,* or if added to a relative participle, it represents our term *when,* not used interrogatively; as అతఁడిచ్చినప్పుడు *When* he gave. It admits of inflexion; as అప్పటికార్యాలు The affairs *of* that time. అప్పటినుంచి *From* that time, since then. అప్పటప్పటికి Now and then.

S. అప్రతిష్ఠ s. n. 1. Infamy; dishonor. 2 a bad reputation, or character.

S. అప్రత్యక్షము &c. adj. Imperceptible.

S. అప్రమాణము s. n. (from s. అ a privative and s. ప్రమాణ *an oath)* Perjury. అప్రమాణికుఁడు A perjured man; a liar.

S. అప్రమేయము &c. adj. Unmeasurable; incomprehensible; inconceivable; indescribable; beyond human understanding.

S. అప్రయోజకము &c. adj. Useless, without any end or object.

S. అప్రసిద్ధము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ప్రసిద్ధ *famous)* Not famous, secret; unknown.

S. అప్రహతము s. n. (from s. అ a privative and s. ప్రహత *struck)* Uncultivated ground.

S. అప్రాశ్యుఁడు s. n. (from s. అ a privative and s. ప్రాశ్య *fit to eat)* A man who is not fit or worthy of sitting with others, to eat.

S. అప్రియము &c. adj. (from s. అ a privative and s. ప్రియ *beloved)* Hated; disagreeable.

S. అప్సరస s. n. (from s. అప్ *water* and s. సృ *to go)* An *Upsura,* any one of the heavenly nymphs, or celestial courtesans; such as *Urvasi, Rambha Manaca* &c. so called, because they were produced from the quintessence of the sea

which was churned. అప్సరసాంపతి s. n. (from s. పతి *a lord*) The god *Indra*, king of the deities of heaven.

G. అబంధర adj. Without order, irregular, imprudent.

G. అబంసుబసు s. n. Good and evil; as ఆపిల్లవాడుఅబంసుబ వెఱగడు that boy does not know (the difference between) good and evil.

T. అబక s. n. A pot-ladle, made of the shell of a cocoa-nut.

S. అబద్ధము s. n. (from s. అ a privative and s. బధ్ *to bind*) A lie; a nonsensical expression. అబద్ధకాఁడు - అబద్ధాలకోరు or అబద్ధికుఁడు A liar.

S. అబల s. n. (from s. అ a privative and s. బల *strength*) A woman; a female.

S. అబోధవేళ s. n. (from s. అబోధ *uninstructive*, and s. వేళా *time*) The time at which, if one studies, it is believed no instruction can be obtained; midnight.

S. అబ్జము s. n. (from s. అప్ *water*, and s. జ *produced*) 1. A conch. 2. a lotus. 3. a celestial tree. అబ్జయోని s. n. (from s. యోని the *pudendum* or *vulva*) The god *Brumha*, the creator; so called, because he was produced from a lotus.

S. అబ్జారి s. n. (from s. అబ్జ *a lotus* and s. అరి *an enemy*) The moon.

S. అబ్జుఁడు s. n. (from s. అప్ *water* and s. జ *produced*) 1. The moon. 2. the physician of the gods, produced at the churning of the ocean, called also *Dhunvuntree*.

S. అబ్దము s. n. (from s. అప్ *water*, and s. దా *to give*) 1. A cloud. 2. a year. 3. a mirror.

S. అబ్ధి s. n. (from s. అప్ *water*, and s. ధి *holding*) The sea. అబ్ధిజ s. n. (from s. జ *born*) The goddess of wealth, so called, because produced at the churning of the ocean. అబ్ధిజము s. n. Sea-salt. అబ్ధిజుఁడు s. n. *vide* అబ్జుఁడు - అబ్ధినవనీతము s. n. (from s. నవనీత *butter*) 1. The moon. 2. nectar. 3. ambrosia. అబ్ధిపల్లవము s. n. (from s. పల్లవ *a sprout*) Coral.

T. అబ్బ s. n. A father, *vide* అప్ప. interj. Ah! oh!

T. అబ్బబ్బ or అబ్బా interj. denoting Great surprize or grief; ah! oh!.

T. అబ్బాలాడు v. n. (from T. అబ్బాలు and T. ఆడు *to play*) To grope.

T. అబ్బి or అబ్బిగాఁడు s. n. A familiar term of address, to a young boy.

T. అబ్బు v. n. 1. To come into one's enjoyment, possession, or reach. 2. to be found, to be obtained. This verb governs the dative case; as యీఅన్యాయార్జితమైన ద్రవ్యమువానికబ్బదు. This money, procured by unjust means, will not be enjoyed by him. యీయిల్లు వానికబ్బెను This house became his property, or came into his possession.

TUD. అబ్బురము adj. (from అపూర్వము q. v.) Procured with difficulty; not easily

attainable; excellent; rare wonderful.

TUD. అభ్యసము s. n. *vide* అభ్యాసము.

s. అబ్రహ్మణ్యము s. n. A request to spare the life of any person; as రాజసముఖమునందుఅబ్రహ్మణ్యమనిపలకరించిరి They, in the presence of the king, spoke, saying, spare his life.

G. అభంశుభము s. n. *vide* అబంసుబము.

s. అభయము s. n. (from s. అ a privative and s. భయ *fear*) 1. A promise of shelter or protection. 2. fearlessness. అభయహస్తము s. n. (from s. హస్త *the hand*) The giving of the hand to another, in promise of protection.

s. అభవుఁడు s. n. (from s. అ a privative and s. భవ *birth*) The god *Siva*.

G. అభాండము s. n. *vide* అపవాదము.

s. అభాగ్యము s. n. (from s. అ a privative and s. భాగ్య *happiness*) Misfortune; misery; poverty.

s. అభావము s. n. (from s. అ a privative and s. భావ *existence*) 1. Nonexistence; nonentity; a chimera.

G. అభాసు s. n. A corruption, an irregularity.

s. అభి A Sanscrit particle, which prefixed to words of that language, denotes. 1. *Priority* or *superiority* in time, place, degree, quality, or situation; (*Before*) 2. the *means*, or *cause*. (*By*.) 3. after. 4. below. 5. always, every where. 6. against. 7. near.

s. అభికము &c. adj. Lewd; amorous.

s. అభిఖ్య s. n. 1. Radiance; brightness; glory; fame. 2. an appellation.

s. అభిఘారము s. n. The putting a little clarified butter, (*ghee*) upon rice or other food, before it is eaten, to purify it.

s. అభిచారము s. n. Sorcery; an incantation or magical ceremony, to procure the death of an enemy.

s. అభిజనము s. n. 1. Family; race. 2. native place. 3. fame.

s. అభిజనుఁడు s. n. An old relative.

s. అభిజిత్తు s. n. (from s. particle అభి and s. జిత్ *a conquerer*) 1. The space of time occupied by the last quarter of the twenty second lunar mansion, and the fifteenth part of the twenty third, amounting to nineteen Hindu hours. 2. the space of forty eight minutes English, viz. the twenty four immediately preceding mid-day, and the twenty four immediately following it. 3. mid-day. 4. the zenith.

s అభిజ్ఞము &c. adj. Skilful; clever.

s. అభిజ్ఞానము s. n. (from s. particle అభి and s. జ్ఞాన *knowledge* viz: that by which things are known) A mark or stain.

s. అభిధ or అభిధానము s. n. A name; an appellation; a title.

s. అభినయము s. n. 1. The indication of sentiment or passion, by looks or outward gestures. 2. the motions of the hands or eyes, used by dancing women, to express the sentiments contained in the verses which they sing.

s. అభినవము &c. adj. (from s. particle అభి

and s. నవ *new*) New, fresh.

G. అభిని s. n. Opium.

s. అభినిమ్రుక్తుడు s. n. A man asleep at sun-set.

s. అభినివేశము s. n. 1. Zeal; devotedness. 2. insight, knowledge, as వానికి తెలుగు లోనిండా అభినివేశము కద్దు He has a good insight into, or understanding of, Teloogoo.

s. అభిప్రాయము s. n. 1. Opinion; sentiment; notion; idea; thought. 2. design; intention. 3. meaning or signification.

s. అభిభవము s. n. 1. Insult, disgrace, dishonour. 2. defeat.

s. అభిమంత్రణము s. n. (from s. particle అభి and s. మంత్ర *to speak*) 1. Calling. 2. conjuring with certain forms. అభిమంత్రించు v. a. To sanctify with (*Muntras*) certain formulas. అభిమంత్రితము &c. Sanctified with (*Muntras*) certain formulas; consecrated; blessed.

s. అభిమతము s. n. (from s. particle అభి and s. మత *mind*) 1. Consent; approbation. 2. choice; wish. adj. Approved, agreeable, desired.

s. అభిమరము s. n. War; battle.

s. అభిమానము s. n. (from s. particle అభి and s. మాన *pride*) 1. Honor. 2. protection. 3. affection; regard. 4. pride. అభిమానించు v. a. To favor; to protect; to regard with kindness.

s. అభిముఖము s. n. (from s. particle అభి and s. ముఖ *the face*) 1. The front; any thing opposite to the face. 2. an abatement of anger or disease; adj. Present. అభిముఖమగు 1. To advance in front. 2. to abate. వానికి రోగము అభిముఖమైనది His disease is abated.

s. అభిరామము &c. adj. Charming; pleasant; delightful; beautiful.

s. అభిలాష or అభిలాషము s. n. Wish; desire; inclination, propensity.

s. అభివాదనము s. n. 1. An obeisance or prostration. 2. homage paid by prostration on the ground, and grasping the feet.

s. అభివృద్ధి s. n. 1. An increase of wealth or prosperity; exaltation to some new honor or rank. 2. improvement.

s. అభిషంగము s. n 1. Imprecation, a curse. 2. insult; reproach.

s. అభిశువు s. n. A ray of light; a beam.

s. అభిషేకము s. n. 1. Unction; bathing. 2. an installation, coronation, or inauguration, by means of unction, or bathing. అభిషేకముచేయు To anoint a king or an image. పట్టాభిషేకము A coronation.

s. అభిష్వంగము s. n. *vide* అభిషంగము.

s. అభిసారిక s. n. A woman that goes to an assignation.

s. అభీకుడు s. n. *vide* అభికుడు.

s. అభీశువు s. n. *vide* అభిశువు.

s. అభీష్టము &c. adj. (from s. particle అభి and s. ఇష్ట *desired*) Much beloved; agreeable.

s. అభీష్టము s. n. 1. Wish; desire. 2. inclination; *penchant*. వాని అభీష్టము నెరవేరెను His wish is accomplished. అభీష్ట

ము. తీర్చుకొను To accomplish one's wish.

s. అభేద్యము &c. adj. Impenetrable, inaccessible.

s. అభోజనము s. n. (from s. అ a privative and s. భోజన *food*) Abstinence from food.

s. అభ్యంగము or అభ్యంగనము s. n. Unction; the act of anointing with oil; often applied to bathing the whole body, because when the natives wash the head, they previously anoint it, as well as the body, with oil.

s. అభ్యంతరము s. n. 1. The space included between two bodies, or points; an interval. 2. delay. 3. a false excuse

s. అభ్యనుజ్ఞ s. n. 1. Leave, permission. 2. command; injunction; sanction.

s. అభ్యర్ణము &c. adj. Near, proximate.

s. అభ్యవస్కందనము s. n. An assault on a fortified place; a siege.

s. అభ్యవహారము s. n. Food.

s. అభ్యసించు v. a. 1. To accustom oneself to any thing; to practise. 2. to learn; to study. అభ్యాసము s. n. 1. Custom; usage; practice. 2. exercise; study; అక్షరాభ్యాసము The study of the letters; the acquirement of the first principles of learning.

s. అభ్యస్తము &c. adj. 1. Studied; learned; read. 2. practised, exercised.

s. అభ్యాగతుడు s. n. A guest.

s. అభ్యంది s. n. A procuress; a bawd.

s. అభ్యుత్థానము s. n. A salutation, used to a stranger or great personage, by rising and making him sit beside oneself.

s. అభ్యుదయము s. n. Increase of fortune; prosperity; happiness.

s. అభ్యుదితుడు s. n. A man asleep at sunrise.

s. అభ్యూషములు s. n. plu. Grain, half dressed, slightly scorched or parched; also called ఉడికినకొర్రలు.

s. అభ్రకము s. n. Talc.

s. అభ్రము s. n. 1. The sky; the atmosphere. 2. a cloud. అభ్రమాతంగము s. n. (from s. మాతంగ *an elephant*) The elephant of *Indra*. అభ్రముపు s. n. The female of *Indra's* elephant.

G. అమంజి s. n. Compelled service; unpaid labour; *corvee*. అమంజిపట్టు To press workman.

T. అమడలు or అమడబిడ్డలు s. n. plu. Twins.

T. అమడలు s. n. A species of wild grain.

s. అమత్రము s. n. A vessel or cup; a utensil.

s. అమరము s. n. The name of a Sanscrit Dictionary, also termed the అమరసింహము.

s. అమరశిలాగంధకము s. n. A particular kind of brimstone.

s. అమరావతి s. n. (from s. అమర *a deity* and s. వతీ *possessing*) The city of the god *Indra*.

T. అమరు v. n. 1. To fit. 2. to be furnished. 3. to be placed or employed in a service; వాడుఉద్యోగములోనమరెను He is employed in a service. అమర్చు or అమరించు. v. a. 1. To place in a service.

2. to furnish or supply; to procure; to collect. మంత్రితనపుత్రుణ్ని రాజుకొలువులోనమరించెను The minister placed his son in the service of the king. దేవదత్తుఁడు తనస్నేహితునికి కావలసినసామగ్రులనమరించెను Davadatta supplied his friend with every thing he wanted. అమరిక or అమరికె s. n. 1. Arrangement. 2. tranquillity. 3. equinanimity; presence of mind. 4. modesty.

s. అమరుఁడు s. n. (from s. అ a privative and s. మరా *dying)* An immortal; a god, or deity.

T. అమర్చు v. a. *vide* అమరుచు.

s. అమర్త్యుఁడు s. n. (from s. అ a privative and s. మర్త్య *mortal)* A deity, a god.

s. అమర్యాద s. n. (from s. అ a privative and s. మర్యాదా *politeness, civility)* Incivility, disrespect; dishonor; rudeness.

s. అమర్షము s. n. Rage; anger; wrath.

s. అమలము &c. adj. (from s. అ a privative and s. మల *filth)* Clear; pure; limpid; white. s. n. Talc.

s. అమలావతి s. n. The name of the city of *Varoona,* the god of water.

TUD. అమవస s. n. *vide* అమావాస్య.

G. అమాంతము s. n. The profession of a hawker or pedlar, also అమానీ q. v. అమాంతగాఁడు s. n. A hawker, a pedlar.

G. అమాంతముగా adv. Unexpectedly.

s. అమాంసుఁడు s. n. A wretchedly thin man; a mere skeleton.

s. అమాత్యుఁడు s. n. A minister; a counsellor; a courtier

G. అమానీ s. n. (from A. امانى) This is a revenue term, used to denote the *immediate* management of any branch of revenue by the servants of Government, of the Zemindar, or of any other authority; in contradistinction to its being rented out. కుత్తదారులుపారిపోయినందునయిప్పుడుతాలూకాఅమానీఅయినది As the renters have decamped; the district is now under (amanee) immediate management.

s. అమానుషము adj. (from s. అ a privative and s. మానుష *human)* Supernatural; beyond the power of man. s. n. A miracle.

TUD. అమావస - అమాపస - అమావస్య అమావాస్య or అమాస s. n. (from s. అమావాస్యా) 1. The change of the moon. 2. new moon. 3. the day of the new moon.

G. అమిజీ *vide* అమంజీ.

s. అమితము &c. adj. (from s. అ a privative and s. మిత *measured)* Immoderate; boundless; exorbitant; superfluous; immense; innumerable.

G. అమీనా s. n. (from A. امين) A revenue term, denoting a person who has charge of any thing, and applied to petty revenue officers; usually to such as are only temporarily employed.

G. అములు s. n. (from A. عمل) A revenue term, denoting the collection of revenue. అములుపట్టు To seize smuggled goods. అములుదారుఁడు s. n. A supe-

CSL

rior revenue officer, employed immediately under a Collector, or Zemindar.

s. అమూల్యము &c. adj. Invaluable.

s. అమృతము s. n. 1. The imaginary food of the gods; ambrosia; nectar. 2. water. 3. clarified butter. 4. exemption from transmigration. 5. gold. 6. milk. అమృతఫలములు s. n. (from s. అమృత *nectar* or *ambrosia,* and s. ఫల *fruit)* A kind of sweet cake. అమృతహస్తుడు s. n. *lit.* a man of a fortunate hand; usually applied to a successful physician. అమృతాంధసులు s. n. (from s. అంధస్ *food)* Gods or Deities.

s. అమేధ్యము adj. (from s. అ a privative and s. మేధ్య *pure)* Unclean. s. n. Human excrement.

s. అమోఘము &c. adj. (from s. అ a privative and s. మోఘ *vain)* 1. Effectual; infallible; unerring. 2. precious, rare.

T. అమ్మ s. n. A mother. This word is used as a respectful term of address to females in general; (the wife excepted) and, as such, is added to the proper names of women; సీతమ్మ - గౌరమ్మ - లక్ష్మమ్మ &c.

T. అమ్మకచెల్ల interj. (from T. అమ్మ *a mother* అక్క *an elder sister* and చెల్లె *a younger sister)* denoting lamentation, pain, fear, or surprize. ah! alas! because, on such occasions, the Hindoos invoke their dearest female relatives.

T. అమ్మకము s. n. (from the v. అమ్ము *to sell)* Sale; the act of selling.

T. అమ్మగారు s. n. (from T. అమ్మ *a mother* and T. గారు, a plu. termination denoting *respect)* 1. A queen. 2. the wife of any person eminent in skill or rank. 3. an old matron.

T. అమ్మణ్ణి s. n. A mother. interj. denoting pain.

T. అమ్మయ్య s. n. (from T. అమ్మ *a mother* and T. అయ్య q. v.) A mother.

T. అమ్మల్ల s. n. *vide* అమ్మణ్ణి.

T. అమ్మవారు s. n. (from T. అమ్మ *a mother* and T. వారు the pronoun *they,* added as a termination of respect) 1. A female divinity. 2. a village goddess. 3. a familiar appellation for women of the braminical tribe. 4. the small pox. 5. the goddess of the small pox. అమ్మవారుకనిపించుట or పోయుట. v. n. To have the small pox. అమ్మవారుపోయించుట. v. a. To inoculate.

T. అమ్మాయి or అమ్మి s. n. A familiar appellation for a young girl.

T. అమ్ము s. n. An arrow; a dart.

T. అమ్ము v. a. To sell, to vend, to dispose of; opposed to కొను *to buy*. అమ్ముడుపోవు v. n. To be sold.

s. అమ్లము or అమ్లిక s. n. The fruit of the tamarind tree.

s. అయనము s. n. 1. Half the solar year; the sun's alternate journies towards the tropics, each measured by three ఋతువులు or seasons. 2. a road; a path. 3. a house or habitation.

s. అయము s. n. 1. Good fortune. 2. a tax.

s. అయశస్కరము &c. adj. Dishonorable; disreputable.

s. అయస్కాంతము s n. (from s అయస్ *iron,* and s. కాంత *pleasing)* A magnet, or load-stone, because it attracts iron.

s. అయస్కారుఁడు s. n. (from s. అయస్ *iron* and s. కార *an agent)* An iron-smith, one who works in iron.

s. అయస్సు s. n. Iron.

T. అయి The past verbal participal of అవు *to become. lit.* having become. This word added to pronouns, and sometimes to other words, has the power of the emphatic letter ే; thus, వాఁడై *he himself.* It sometimes corresponds with the English word *like.* మ్రానైనిలిచెను He stood *like* a piece of wood. It is also used in expressing such phrases as *about* to go, come, do &c. as వచ్చేవాఁడనైవుంటిని I was *about* to come.

T. అయితే The conditional form of the verb అవు *to become,* used as a conjunction to express condition, and corresponding with the English terms *If. suppose it were so. but.* When added to the past relative participle of any verb, ట్ల is inserted, and it then expresses the conditional form of the verb to which it is thus affixed. చేసినట్లయితే *if I, thou, he, she, it, we, you, or they do.*

T. అయిదు adj. numeral Five.

T. అయిదుపడిచేయు v. n. To retire from a superior enemy; to retreat.

T. అయిదువ s. n. A married woman, whose husband is alive. అయిదువతనము s. n. The state of a married woman; in opposition to *widow-hood.*

T. అయిదువరాలు s. n. *vide* అయిదువ.

T. అయిన The past relative participle of the verb అవు *to become. lit.* that became. It is affixed to nouns of quality to convert them into adjectives; or sometimes to adjectives, as a mere expletive. It expresses the conjunctions *either, or;* వాఁడైన - వీఁడైన *Either* this *or* that man. Added to interrogatives, commencing with the letter ఎ or ఏ, commonly written యె or యే, it corresponds with the English term *soever* ఎక్కడ where? ఎక్కడనయిన wheresoever. నాకయినమనిషి My friend. అయినప్పటికిన్నీ. Nevertheless, notwithstanding, although రెండువరాలైన At least two pagodas.

T. అయిపోవు v. n. (from T. అయి *having become* and T. పోవు *to go)* To be exhausted or drained; to be finished or concluded.

T. అయిమూలగా adv. Obliquely.

T. అయివచ్చు v. n. (from T. అయి *having become* and T. వచ్చు *to come)* 1. To be prosperous, or tend to prosperity. 2. to agree with one's health.

G. అయివజు s. n. (from A. عوض) 1. Any thing substituted for another. 2. recompense; return.

s. అయుక్తము &c. adj. Improper; unfit; unworthy.

s. అయుతము s. n. Ten thousand.

s. అయోగ్యము &c. adj Unfit; unworthy.

s. అయోగ్రము s. n. (from s. అయస్ *iron,* and s. అగ్ర *the end)* A pestle, tipped with iron.

s. అయోధ్య s. n. *lit.* impregnable. Oude, the city in which *Ráma* reigned.

s. అయోనాషము s. n. Pepper.

s. అయోనిజుఁడు s. n. (from s. అ a privative and s. యోనిజ *produced from the womb)* A person born in some supernatural manner.

s. అయోమయము &c. adj. 1. Hard; not easy to be pierced or broken. 2. difficult; abstruse. తర్కము మిక్కిలి అయోమయముగానున్నది The science of Turkum is very abstruse.

s. అయోముఖము s. n. *vide* అయోగ్రము.

T. అయ్య s. n. Pure Teloogoo casts, especially the *Comtees,* use this word to denote *a father;* as మా అయ్య వచ్చినాఁడు *My father came.* But it is generally used by all persons and casts, as a term of common respect, corresponding to the English word *Sir;* ఏమయ్య what sir? అయ్యగారు is a phrase used to denote a Bramin, or a teacher who is always held in great respect. అయ్య is also, in courtesy, added to proper names. అయ్యగార 1. A preceptor. 2. the planet *Jupiter,* the preceptor of the gods, and son of *Angirsa.*

TUD. అయ్యయో or అయ్యయ్యో interj. denoting Sorrow, lamentation, pity, or pain.

T. అయ్యల్ల s. n. A father. This word is most generally used by the *Comtee* cast.

T. అయ్యారే interj. denoting Wonder, or praise.

T. అయ్యు conj. Although; though; notwithstanding. నిర్మలుఁడయ్యు *Though he be pure.*

T. అయ్యేసే An emphatic particle; as నేనయ్యేసే I myself. వాఁడయ్యేసే He himself.

TUD. అయో interj. *vide* అయ్యయో.

TUD. అర adj. (from s. అర్ధ) Half. s. n. A moiety *vide* అర్ధము.

T. అరక s. n. A yoke of oxen, with a plough, and all the other implements of husbandry appertaining thereto.

T. అరఁగు s. n. A high seat, or sitting place, built along the outside of a house; also called తిన్నె, *a pial,* or open veranda.

T. అరచెట్ట s. n. A jacket, a coat.

TUD. అరణము s. n. (from s. హారణ) A present given by the father-in-law to his son-in-law, at nuptials.

s. అరణి s. n. A piece of wood for lighting fire by attrition, at holy sacrifices.

s. అరణ్యము s. n. A forest; a wilderness. అరణ్యశునకము A wolf. అరణ్యాని A great forest.

s. అరత్ని s. n. A cubit; a measure from the elbow, to the extremity of the little finger.

TUD. అరదము s. n. (from s. రథ) A car; a chariot.

G. అరదేశిపరదేశి s. n, (a cant word) A traveller, pilgrim, or foreigner.

T. అరమర s. n. Reluctance, disinclination.

S. అరము s. n. The spoke of a wheel. adj. quick; swift; speedy.

T. అరయు v. a. To search, to examine; to inquire.

S. అరరము s. n. A door; the gate of a house. అరరవిష్టంభి The bolt or bar of a door.

T. అరవాయి s. n. A retreat.

S. అరవిందము s. n. A lotus.

S. అరాజకము s. n. (from s. అ a privative and s. రాజన్ *a king*) 1. A state or kingdom without proper government, interregnum. 2. anarchy.

S. అరాతి s. n. A foe; an enemy.

S. అరాళము &c. adj. Crooked; curved; bent.

T. అరి A particle denoting possession; as నేరవు or నేర్పు *skill*, నేరపరి or నేర్పరి *skillful*.

T. అరి s. n. 1. A bowstring. 2. the tax payable to a king; the Government revenue. అరిపెట్టు To pay revenue. అరికొలరు s. n. plu. (from T. కొరు *a plough share*) The share both of the Government and of the inhabitants; the total produce.

S. అరి s. n. 1. A foe, an enemy. అరిందముడు (from s. దమ *who tames*) A conqueror. 2. the missile weapon of *Vishnoo*. 3. the wheel of a car or carriage. అరిషడ్వర్గము s. n. (from s. అరి *an enemy*, s. షష్ *six* and s. వర్గ *a class*) *lit.* The class of six enemies. The six principal passions of the human mind; viz. కామ love or desire, క్రోధ anger, లోభ avarice, మోహ lust, మద pride, and మాత్సర్య hatred.

T. అరికట్టు v. a. To hinder; to prevent, to obstruct.

T. అరికాపు s. n. The waiting on a great personage.

T. అరిగె s. n. A large parasol, or umbrella of a peculiar form; generally used by kings, and sometimes by others of high rank or learning.

G. అరిచెయ్యి s. n. The palm of the hand.

G. అరిటిచెట్టు s. n. The banana or plantain tree. *Musa sapientum. vide* అనటిచెట్టు.

TUD. అరిదళము s. n. (from s. హరితాళ) A yellow orpiment.

T. అరిది s. n. Wonder; astonishment; surprise.

S. అరిమేదము s. n. The fetid mimosa tree.

S. అరిష్టము s. n. 1. Misery. 2. happiness. 3. a sign of public calamity. 4. spirituous liquor. 5. garlick. 6. a crow. In the common dialect, it has, in general, the first meaning.

S. అరుంతుదము &c. adj. (from s. అరుస్ *a sore* and s. తుద *that torments*) Sharp, corrosive.

S. అరుంధతి s. p. The wife of *Vasishta*, one of the seven sages.

T. అరుగు v. n. To go, to march; to walk

అరగుదెంచు v. a. (from T. తెంచు in compos. denoting *opposition*) To come

T. అరుగు s. n. An open veranda round a native house. *vide* అరంగు.

s. అరుణము &c. adj. 1. Of a dark red. 2. of the colour of the dawn.

s. అరుణావరజుండు s. n. (from s. అరుణ *the sun's charioteer*, and s. అవరజ *a younger brother*) The king of birds; a large vulture or eagle, also called గరుత్మంతుండు, the vehicle of *Vishnoo*.

s. అరుణుండు s. n. 1. The sun. 2. the charioteer of the sun.

T. అరుదు adj. 1. Rare; scarce; uncommon. 2. excellent. 3. dear.

T. అరుదు s. n. Surprize, wonder. *vide*. అరిది.

T. అరుదెంచు v. a. *vide* అరగుదెంచు.

T. అరువు s. n. Good sense; judgment; the reasoning faculty. అరువుచెడు or తప్పు To lose one's reason, to act contrary to sound reason or judgment.

s. అరుషు or అరుస్సు s. n. A sore; a wound.

T. అరువై adj. numeral Sixty.

s. అరోచకము s. n. Tastelessness, aversion to food. అరోచకముపుట్టు To be disgusted with food.

s. అర్కుండు s. n The sun.

s. అర్గళము s. n. A wooden bolt or bar, for fastening a door.

s. అర్ఘ్యము s. n. 1. Price. 2. cheapness. 3. reverence; adoration.

s. అర్ఘ్యసము s. n. (from s. అర్హ *worship*) Flowers, grass &c. with water, offered as an act of worship, or of reverence. అర్ఘ్యపాద్యాదివిధులు Worship or reverence, evinced by offerings of flowers &c, washing the feet, and other ceremonies.

s. అర్చన or అర్చనము s. n. Worship; adoration. అర్చకుండు s. n. A worshipper, an adorer. అర్చించు v. a. To worship; to adore.

s. అర్చిస్సు s. n. 1. A flame; a blaze. 2. refulgence; అర్చిష్మతి s. n. (from s. మత్ *possessing*) The town or city of the god of fire.

G. అర్జీ s. n. (from A. عرضی) A petition, an address, a representation.

G. అర్జు s. n. The measurement of a heap of grain, from the bottom to the top, or when the correctness of a previous estimate is suspected.

s. అర్జుక s. n. in theatrical language, A courtesan.

s. అర్జునము &c. adj. White. s. n. 1. Whiteness. 2. gold.

s. అర్జునుండు s. n. 1. *Arjoona*, the third son of *Pandoo*, friend of *Krishna*, and brother of *Dh,armaraja* in the *Mahâb,hârat*. 2. a king with 1000 arms.

s. అర్ణము s. n. 1. Water. 2. a letter of the alphabet.

s. అర్ణవము s. n. The sea.

s. అర్థన s. n. Asking, begging. అర్థి s. n. A beggar, one whose subsistence depends on another. అర్థించు. v. a. To beg; to entreat; to ask.

s. అర్థము s. n. 1. Signification, meaning. 2. money; wealth; prosperity. 3. a thing. రెండర్థములిచ్చు To have two significations. అర్థవంతుఁడు A rich man. అర్థమిచ్చు To signify, to mean. అర్థహీనుఁడు A poor man. అర్థము subjoined to Sanscrit nouns expresses our phrase *On account of.* అర్థవత్తు adj. 1. Significant. 2. rich. అర్థి s. n. An opulent or rich man.

s. అర్ధము s. n. A half; a moiety; a part. అర్ధచంద్రబాణము s. n. (from s. చంద్ర *the moon,* and s. బాణ *an arrow)* An arrow with a head shaped like a crescent. అర్ధనారీశుఁడు s. n. (from s. నారి *a woman* and s. ఈశ *master)* The god Siva, in his form of half man, half woman. అర్ధహారావకము s. n. A garland or necklace containing ten strings. అర్ధరథుఁడు s. n. (from s. రథ *a car)* A warrior, who is not able to oppose even an archer. అర్ధరాత్రము or అర్ధరాత్రి s. n. (from s. రాత్రి *night)* Midnight. అర్ధించు v. a. To cut or divide in halves. అర్ధోరుకము s. n. (from s. ఊరు *the thigh)* Drawers or breeches, that reach as far as the middle of the thigh.

s. అర్పించు s. n. 1. To give, bestow, dedicate, or offer any thing to the deity, or to any great personage. అర్పణ or అర్పణము An offering.

s. అర్బుదము s. n. One hundred million.

s. అర్భకుఁడు s. n. 1. An infant; a young person. 2. an idiot.

T. అఱ్మిలి s. n. Affection; love; tenderness.

s. అర్యముఁడు s. n. The sun.

s. అర్యాణి s. n. A woman of the Vysya tribe.

s. అర్యుఁడు s. n. 1. A master. 2. a man of the Vysya or third Hindoo tribe.

G. అఱ్ఱ s. n. A division in a drawer; a partition in a box. 2. a small room in a house.

G. అర్లు s. n. plu. Excessive fondness, love, or affection.

s. అర్వము s. n. A horse. adj. Inferior; low.

s. అర్హణ s. n. Worship; adoration.

s. అర్హము &c. adj. Worthy; fit; proper.

T. అల s. n. 1. An apartment in a house; a chamber. *vide* అఱ్ఱ. 2. deceit, guile, secrecy.

T. అల adj. Inner, as applied to the hand or foot only. అలచెయ్యి The *palm* of the hand. అలకాలు The *sole* of the foot.

T. అలక or అలకట adv. By or near the side.

T. అలకము s. n. Indigestion.

T. అలగాలుఁత s. n. Uneasiness, sorrow; dissatisfaction.

T. అలచు v. n. To make a loud noise; to roar.

T. అలటిచెట్టు s. n. *vide* అరిటిచెట్టు.

G. అలదాలు s. n. Small cross pieces of wood, connected by two timbers, by which the lower part of a *Souta* (a particular kind of palankeen) is enclosed.

T. అలపొలుఁడు s. n. A man or woman below the common size; a dwarf.

T. అఱమఱ or అఱమఱిక s. n. (from T. అఱ *deceit*, and T. మఱ *a hinge*) Suspicion, distrust.

T. అఱవ adj. *Tamil;* usually but improperly termed Malabar. అఱవదేశము. The Tamil country. అఱవము The Tamil language. అఱవలు s. n. Tamulians, the inhabitants of *Drávida,* the south eastern part of the Indian peninsula.

T. అఱవఱలు s. n. plu. Bits or pieces; as వాని దేహము అఱవఱలు చేసి Having reduced his body to pieces.

T. అఱి s. n. The act of fixing the arrow to the bow.

a, అఱిమెని adj. Armenian.

T. అఱిముఱి adv. From time to time.

T. అఱిసె s. n. A cake, made of rice-flour and jaggery.

T. అఱు v. n. To be destroyed.

T. అఱు s. n. The neck.

T. అఱుగు v. n. 1. To be digested. 2. to be wasted by use or time; to wear away. అఱుకువ s. n. Indigestion. అఱుకువతగులు To be ill from indigestion.

T. అఱుత postpos. With. రాముఁడువిశ్వామిత్రునఱుత నేఁగెను Rama went with Viswamitra.

T. అఱువు v. n. To come into one's possession; to be contained. అఱపరానిభాగ్యము Inexhaustible wealth or riches.

T. అఱుము v. a. To usurp; to encroach.

T. అఱుఁవుళ్లు s. n. plu. Holes.

T. అఱ్ఱు s. n. 1. Danger. 2. calamity. 3. difficulty. also అఱు q. v.

T. అల pro. used in books only, That. అల వాఁడు That man.

T. అల s. n. A wave of the sea &c, the surf.

S. అలంకారము s. n. 1. An ornament. 2. beauty. 3. a rhetorical figure. అలంకారవిద్యార్థి (from S. విద్యార్థి *a student)* A beau; one who studies dress, not learning. అలంకారశాస్త్రము Rhetoric. అలంకృతము &c. adj. Ornamented, adorned, beautified. అలంక్రియ s. n. Adorning, ornamenting. అలంకరించు v. a. To adorn; to ornament. అలంకారము చేసుకొను v. comp. To adorn or ornament oneself.

T. అలంగము s. n. 1. A rampart. 2. a watch or guard.

S. అలంజరము s. n. A large earthen vessel; a jar.

T. అలందురు v. n. To moan; to lament; to grieve.

S. అలక s. n. The city of *Cubera,* the god of wealth.

T. అలక s. n. Displeasure, anger, wrath, indignation. అలకతీర్చు To appease one's anger or displeasure.

T. అలకన adj. Light, versatile.

S. అలకములు or అలకలు s. n. plu. Curls, ringlets.

S. అలక్తకము s. n. 1. A sort of sealing wax. 2. lac, the animal dye so called.

S. అలగర్దము s. n. A watersnake.

T. అలచందలు s. n. plu. A species of pulse, also called కారాముళ్లు *Dolichos catiang* Lin.

T. అలంచు v. a. To trouble; to molest.

T. అలజడి s. n. Mental pain; affliction of the mind.

T. అలంత s. n. (from T అలయు *to be tired*) Fatigue, lassitude.

T. అలతి adj. Small, petty.

T. అలందు v. a. To rub sandal powder &c. upon the body.

T. అలపు s. n. (from T. అలయు *to be tired*) Fatigue, lassitude. *vide* అలంత.

T. అలబలము s. n. Anxiety; distraction of mind, perplexity.

T. అలమట s. n. Affliction or inquietude of mind; chagrin; vexation. *vide* అలజడి,

T. అలమరకు v. n. To be afflicted.

T. అలమార్చు v. a. To train bullocks, buffaloes &c. to the plough, or to bear burdens.

T. అలము v. a. 1. To spread. 2. to wash, to cleanse with water.

T. అలము s. n. Weeds that grow in fields of dry grain.

T. అలయు v. n. To be tired, wearied, or fatigued; to be exhausted by labour. అలయిక s. n. *vide* అలపు.

T. అలరు v. n. 1. To shine. 2. to be pleased or delighted. s. n. 1. A flower. 2. beauty. అలరుబోఁడి or బోణి *lit.* one whose body is a flower. A woman. అలరువిల్తుఁడు The god of love, because his bow is made of flowers.

S. అలర్కము s. n. 1. A mad-dog. 2. the plant called white swallow-wort.

T. అలవడు v. n. To be practised in; to be habituated, or accustomed to. అలవాటు s. n. Habit, custom. అలవాటుతప్పు To be out of practise. అలవరచు To habituate, accustom, exercise, or teach.

TUD. అలవ s. n. (from s. ఆలవాల) 1. A basin formed of earth, round the foot of a tree. 2. a railing.

T. అలవి adj. Able to do or effect. ఇదినాకుఅలవికాదు I am not able to do this. This is beyond my power.

T అలసట or అలసత s. n (from the v. అలయు *to be tired*) Fatigue, lassitude. *vide* అలపు - అలసటపడు To be wearied or fatigued. అలసటపుట్టు or అలసటవచ్చు To feel fatigued. అలసటతీర్చుకొను To rest oneself.

S. అలసత s. n. Inactivity; laziness; idleness.

S. అలసము &c. adj. Lazy; idle; negligent; indolent; inactive.

S. అలక్ష్యము &c. adj. Trifling, trivial, worthless. s. n. Disregard, negligence. అలక్ష్యముచేయు v. a. To disregard, neglect, slight, or despise.

G. అలాకు s. n. (from A. ہلاک) Desolation; ravage; ruin. అలాకుచేయు To ruin, to ravage, to lay waste.

S. అలాతము s. n. 1. A fire-brand, whether burning or extinguished; 2. charcoal.

S. అలాబువు s. n. A long gourd, *Cucurbita lagenaris.*

G. అలాయిదా adj. (from A. علي حده) Separate, apart.

S. అలి s. n. 1. A scorpion. 2. a large black bee or beetle.

s. అలిందము s. n. A terrace in front of a native house.

s. అలికము s. n. The forehead.

T. అలికిరి adj. Thin, applied to men or women only.

s. అలీకము s. n. 1. A falsehood; want of veracity. 2. any thing displeasing. 3. the forehead.

T. అలుకు v. a. To rub the floor with macerated cow-dung. This is done by the Hindoos to clean and purify the house. s. n. The washing the floor, with macerated cow-dung.

T. అలుకు s. n. Fear; terror; dread.

T. అలుకుడు s. n. Any kind of sound; a shout; a noise.

T. అలుగు v. n. To be angry, or provoked; to be annoyed or displeased. అలుక s. n. Displeasure, anger.

T. అలుగు s. n. 1. A water channel, for carrying off the excess of water from tanks &c. 2. the sharp iron point of an arrow, or lance.

T. అలువు s. n. Beauty; comeliness; fairness.

T. అలుసు s. n. Inferiority; meanness.

s. అలేఖము s. n. A blank book of cadjan or palmira leaves.

s. అల్కా adj. (from H. ہلکا) Mean, vile, base.

s. అల్పము &c. adj. 1. Thin; small; little; 2. mean; trifling; slight. అల్పబుద్ధి A mean understanding. అల్పభోజనము A light repast. అల్పాచమనము The common and polite term for making water; because a little water is sipped, as a purification afterwards. అల్పకార్యము A trifling matter.

T. అల్ల pro. *vide* అల.

s. అల్లకము s. n. A small bit of cloth, to conceal the privities, usually called a *Lungotee*.

T. అల్లదిగో or అల్లదుగో adj. Yonder; at a distance within view.

T. అల్లన adj. Gently; softly.

T. అల్లము s. n. Ginger.

T. అల్లరి s. n. Anarchy; tumult; commotion, noise, quarrel. అల్లరిచేయు 1. To commit disturbances. 2. to expose one's vices.

T. అల్లలనాడు or అల్లల్లాడు v. n. (from T. అల్లల a corruption of అలలు *waves*, and ఆడు *to play*) To move as the waves of the sea; to be violently agitated or shaken. అల్లాడు v. n. To wander about in great distress.

T. అల్లారుముద్దు adj. (from T. అల్లారు and T. ముద్దు *a kiss*) Delightful; belovedby all.

T. అల్లిక s. n. A twist, a plait, a braid, a netting.

T. అల్లిబిల్లి s. n. Familiarity, mutual affection.

T. అల్లు v. To plait, to braid, to twist, to interlace. చాపలల్లు To *make* mats. వెంట్రుకలల్లు To *plait* the hair. అబద్ధాలల్లు To *fabricate* lies. పద్యములల్లు To *compose* verses. అల్లిపువ్వు s. n. (from T. పువ్వు *a flower*) A kind of water lilly growing in ponds tanks &c.

T. అల్లుఁడు s. n. A son-in-law. మేనల్లుఁడు The son of a man's sister, or of a woman's brother.

T. అల్లె s. n. A bow-string.

T. అల్లెము s. n. An entertainment given by the bride's parents to a bride-groom, after the conclusion of the whole marriage ceremonies.

T. అల్లోనేరేడుచెట్టు s. n. The rose apple tree. *Eugenia.*

S. అళి s. n. *vide* అలి.

S. అళిందము s. n. *vide* అలిందము.

S. అళికము s. n. *vide* అలికము.

T. అళివి s. n. *vide* అలవి.

S. అళీకము s. n. *vide* అలీకము.

T. అళుకు v. n. To fear, to be afraid; to be diffident. s. n. Diffidence.

T. అళ్లిక s. n. *vide* అల్లిక.

T. అళ్లు v. *vide* అల్లు.

S. అవ A particle, which prefixed to Sanscrit words, corresponds with—From, down from, away from, below; and denotes 1. Inferiority. 2. diminution. 3. diffusion. 4. support. 5. command. 6. knowledge. 7. disrespect. 8. separation. 9. privation 10. priority.

S. అవంతి s. n. 1. The name of a city; also called ఉజ్జయినీపట్టణము Oojein. 2. sour gruel.

S. అవంతిక s. n. A kind of delicate bread.

S. అవంతిదేశము s. n. One of the fifty six kingdoms.

S. అవకరము s. n. Sweepings.

S. అవకాశము s. n. 1. An intermediate spot, intermission, 2. leisure, opportunity. *vide* సావకాశము. అవకాశముగలుగు To have leisure.

G. అవగడము s. n. 1. Mischief; evil. 2. disorder; confusion. 3. danger.

S. అవగతము &c. adj. Acquainted with, understood, known.

S. అవగాహనము s. n. (from s. particle అవ and s. గాహ్ *to agitate*) Immersion, bathing. అవగాహనచేసుకొను v. comp. To dive into the meaning; to comprehend a matter fully; to commit to memory. యీజాబుయొక్కతాత్పర్యమునేనవగాహనచేసుకొంటాను I understand fully the contents of this letter.

S. అవగాహము s. n. 1. Immersion, bathing. 2. a trough near a well, for watering cattle. అవగాహమవు v. n. To be understood, or become the object of understanding. యీసంగతినాకు తెల్పగా అవగాహమయినది This subject is fully understood by me, *or* I fully comprehend this subject. అవగాహముచేసుకొను v. a. To understand; to comprehend.

S. అవగుణము s. n. (from s. particle అవ and s. గుణ *quality*) A pernicious quality; a bad disposition; a defect; a vice.

S. అవగ్రహము s. n. (from s. particle అవ and s. గ్రహ్ *to take*) 1. A drought. 2. the forehead of an elephant.

S. అవగ్రాహము s. n. 1. A term of imprecation or curse. 2. a drought. 3. the forehead of an elephant.

G. అవఘళించు v. a. To over-look; to neglect; to disregard.

CSL

s. అవచూలము s. n. 1. The beard. 2. the whiskers.

s. అవచ్ఛిన్నము s. n. (in logic) affected by. The effect.

s. అవచ్ఛేదకము s. n. (in logic) that which affects any thing. The cause.

s. అవజ్ఞ s. n. 1. Disregard; disrespect; contempt.

s. అవటము s. n. A pit or chasm; a hole in the ground; a well.

s. అవటీటుఁడు s. n. A man who has a flat nose.

s. అవటువు s. n. The back of the neck.

s. అవతంసము s. n. 1. An ornament for the head. 2. a ring worn at the top of the ear.

s. అవతరించు v. n. To be incarnated; to descend. అవతారము s. n. 1. An incarnation of the deity, especially of *Vishnoo*, of which the Hindoos reckon ten; viz. the fish, tortoise, bear, man-lion, dwarf, Parasoorāma, Sri Rāma, Krishna, Buddha, and one yet to come termed Kulkee. 2. a birth. 3. a metamorphosis. 4. the bank of a tank, pond, sea &c. 5. the act of descending. అవతారమెత్తు To be incarnated. మనుష్యావతారము Incarnation as man. This term is applied by the Native Christians, to the incarnation of our Saviour.

T. అవతల adv. 1. After, afterwards, hereafter. 2. next to, further, beyond, onward, to a distance. This word is applied either to time or place.

s. అవదాతము &c. adj. White; clean. s. n. The colour white.

G. అవదూరు s. n. Calumny; defamation; false accusation.

s. అవద్యము &c. adj. Mean, low, servile, inferior.

s. అవధరించు v. a. To condescend to hear, or listen. అవధారు The 2d. person sing. of the imperative of this verb, irregularly formed, is used in books only to call attention. *Listen!*

s. అవధానులు s. n. A title given to a bramin deeply skilled in the Véda, inferior to that of జటావల్లభుఁడు.

s. అవధారణము s. n. 1. A resolution; determination. 2. certainty.

s. అవధి s. n. A border, limit, or boundary.

s. అవధూత s. n. A naked mendicant.

s. అవధూతము &c. adj. (from s. particle అవ and s. ధూత *shaken*) Thrown, cast.

s. అవధ్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. వధ్య *deserving death*) 1. Not deserving execution. 2. one who cannot be killed; invulnerable.

s. అవనతము &c. adj. (from s. particle అవ and s. నత *bent*) Bent down, bowed, curved.

s. అవనము s. n. (from s. అవ్ *to protect*) 1. Preservation. 2. gratification. 3. satiety.

s. అవని s. n. The earth.

s. అవపథ్యము s. n. (from s. particle అవ and s. పథ్య *regimen*) Transgression of prescribed regimen. *vide* అపథ్యము.

s. అవభృథము s. n. A supplemental sacrifice, to remedy any defect in the principal one. అవభృథస్నానము An ablution made after the conclusion of a sacrifice.

s. అవమతము &c. adj. (from s. particle అవ and s. మత *respected)* Spurned; despised; disregarded.

s. అవమర్యాద s. n. (from s. particle అవ and s. మర్యాదా *politeness)* Incivility; disrespect.

s. అవమానము s. n. (from s. particle అవ and s. మాన *honour)* Dishonour; disgrace; indignity; insult; affront. అవమానముచేయు or అవమానించు v. a. To despise; to disregard, to dishonour, to disgrace, to insult. అవమానపడు or పొందు To be disgraced, dishonoured, or insulted.

s. అవమానితము &c. adj. *vide* అవమతము.

s. అవమము adj. *vide* అవద్యము.

s. అవయవము s. n. A member, a limb.

T. అవయు v. n. To be broken into pieces; to be destroyed. అవయించు v. a. To break to pieces, to destroy. వానికండ్లు అవసించి His eyesight is destroyed.

s. అవయోగము s. n. (from s. particle అవ and s. యోగ *a fortunate conjuncture)* A bad sign, an evil omen, an unfortunate event.

s. అవరజుండు s. n. A younger brother.

s. అవరోధము s. n. (from s. particle అవ and s. రుధ్ *to obstruct)* 1. A hinderance; an obstruction. 2. the seraglio, a queen's apartment.

s. అవరోహము s. n. (from s. particle అవ and s. v. రుహ *to grow)* 1. A fibrous root, issuing from the branches of certain trees and hanging down from them; for example, that of the Indian fig tree; also called ఊడ. 2. the act of descending.

T. అవల adv. *vide* అవతల.

s. అవలంబనము or అవలంబము s. n. That on which any person or thing depends; an asylum; refuge; support. అవలంబించు v. a. 1. To depend on any person or thing. 2. to take hold of any thing. ఒకని మాటఅవలంబించు To concur in opinion with another.

s. అవలగ్నము s. n. The waist.

s. అవలక్షణము s. n. (from s. particle అవ and s. లక్షణ *a sign)* A bad sign, an evil omen, or augury. adj. 1. Ugly. 2. dirty. 3. improper.

s. అవలక్షము &c. adj. White. s. n. Whiteness.

s. అవలీల s. n. (from s. particle అవ and s. లీలా *sport)* Facility, ease.

s. అవలేపము s. n. Pride.

s. అవలోకనము s. n. The act of looking; surveying.

s. అవశకునము s. n. (from s. particle అవ and s. శకున *a good omen)* An evil omen or augury, a bad sign.

s. అవశాత్తుగా adv. 1. Unexpectedly; abruptly; suddenly. 2. providentially.

CSL

s. అవశిష్టము &c. adj. Left; remaining.

s. అవశ్యము adj. Absolute or indispensably necessary మరణముఅందరికిఅవశ్యము Death is to all a matter of absolute necessity. అదినాకుఅవశ్యమైనది That is indispensably necessary to me. adv Certainly, without fail. రేపటికిఅవశ్యముగవస్తాను I shall come tomorrow without fail.

s. అవసథము s. n. A habitation, a house.

s. అవసరము s. n. 1. Occasion. 2. urgency. 3. hurry. 4. necessity. అవసరముచేస్తే పనిచెడును If you hurry, the business will be spoiled. అదినాకుఅవసరములేదు I have no occasion for this. adj. Urgent, necessary. అవసరమైనపని Urgent business.

s. అవసానము s. n. 1. The decline of any thing. 2. the end of an action, the conclusion. 3. in grammar, The disjunction of letters, the end of a word. అవసానకాలము The time of death; the termination of one's life.

s. అవస్థ s. n. (from s. particle అవ and s. స్థా *to stand*) 1. A condition or state. 2. any particular stage of life, as infancy, youth &c. 3. calamity, distress. బాల్యావస్థ child-hood. మరణావస్థ The agony of death. అవస్థపడు To be in distress. అన్నానికిలేకఅవస్థపడు To be reduced, through want of food, to the greatest misery. అవస్థపెట్టు To reduce to misery, to plunge another into difficulties. సహించరానిఅవస్థలుపడు To experience insupportable calamity.

s. అవహేళనము s. n. Neglect; disregard; disrespect.

s. అవాంతరము &c. adj. Intervening. s. n. An invasion or incursion.

s. అవాచి s. n. The southern point.

s. అవాచ్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. వాచ్య *fit to be spoken)* Unfit to be spoken; unspeakable; obscene.

G. అవాజు s. n. (from P. آواز) A voice, a noise, a rumour, a report.

T. అవాయీ s. n. A sky-rocket. అవాయీజువ్వ The reed of a sky-rocket.

s. అవారము s. n. The near bank, or shore.

G. అవారిగా adv. Profusely; abundantly; exuberantly.

s. అవి s. n. 1. A mountain. 2. a sheep. 3. the sun. 4. a woman in her menses.

s. అవిచ్ఛిన్నము &c. adj. Inseparable; compact.

s. అవిదూసము s. n. Ewe's milk.

s. అవిద్య s. n. (from s. అ a privative, and s. విద్యా *knowledge)* Ignorance, illiterateness.

s. అవిధి s. n. Calamity; distress; trouble. adj. Illegal.

s. అవిమరీసము s. n. *vide* అవిదూసము.

s. అవిముక్తము s. n. Benares, also called కాశీ.

s. అవిరతము &c. adj. Incessant; continual; eternal.

T. అవిరి s. n. A disease in the eye.

s. అవిలంబితము &c. adj. (from s. అ a pri-

vative and s. విలంబిత *slow)* Swift, quick, expeditious.

s. అవివేకము s. n. (from s. అ a privative and s. వివేక *discrimination)* 1. Ignorance. 2. imprudence; indiscretion.

T. అవిసెచెట్టు s. n. *vide* అగిసెచెట్టు.

s. అవిసోఢము s. n. Ewe's milk. *vide* అవిమరీసము.

s. అవీర s. n. A woman who has neither child nor husband.

T. అవు v. n. 1. To become. 2. to be finished. *vide* అయి - అయిన - అయితే - అవును - కా and కాదు.

T. అవుడు s. n. The lip. అవుడుగొరుకు To bite the lips from rage.

T. అవుతల adv. *vide* అవతల.

T. అవును adv. 1. The verb అవు in the 3d person singular of the affirmative aorist. 2. a general term of affirmation, in reply to all questions, synonimous with the English word *yes*; but properly confined to affirmations respecting *quality and essence* only, and opposed to కాదు *no.* ఇదినీకుఅవునా Will this be of use to you? మీరుచెప్పనగునే May you say so? నాచేతనవును I can do అవునాకాదా Is it, or not. అవునవును Yes, yes.

T. అవురు s. n. A long coarse grass, generally used to thatch the roofs of houses, or to make tats; it is also called విడవలి.

s. అవ్యక్తము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. వ్యక్త *evident)* 1. Unintelligible; indistinct; inarticulate. 2. invisible. 3. ignorant.

s. అవ్యయము s. n. in grammar, An indeclinable word, a particle.

s. అవ్యవహితము &c. adj. Adjoining, contiguous.

T. అవ్వ s. n. 1. A grand mother. 2. a mother.

G. అవ్వారిగా adv. *vide* అవారిగా.

s. అశక్తము &c. adj. (from s. అ a privative and s. శక్తి *ability)* 1. Impotent. 2. sick.

s. అశక్తకము or అశక్తి s. n. (from s. అ a privative and s. శక్తి *power)* Want of ability; weakness; feebleness; incapacity; impotency.

s. అశక్యము &c. adj. Impossible.

s. అశనము s. n. (from s. అశ్ *to eat)* Food; victuals. అశనఘాతుకుడు (from s. అశన and s. ఘాతుక *a destroyer)* One who eats voraciously, a glutton. అశనాయితము &c. adj. Hungry.

s. అశని s. n. The weapon of *Indra*; a thunderbolt.

s. అశరీరి adj. (from s. అ a privative, and s. శరీరిన్ *corporeal)* Incorporeal; immaterial. అశరీరవాణి The voice of an invisible being.

T. అశిమి or అశిమిసంచి s. n. A wallet.

s. అశిరస్కుడు s. n. (from s. అ a privative and s. శిరస్ *the head)* The name of an *Asura*, otherwise called *Ráhoo*; in astronomy, the moon's ascending node, reckoned by the Hindoos as the eighth planet.

s. అశీతి adj. Eighty. *vide* ఎనభై.

s. అశుచి s. n. Uncleanness. adj. Unclean.

s. అశుద్ధము s. n. Human excrement. adj. Impure.

s. అశుభము &c. adj. Inauspicious. s. n. Inauspiciousness.

s. అశేషము &c. adj. (from s. అ a privative and s. శేష *a part)* All, whole.

s. అశోకము s. n. The Asoca tree.

s. అశ్మంతము s. n. A furnace, a fire-place.

s. అశ్మము s. n. A stone; a rock. అశ్మవర్షము s. n. (from s. వర్ష *rain)* Hail.

s. అశ్రద్ధ s. n. Neglect.

s. అశ్రము s. n. A tear. *vide* అశ్రువు.

s. అశ్రాంతము &c. adj. 1. Eternal. 2. not wearied or fatigued. adv. Continually.

s. అశ్రావ్యము &c. adj. (from s. అ a privative, and s. శ్రావ్య *fit to be heard)* Not fit to be heard, unharmonious.

s. అశ్రి s. n. 1. The edge of a sword &c. a blade. 2. an angle, a corner.

s. అశ్రువు s. n. A tear. *vide* అశ్రము.

s. అశ్లీలము s. n. Rustic language.

s. అశ్వకర్ణ s. n. A timber tree, termed the Saul. *Shorea Robusta.*

s. అశ్వగంధి s. n. A plant. *Physalis flexuosa.*

s. అశ్వత్థము s. n. The holy fig-tree. *Ficus religiosa.*

s. అశ్వత్థామ s. n. The name of a saint and warrior, son of *Drona.*

s. అశ్వము s. n. A horse. అశ్వపాలుఁడు A groom. అశ్వమేధము The saerifice of a horse. అశ్వయుక్కు The first of the twenty seven lunar mansions, the head of *Aries.* అశ్వవాహుఁడు A trooper, a horseman. అశ్వవైద్యుఁడు A farrier. అశ్వశాల A stable. అశ్వశిక్షకుఁడు A horse-breaker. అశ్వశిక్ష. The art of breaking horses, the *manege.* అశ్వారూఢుఁడు or అశ్వారోహుఁడు A trooper, a horseman.

s. అశ్విని s. n. (from s. అశ్వ *a horse)* The first of the 27 lunar mansions.

G. అష Indec. particle. *vide* అట.

G. అషు adv. So; in that manner; in that way.

G. అషువంటి adj. Such, of that kind.

s. అష్టకము adj. Eight. అష్టకష్టాలు s. n. (from s. కష్ట *difficulty)* The eight difficulties, or miseries of human life. viz. 1st. Travelling in foreign countries. 2d. Cooking one's own victuals. 3d. Separation from one's wife. 4th. Begging. 5th. Being obliged to pay court to a person of equal rank. 6th. Serving a foreign king. 7th. Being ignorant of learning, in an assembly of wise men. 8th. Poverty. అష్టపాత్తు s. n. (from s. పాద *a leg)* A fabulous animal with eight legs. అష్టమము The eighth; all Sanscrit ordinals are taken elliptically for the part which they express, అష్టమము therefore denotes an eighth part. అష్టమి The eighth lunar day from the new or full moon. అష్టమూర్తి s. n

(from s. మూర్తి *a form*) The god *Siva.* అష్టవంకరలు (from T. వంకర *crooked*) Octangular. అష్టాదశము (from s. దశన్ *ten*) Eighteen; eighteenth. అష్టాపదము s. n. (from s. పద *a foot*) 1. A fabulous animal with eight feet. 2. gold. 3. the mount *Kuelasa,* the residence of *Siva.* 4. a checkered board or cloth. అష్టావధాని s. n. A person who can attend to eight things at once. అష్టైశ్వర్యములు s. n. plu. The eight super-human faculties; such as assuming an imperceptible or huge form &c.

s. అష్టి s. n. 1. Food.

G. అసడ్డ s. n. 1. Inattention; negligence; 2. contempt, disdain.

s. అసతి s. n. (from s. అ a privative and s. సతీ *a chaste woman*) An adulteress, an unchaste woman.

T. అసదు s. n. 1. Smallness. 2. thinness. 3. leanness.

s. అసభ్యము &c. adj. (from s. అ a privative and s. సభ్య *a member of an assembly*) Unworthy of admission into an assembly; vulgar; mean.

TUD. అసము s. n. (from s. యశస్ *fame*) Reputation; renown; fame.

T. అసము s. n. Excess.

TUD. అసరసందె s. n. (అసర from s. అసుర *a giant,* and సందె from s. సంధ్య *evening*) The dusk; because giants then appear.

G. అసల్ adj. (from A. اصل) Original; radical; prime. s. n. *The principal,* in contradiction to *the interest.*

T. అసలు s. n. Mud; mire; dirt at the bottom of water.

s. అసహిష్ణుత s. n. (from s. అ a privative and s. సహిష్ణుతా *endurance*) 1. Envy; malice; malignity.

s. అసహ్యము &c. adj. Insupportable; odious; disgusting; ugly; unpalatable. అసహ్యపడు. To be disgusted, to abhor.

s. అసాధారణము &c. adj. (from s. అ a privative and s. సాధారణ *common*) Uncommon; unusual; rare. అసాధారణముగా మాట్లాడు To speak fluently.

s. అసాధ్యము &c. adj. Impossible; impracticable. అసాధ్యరోగము Incurable disease.

s. అసి s. n. A scimitar; a sword. అసిబోవు applied to wounds or blows, to denote a superficial wound; a slight blow. అసిగాయము s. n. A slight or superficial wound. అసిధరుఁడు s. n. (from s. ధర *holding*) 1. One who holds a scimitar in his hand. 2. the regent of the south west. 3. the god of riches, also called *Koobera.*

s. అసిక్ని s. n. A young female servant, frequenting the apartments of the women.

s. అసితము &c. adj. (from s. అ a privative and s. సిత *white*) 1. Black. 2. dark blue.

s. అసితాననము s. n. (from s. అసిత *black* and s. ఆనన *a face*) The black-faced monkey.

s. అసిపత్త్రము s. n. (from s. అసి *sword* and s. పత్త్ర *a leaf*) A certain hell, paved with swords.

s. అసిపుత్రి s. n. (from s. అసి *a sword* and s. పుత్రీ *a daughter*) A knife.

T. అసియాడు v. n. To shake.

T. అసిరమ్మ s. n. A particular village goddess.

T. అసుంట adv. At a distance; farther away.

s. అసుర or అసురుడు s. n. (from s. అ a privative and s. సుర *a deity*) A Giant.

T. అసులుసులు s. n. Great exhaustion or waste of one's strength; excessive weakness or fatigue.

s. అసువు s. n. 1. Any of the five breaths which the Hindoos believe to exist in the human body, and consider essential to life.

s. అసూయ s. n. Malignity; hatred; detraction; jealousy; envy.

s. అసూఱుణము s. n. Disregard; disrespect; contempt.

s. అసృక్కు s. n. Blood.

s. అస్తమయము s. n. (from s. అస్తమ్ *disappearance* and s. ఇ *to go*) Sun-set, from the Hindoos believing that the sun disappears behind a certain mountain.

s. అస్తమానము s. n. *vide* అస్తమయము.

s. అస్తము &c. adj. Cast; thrown; sent; disappeared. s. n. The mountain behind which the sun is supposed to set.

G. అస్తరు s. n. (from P. استر) 1. The lining of a garment. 2. a patch.

G. అస్తావెస్తము s. n. Madness.

G. అస్తిభారము s. n. The foundation of an edifice, or building.

s. అస్త్రము s. n. A missile weapon; an arrow.

s. అస్థి s. n. A bone. అస్థిపాత్ర (from s. పాత్ర *a vessel*) An urn. అస్థిజ్వరము An internal fever.

s. అస్రపుడు s. n. (from s. అస్ర *blood* and s. పా *to drink*) A Giant; a demon; an evil spirit.

s. అస్రము or అస్రువు s. n. 1. Blood. 2. a tear.

s. అస్వప్నులు s. n. plu. (from s. అ a privative and s. స్వప్న *sleep*) Gods or deities.

s. అహంకారము or అహంకృతి or అహంక్రియ s. n. (from s. అహమ్ *I* and s. కృ *to make*) Self-conceit; pride; egotism; arrogance. అహంకరించు v. n. To be proud, arrogant, or presumptuous.

s. అహంత s. n. Selfishness.

s. అహంబ్రహ్మత్వము s. n Pride; vanity; arrogance.

s. అహంయువు adj. Proud; vain; arrogant.

s. అహతము s. n. (from s. అ a privative and s. హత *beaten*) An unbleached cloth.

s. అహమహమిక s. n. 1. Great self-conceit. 2. emulation; rivalry; desire of superiority.

s. అహము s. n. The day time; a day. అహర్నిశము Day and night. అహర్ముఖము (from s. ముఖ *the face*) Morning. అహర్పతి or అహఃపతి (from s. పతి *a ruler*) The sun.

s. అహస్సు s. n. *vide* అహము - అహస్క

CSL

రుఁడు (from s. అహన్ and s. కర *a maker)* The sun.

s. అహార్యము s. n. (from s. అ a privative and s. హృ *to take)* A mountain.

s. అహి s. n. A snake, or serpent. అహితుండికుఁడు A snake-catcher. అహిభయము (from s. భయము *fear)* Fear of latent danger from one's own party; so called, because it is like the fear of a lurking serpent. అహిభుక్కు (from s. భుజ్ *to eat)* 1. *Gurutmuntoodoo* the king of birds, and vehicle of *Vishnoo*. 2. a peacock. అహిభూషణుఁడు (from s. భూషణ *an ornament)* He who wears snakes as an ornament, *Siva*.

s. అహితము s. n. (from s. అ a privative and s. హిత *friendly)* Injury; harm; enmity. adj. Unfriendly.

s. అహితుఁడు s. n. An enemy.

s. అహిహులుఁడు s. n. *Indra,* the lord of deities or gods, and regent of the sky.

s. అహోబలము s. n. The name of a certain holy place.

s. అహోరాత్రము s. n. (from s. అహన్ *day* and s. రాత్రి *night)* An entire night and day, including the space of twenty four hours.

G. అక్షింతలు or s. అక్షతలు s. n. (from s. అ a privative and s. క్షత *fallen)* 1. A few grains of rice, mixed with saffron, put on the fore-head of an image when it is adored, or given to a bramin, when he is invited to any auspicious ceremony. They are also given by bramins, with benedictions, to any one who performs a religious ceremony. 2. fried grain for oblations. 3. the red mark worn by Hindoos on the forehead.

s. అక్షదర్శకుఁడు s. n. (from s. అక్ష *a law suit* and s. దర్శక *who sees)* A Judge.

s. అక్షధూర్తః or అక్షధూర్తుఁడు s. n. (from s. అక్ష *a die,* and s. ధూర్త *a rogue)* A gamester.

s. అక్షమాల s. n. A rosary.

s. అక్షము s. n. 1. A die. 2. an eye. 3. an axle-tree. 4. a law suit. అక్షవిద్య s. n. (from s. విద్య *a science)* Play; gambling.

s. అక్షయ s. n. The 60th year of the Hindoo cycle of sixty.

s. అక్షయము adj. (from s. అ a privative and s. క్షి *to waste)* Imperishable; durable; permanent; inexhaustible. అక్షయపాత్ర *lit.* the inexhaustible vessel. A cup for alms.

s. అక్షరము s. n. 1. A letter of the alphabet. 2. exemption from transmigration; bliss. adj. Imperishable. అక్షరజ్ఞుఁడు (from s. జ్ఞా *to know)* A learned man. అక్షరాభ్యాసము (from s. అభ్యాస *practice)* Beginning to learn the first principles of a language. అక్షరపడుబాటు (from T. పడుబాటు *omission)* Orthographical errors.

s. అక్షి s. n. An eye.

G. అక్షింతలు s. n. *vide* అక్షతలు.

s. అక్షౌహిణి s. n. A complete army, consisting of 21,870 elephants, 21,870 chariots, 65,610 horses, and 1,09,350 infantry.

ఆ

ఆ 1. The second letter of the Teloogoo alphabet. 2. the indeclinable remote demonstrative pronoun That. as, ఆతల్లి, That mother. ఆకొడుకులు Those sons. The connected form of ఆ, (ా) when affixed to the last word in a sentence, or to a single word alone, denotes interrogation; as తెలుసునా Is it understood? మీరా You? వాండా He? This letter is also a Sanscrit particle, prefixed to words, and denoting. 1. Diminution. (a little.) 2. limit inceptive (from, thence, from that time.) 3. limit conclusive. (until, unto, as far as.) Prefixed to Sanscrit verbs, it extends or reverses their meaning.

s. ఆంగికము s. n. Any movement, or emotion of the body; as a gesture, a posture &c.

s. ఆంగిరస s. n. The sixth year of the cycle of sixty.

s. ఆంగిరసుండు s. n. The planet *Jupiter*, the preceptor of the gods, and son of *Angirasa* one of the seven great sages.

s. ఆంజనేయుండు s. n. The minister to the king of the southern race of Hindoos, represented in the *Ramayanam* as monkies. He was the chief means of transporting *Rama* to Ceylon; and under the name of *Hunooman*, is represented as a monkey, the vehicle of *Vishnoo*, in his incarnation of *Rama*. He is worshipped by the *Mad,huvas*, one of the three great Hindoo sects in the Peninsula, who believe him to have been incarnated as *Mud,huvachary*, the reformer of their religion, and founder of their sect.

s. ఆంతర్యము s. n. 1. The mind. 2. opinion.

s. ఆంత్రము s. n. The bowels, entrails, or intestines.

s. ఆందోళిక s. n. A palankeen. *vide* ఆందోళము.

s. ఆంధసికుండు s. n. A cook.

G. ఆంధ్యము s. n. 1. Care, concern. అదినాకుఆంధ్యముగాదు I do not care about that. 2. protection, or security.

s. ఆంధ్రము s. n. *And,hra*, the Sanscrit name for the Teloogoo language. ఆంధ్రదేశము Telingana. This country seems formerly to have been divided into the Calinga and And,hra provinces. The latter was an inland subdivision to the south of the Godavery, and the people are described by Pliny as a superior race of men. "*Validior deinde gens Andhræ, plurimis vicis XXX oppidis, quæ* " *muris turribusque muniuntur; regi* " *præbet peditum* C. M. *equitum* M. M. " *elephantos* M."

s. ఆకంపించు v. n. To tremble; to shake.

T. ఆకట adv. Afterwards.

T. ఆకడ adv. *vide* అక్కడ.

T. ఆకట్టు v. a. To prevent, to hinder, to stop.

TUD. ఆకతాయి s. n. (from s. ఆతతాయి

a felon) A person void of principle; a wicked person; an insignificant fellow.

s. ఆకరము s. n. 1. A mine. 2. foundation or ground for an assertion. 3. an authority for the meaning or use of a word.

s. ఆకర్ణించు v. a. To hear; to listen, or attend to.

s. ఆకర్షణ s. n. Attraction.

s. ఆకర్షణము s. n. 1. Attraction. 2. gaming. 3. dice. ఆకర్షించు v. a. 1. To draw, to pull, to attract.

T. ఆఁకలి s. n. 1. Hunger. 2. appetite. ఆఁకలిగొను or ఆఁకగొను v. n. To be hungry. ఆఁకలిఅవు or యెత్తు (from అవు *to become* or యెత్తు *to raise)* v. impers. governing the dative. To be hungry. ఆఁకలిపట్టు or ఆఁకలికికాచు To endure, or bear hunger. ఆఁకలితీర్చు To appease, to satisfy hunger. ఆఁకలిఅణఁచు To repress hunger. ఆఁకలిచంపు To mortify the appetite. ఆఁకలిమందగించు or చెచ్చు The appetite to become dull. i. e. weak. నాకుఆఁకలిమందగించినది I have lost my appetite.

s. ఆకల్పము s. n. 1. Embellishment, ornament. 2. dress.

T. ఆకళింపు s. n. The power of the mind to admit and contain many ideas at once; comprehension. ఆకళింపుచేసుకొను To comprehend.

TUD. ఆకసము s. n. *vide* ఆకాశము.

s. ఆకస్మికము adj. Sudden.

s. ఆకాంక్ష s. n. A wish, a desire. ఆకాంక్షించు To wish or desire.

s. ఆకారణము s. n. The act of calling.

s. ఆకారము s. n. The form, shape, figure, mien. మనుష్యాకారము The human form. ఆకారముదాల్చు To assume a shape. ఆకారముచేసిపరచు To make an effigy of any person or thing. ఆకారముదుడుచు *lit.* To wipe away or exterminate the form. This is a most common phrase in abuse; as, వాడియాకారము తుడిచినారు *lit.* They have exterminated his form; equivalent to a common English imprecation ఆకారపుష్టుఁడు An illiterate man of portly mien. ఆకారవంతుడు A handsome man.

s. ఆకాశము s. n. 1. The air, the atmosphere, the ether. 2. the sky, the heavens, the firmament. ఆకాశబాణము A sky-rocket. ఆకాశవాణి A voice from heaven.

s. ఆకీర్ణము adj. 1. Impervious. 2. crowded.

T. ఆకు s. n. 1. A leaf. 2. betel leaf. ఆకుఅలము The second word in this phrase has no meaning in itself, but added to ఆకు implies *Leaves, and other greens.* ఆకుకూరలు Pot herbs, garden stuffs. ఆకుజెముడు The oleander leaved spurge *Euphorbia Neriifolia.* Lin. ఆకుదేలు A particular insect. ఆకుదోట A betel garden. ఆకుపచ్చ Emerald green. ఆకుపత్రికపుచెట్టు A clove tree. ఆకుమడుపు A roll of beetle.

T. ఆకురాయి s. n. A file. ఆకురాతరాచు or ఆకురాయిపెట్టు To file.

s. ఆకులము adj. Troubled; distressed; confounded.

CSL

T. ఆకుసన్నములు s. n. A particular sort of Paddy.

s. ఆకూతము s. n. Intention; design.

s. ఆకృతి s. n. A form, shape, figure, mien.

T. ఆకె pro. She.

T. ఆకొత్తు s. n. *vide* అడకొత్తు.

s. ఆక్రందించు v. n. To weep; to cry aloud; to lament. ఆక్రందనము or ఆక్రందము Weeping, lamentation.

s. ఆక్రమించు v. a. To encroach; to usurp; to seize. ఆక్రమణము Usurpation; encroachment.

s. ఆక్రోడము s. n. The breast, between the shoulders.

s. ఆక్రోశించు v. n. 1. To curse. 2. to be angry or displeased with. 3. to entertain malice against another. ఆక్రోశము 1. A curse, or imprecation. 2. anger, dissatisfaction. 3. malice.

s. ఆఖండలుడు s. n. One of the names of *Indra*, regent of the sky.

s. ఆఖనికము s. n. 1. A rat. 2. a hog.

s. ఆఖనికుడు s. n. A thief, a burglar.

G. ఆఖరు s. n. (from H. آخر) An end, a termination.

s. ఆఖువాహనుడు s. n. *Ganēsa*, son of *Siva* and *Parvati*; the deity of wisdom, and remover of obstacles. This name is given to him, because his vehicle is a rat.

s. ఆఖువు s. n. 1. A rat. 2. a hog.

s. ఆఖేటము s. n. The chace, hunting.

s. ఆఖ్య s. n. A name or appellation.

s. ఆఖ్యాతము &c. adj. 1. Said, spoken. 2. rehearsed.

s. ఆగంతుకుడు s. n. A guest.

T. ఆగడము s. n. 1. A jest, a joke. 2. mirth, fun. 3. derision, mockery. ఆగడముచేయు 1. To deride, to mock. 2. to jest. ఆగడప్రసంగి or ఆగడకాడు A jester.

s. & T. ఆగతమవు v. n. (from s. ఆగత *arrived* and T. అవు *to become*) To be obtained; to come into one's possession.

s. ఆగమము s. n. 1. An arrival, a coming, or approaching. 2. a Sastra, or work on sacred science, of divine origin. 3. the ceremonies prescribed in the Sastras. 4. a grammatical augment, a syllable or letter inserted in any part of the radical word. 5. a legal title, a voucher or written testimony.

s. ఆగము or ఆగస్సు s. n. Sin; offence, transgression, a fault.

T. ఆగాకరతీగె s. n. A plant. *Momordica Dioica.*

G. ఆగాత్యము s. n. Obstinacy, stubborness.

s. ఆగామిక్రియ s. n. The future tense.

T. ఆగు v. a. 1. To stop, prevent, or hinder. 2. to support, or protect. 3. to harbour. 4. to watch or preserve crops, fruits &c. *vide* ఆపు.

T. ఆగుబ్బిలు v. n. To be elated. ఆగుబ్బు Elevation, wonder.

s. ఆగ్నేయదిక్కు s. n. The south east point, of which the god of fire is regent.

s. ఆగ్నేయాస్త్రము s. n. A weapon of fire.

s. ఆగ్రహము s. n. 1. Anger, choler, rage, wrath. 2. trouble, annoyance. ఆగ్రహించు To be angry or enraged.

G. ఆఘాత్యము s. n. *vide* ఆగాత్యము.

s. ఆఘ్రాణించు v. a. To smell, to inhale. This word is often used to express parental fondness; parents being in the habit of smelling a child's head, instead of kissing the infant. ఆఘ్రాతము &c. Scented; smelled.

s. ఆచండాలము s. n. (from s. particle ఆ and s. చండాల *an outcast)* People of all classes, down to the chandalas or Pariahs.

s. ఆచంద్రార్కము adv. (from s. particle ఆ s. చంద్ర *the moon* and అర్క *the sun)* During the existence of the sun and moon; as long as the world exists; for ever.

T. ఆచక్కి adv. On that side.

s. ఆచమనము s. n. The sipping of water three times, before religious ceremonies, or meals; or after meals or the necessities of nature; repeating at the same time the 24 principal names of *Vishnoo.*

s. ఆచరణ s. n. *vide* ఆచారము.

s. ఆచారము s. n. 1. An established rule of conduct. 2. a religious institute, or observance. 3. the rules of moral conduct among a people, or nation. 4. the practice, customs, habits, usages, or laws of a country, or of any particular class of men. ఆచరించు v. a. 1. To practise, or do habitually. 2. to put in practise the precepts of religion. 3. to celebrate a religious festival.

s. ఆచార్యుఁడు s. n. 1. A teacher or instructor of the Védas. 2. a spiritual guide. 3. a person who invests one with the sacrificial thread.

s. ఆచితము s. n. A weight of ten poottles. adj. spread; extended; accumulated.

T. ఆఁచు v. a. 1. To stop, to hinder, to prevent, to withhold. 2. to support, to protect. 3. to preserve or watch fields, gardens &c. నోరాఁచిమాట్లాడు To speak considerately or cautiously. *vide* ఆఁగు.

G. ఆచూకి s. n. 1. A trace, token, or hint. 2. a cause.*

s. ఆచ్ఛాదనము s. n. 1. An upper garment, clothes. 2. a covering, a screen. ఆచ్ఛాదించు To cover.

s. ఆచ్ఛురితకము or ఆచ్ఛురితము s. n. A satirical laugh.

s. ఆజవంజవము s. n. A family.

s. ఆజానుబాహుఁడు s. n. A man whose hands reach to his knees. A person of this description is considered not only handsome, but destined to be a hero.

s. ఆజానేయము s. n. A horse of a good breed.

s. ఆజి s. n. War, battle, combat.

G. ఆజిలు adj. Ready, present.

s. ఆజీవము s. n. Livelihood, profession.

s. ఆజ్ఞ s. n. 1. An order, a command. 2. permission, *congé.* 3. punishment. 4. custody. ఆజ్ఞయిచ్చు To give an order. ఆజ్ఞగోకిచేయు To disobey an order. ఆజ్ఞచేయు To punish. ఆజ్ఞచేయించు To commit to custody; to cause to punish. ఆజ్ఞాపించు To order or command.

CSL

s. ఆజ్యము s. n. Clarified butter, ghee.

T. ఆట s. n. 1. A dance. 2. a play. 3. a game. ఆటలాడు To dance or play. ఆట ఓడు To lose a game. ఆటగెలుచు To win a game. ఆటపాట Dancing and singing. ఆటవిడుపు A holiday; a play day granted to school boys. ఆటకత్తె A dancing girl. ఆటకాఁడు A male dancer, a gambler. ఆటపాటవాద్యము Dancing, accompanied by vocal and instrumental music. ఆట్లాట Play, pastime, a joke.

T. ఆటంకము s. n. 1. Prevention, hindrance. resistance. 2. molestation. 3. hesitation.

s. ఆటకము s. n. A sparrow.

T. ఆటగొఱ్ఱు s. n. A rake, used in husbandry.

T. ఆటపట్టు s. n. An abode, a residence.

s. ఆటి s. n. A bird. *Turdus ginginianus.*

T. ఆటివచ్చు or ఆటు v. n. To last, to suffice.

T. ఆటుపోటు s. n. Severe pain, caused by a wound, or sore.

s. ఆటోపము s. n. 1. Pride, pomp. 2. fury.

T. ఆట్రుకడాలు s. n. *vide* అట్టుక్లు.

T. ఆడ adj. Female. s. n. A place. adv. There. ఆడకూఁతురు (from కూఁతురు *a daughter*) A woman.

T. ఆడంగులు s. n. plu. Women. ఆడంగిరేకులు A man who has the voice and habits of a woman.

s. ఆడంబరము s. n. 1. A charge sounded by musical instruments. 2. the roaring of elephants. 3. the beginning. 4. pride, pomp. మేఘాడంబరము A collection of clouds.

T. ఆడిక s. n. Infamy.

T. ఆడికోలు s. n. A rumour or report, generally applied to such as are of an unfavorable kind.

T. ఆడు v. a. 1. To play, to dance. 2. to speak, or promise. 3. to perform. v. n. To shake, to totter, to wag. ఆడుకొను v. comp. To talk to oneself, to play. ఆడించు v. caus. To cause to play &c. ఆడితప్పు (from తప్పు *to fail*) To break a promise. ఆడు is added to a great number of nouns, to give them a verbal signification; and, in such cases, takes its meaning from the noun to which it is affixed: thus, అబద్ధమాడు (from s. అబద్ధము *a lie*) To tell lies. ఆట్లాడు (from T. ఆట *a play*) To play. అల్లల్లాడు (from T. అల్లల్ల a corruption of అలలు *waves*) To be violently agitated or shaken. ఇగ్గులాడు (from T. ఇగ్గు *dragging*) To drag, or pull mutually. ఇచ్ఛకములాడు (from T. ఇచ్ఛకము *flattery*) To flatter, to cajole, to allure, to coax. ఈఁదులాడు (from T. ఈఁదు *swimming*) To swim. ఊఁగులాడు (from T. ఊఁగు *swinging*) To swing, to hang, to be in agitation. ఎకసక్కెమాడు (from T. ఎకసక్కెము *a joke*) To sport, to jest, to jeer. కలహమాడు (from s. కలహము *a quarrel*) To quarrel. కాకితాలాడు (from T. కాకితము *a card*) To play at cards. కాట్లాడు (from T. కాటు *a bite*) 1. To wrangle. 2. to come to blows; to fight as dogs. కేళికఆడు (from s. కేళిక *a dance*) To dance. కొట్లాడు (from T. కొట్టు *a*

blow) To fight, to quarrel. గానుగాడు (from T. గానుగ *an oil press)* To press oil. గుద్దులాడు (from T. గుద్దు *a blow)* To fight. చదరంగమాడు (from TUD. చదరంగము *chess)* To play at chess. చిరచిరలాడు (from T. చిరచిర *anger)* To be angry. జగడమాడు (from T. జగడము *a quarrel)* To quarrel, to fight. జలకమాడు (from TUD. జలకము *ablution)* To bathe. తడువులాడు (from T. తడువు *groping)* To grope, to seekout, or search for. తళతళలాడు (from T. తళతళ *a flash)* To shine, to glitter. నడమాడు (from T. నడుము *the middle)* To take moderate exercise on foot; applied to convalescent persons. నీళ్లాడు (from T. నీళ్లు *waters)* To bring forth a child, because water precedes the birth. పకపకలాడు (from T. పకపక *a loud laugh)* To laugh loudly. పాకులాడు (from T. పాకు *crawling)* To crawl. పారాడు (from T. పారి *creeping)* To creep. పొర్లాడు (from T. పొర్లి *rolling)* To roll. పోట్లాడు (from T. పోటు *a stab)* To quarrel, to fight. బంతులాడు (from T. బంతి *a ball)* To play with a ball. బోగమాటాడు (from T. బోగమాట *a dance)* To dance. మాట్లాడు (from T. మాట *a word)* To speak, to converse. ముద్దులాడు (from T. ముద్దు *a kiss)* To caress, to fondle. వరసలాడు (from T. వరస *relationship)* To treat another, in joke, as a relative. వేటాడు (from T. వేట *hunting)* To hunt శివాలాడు (from s. శివము *inspiration or possession)* To speak by inspiration; to be possessed by a spirit. సమర్తాడు (from T. సమర్త *the first signs of womanhood)* To become a woman. సరసమాడు (from s. సరసము *a joke)* To sport, jest, or jeer.

T. ఆఁడు adj. Female. *vide.* ఆడ - ఆఁడుబిడ్డ 1. A female child. 2. the sister of one's husband.

T. ఆడేలు s. n. *vide* ఆడి.

s. ఆఢకము s. n. A measure of capacity, containing about 750 cubical inches; a *mercal.* To the northward, this word is equivalent to a *toom,* which, in general, contains about 4 mercals.

s. ఆఢకి s. n. Doll, pigeon pea; *Citysus cajan.*

s. ఆఢ్యుఁడు s. n. A lord, a master; one who is opulent.

T. ఆణెంకులు s. n. *vide* ఆడంకులు.

s. ఆణి s. n. A pin, or nail. adj. round, as applied to pearls only.

T. ఆణె s. n. A vital part; a secret. ఆణెకాఁడు 1. A man acquainted with secrets.

s. ఆతంకము s. n. 1. Disease, pain. 2 fear.

s. ఆతంచనము s. n. The act of turning fresh milk, by casting butter-milk into it.

T. ఆతగాఁడు or ఆతఁడు pro. masc. of the 3d. person. He. This word is honorifically applied to equals.

s. ఆతతము adj. Extended, large.

s. ఆతతాయి s. n. A felon, thief, or murderer.

T. ఆతను s. n. *vide* ఆతఁడు.

s. ఆతపత్రము s. n. A large umbrella.

s. ఆతపము s. n. Sunshine, heat. ఆతపవారణము A large parasol.

s. ఆతరము s. n. Fare, freight.

s. ఆతిథ్యము s. n. Food given to a guest; hospitality. adj. Proper for a guest, hospitable.

s. ఆతురము s. n. 1. Haste, hurry, precipitation. 2. eagerness, avidity. ఆతురించు v. a. To hurry, to hasten. ఆతురపడు v. n. To be in a hurry, or haste.

s. ఆతురము &c. adj. 1. Afflicted with disease 2. devoted to, strongly inclined to.

T. ఆతులు s. n. plu. The hair round the privities.

s. ఆత్మ s. n. 1. The soul. 2. *Brumha*, the supreme deity, and soul of the universe. 3. the body. 4. the understanding, the intellect. 5. the mind, or faculty of reason. 6. life, spirit, the vivifying soul, in opposition to the sentient one. 7. self, the abstract individual. ఆత్మజుఁడు A son. ఆత్మజ్ఞుఁడు A man who possesses a perfect knowledge of the deity. ఆత్మీయము &c. adj. Belonging to one's own party, ఆత్మఘాతుకుఁడు A suicide, a self murderer. ఆత్మవంచనచేసుకొను To deprive oneself of the necessaries of life. పుణ్యాత్ముఁడు A virtuous man. పాపాత్ముఁడు A vicious man.

TUD. ఆత్రము s. n. *vide* ఆతురము.

s. ఆత్రేయి s. n. A woman in her menses.

s. ఆత్రేయుఁడు s. n. 1. The moon. 2. the name of a holy sage, the son of *Atri*.

T. ఆదట s. n. Satiety, satisfaction, contentment.

s. ఆదరణ s. n. 1. Consolation, comfort. 2. a kind reception, favorable treatment. 3. aid, support. 4. regard, respect, veneration.

G. ఆదరబాదర adv. In great haste, and confusion.

s. ఆదరము s. n. *vide* ఆదరణ - ఆదరించు 1. To console, comfort, or caress. 2. to respect. 3. to assist, support, or receive kindly.

TUD. ఆదరువు s. n. 1. Protection, support, aid, refuge. 2. subsistence.

s. ఆదర్శము s. n. A looking glass, or mirror.

G. ఆదలబాదల adv. *vide* ఆదరబాదర.

G. ఆదా s. n. *vide* ఆదాయము.

G. ఆదాబాదా adv. *vide* ఆదరబాదర.

s. ఆదాయము s. n. Profit, gain, income.

T. ఆది s. n. A mark left in a book, to shew the place where the reader stopped.

s. ఆది adj. First, prior. s. n. 1. The beginning, the origin. 2. in compos. (&c.) et cetera. ఆదితాళము One of the modes by which time is measured in music. ఆదివారము Sunday, so called, because it is the first day in the week. ఆదివెలమలు s. n. plu. The original *Velumas*. This is the principal Soodra cast in the northern Circars, and is understood to consist of the descendants from the principal aborigines of that part of the country.

s. ఆదిత్యుఁడు s. n. 1. The sun. 2. A deity of a particular class, viz. the *Adityas*, of

CSL

whom there are twelve; they are forms of Soorya, or the sun, and represent him as distinct in each month of the year.

s. ఆదిశేషుఁడు s. n. The chief of serpents, first of its kind. It is understood to have 1000 heads, upon which it supports the earth, and it forms both the couch and canopy of the god *Vishnoo.*

T. ఆదుకొను v. a. To assist, aid, or protect.

s. ఆదృతము adj. Respected, respectful, honored.

s. ఆదేశము s. n. 1. in grammar, Permutation, substitution. 2. an order, or command.

T. ఆఁదోక adj. *lit* in the form of a cow's tail. Oval, sloping. *M. Vencaya.*

s. ఆద్యంతము adv. (from s. ఆది *the beginning* and s. అంత *the end*) From the beginning to the end. s. n. The beginning and the end. ఆద్యంతరహితుఁడు He who has no beginning or end, God.

s. ఆద్యము &c. adj. First, initial, primary.

s. ఆధానము s. n. 1. The placing or holding. 2. a ceremony performed with consecrated fire. 3. a ceremony before cohabitation, with the view to ensure conception.

s. ఆధారము s. n. 1. A prop; support; aid; protection. 2. a receptacle, location.

s. ఆధారిక s. n. A centipede of a red colour.

s. ఆధి s. n. 1. Mental pain. 2. a pledge or pawn.

s. ఆధిపత్యము s. n. 1. Government. 2. authority.

s. ఆధేయము adj. Placed; deposited.

s. ఆధోరణుఁడు s. n. An elephant driver.

TUD. ఆన s. n. (from s. ఆజ్ఞ *an order*) 1. An oath. 2. an adjuration. 3. a protestation. 4. a citation on the part, or in the name of the Government, to arrest any one, or to oblige one to come to justice. ఆనబెట్టు To adjure.

s. ఆనంద s. n. The 48th year of the Hindoo cycle of sixty.

s. ఆనందకాననము s. n. *lit.* the grove of joy. Benares.

s. ఆనందథువు or ఆనందము s. n. Happiness. joy. ఆనందబాష్పములు 1. Tears of joy. ఆనందించు To be glad.

s. ఆనకదుందుభి s. n. A name of *Vusoodeva* the father of *Krishna.*

s. ఆనకము s. n. A large kettle drum. 2. a tabor.

s. ఆనతము adj. Bent, humbled.

TUD. ఆనతి s. n. (from s. ఆజ్ఞప్తి) 1. An order. 2. permission, leave.

TUD. & T. ఆనతిచ్చు v. a. To say, tell, or relate; applied to superiors addressing inferiors.

s. ఆనద్ధము s. n. A drum.

s. ఆననము s. n. The face, or mouth.

G. ఆనపకాయ s. n. A long gourd. *Cucurbita lagenaris.*

T. ఆనవాలు s. n. 1. A mark or token. 2. boiled milk.

s. ఆనాయము s. n. A net.

s. ఆనాహము s. n. Length, especially of cloth.

T. ఆను v. n. 1. To lean, rest or recline upon. 2. to bear. 3. to drink. ఆనించు v. a.

1. To cause to lean, rest, or recline upon. 2. to place against a wall &c. ఆనిక s. n. A prop. ఆనుకొను v. comp. To lean, rest, or recline upon.

T. ఆనపతీగె s. n. The creeping plant of the long gourd, *Cucurbita lagenaris*.

T. ఆనుడుబిళ్ల s. n. A semi-circular pillow.

S. ఆనుపూర్వకము s. n. Order, method.

T. ఆనులు s. n. plu. Nails of iron &c.

S. ఆన్వీక్షికి s. n. Logical philosophy; metaphysics.

S. ఆపగ s. n. A river, a stream.

S. ఆపణము s. n. A market, a shop. ఆపణికుఁడు A dealer.

S. ఆపత్తు or ఆపద s. n. 1. Calamity, misfortune, adversity. 2. danger, peril.

S. ఆపన్నము &c. adj. Unfortunate, afflicted.

S. ఆపాదించు v. a. To accuse.

S. ఆపానము s. n. A public drinking place.

S. ఆపీడము s. n. A chaplet or garland, tied to the lock of hair, which the Hindoos wear on the top of the head.

S. ఆపీనము s. n. An udder.

T. ఆఁపు v. a. *vide* ఆఁచు.

T. ఆఁపు s. n. 1. An obstacle, or prevention. 2. an arrest. 3. watching gardens or fields. *vide* ఆఁగు and ఆఁచు.

T. ఆమె pro. feminine, demonstrative remote. She, applied to superiors only.

T. ఆపోవు v. n. To be satisfied. I believe this word to be derived from ఆ, a contraction of ఆఁకలి *hunger*, and పోవు to go.

S. ఆపోశనము s. n. The sipping of water from the palm of the hand, as a religious ceremony, before or after meals.

S. ఆప్తము &c. adj. 1. Obtained, gained. 2. intimate, dear, confidential, trusted, attached.

S. ఆప్తి s. n. 1. Gain, profit. 2. joining, binding.

S. ఆప్యాయనము s. n. Refreshment, satiety.

S. ఆప్రపదీనము s. n. A dress reaching from the shoulders to the feet

S. ఆప్లవము s. n. Bathing.

T. ఆఁబడ్డ s. n. A heifer, two years old.

T. ఆబిడ or ఆబిడె pro. She, that woman.

G. ఆబురి or ఆబూరి s. n. (from P. آبرو) Honour, character. ఆబురిదక్కించుకొను (from T. దక్కించుకొను *to possess*) To save, or retain one's character, when attacked.

T. ఆఁబెయ్య s. n. *vide* ఆఁబడ్డ.

T. ఆఁబోతు s. n. A bull which is marked, and is allowed to wander at large, in commemoration of a deceased person, or as consecrated to the deity. ఆఁబోతురౌతు (from T. రౌతు *a rider*) *Siva*, whose vehicle is the bull. ఆఁబోతుసారము (from TUD. సారము *a sound*) One of the seven notes in music.

S. ఆభరణము s. n. 1. Ornament; decoration. 2. jewels.

S. ఆభాషణము s. n. Addressing, speaking.

S. ఆభాసము or ఆభాసు s. n. 1. Corruption. 2. disorder, irregularity. 3. an indignity, or affront.

S. ఆభీరపల్లి s. n. A village of herdsmen.

s. ఆభీరి s. n. A female of the herdsman tribe.

s. ఆభీరుఁడు s. n. A herdsman.

s. ఆభీలము &c. adj. Terrible.

s. ఆభోగము s. n. Completion, fulness.

s. ఆమంత్రణము s. n. Calling.

T. ఆమడ s. n. The greatest Teloogoo measurement of extent, equal to four coss, or about eight English miles.

T. ఆమతించు v. a. To invite the bridegroom and his relations, during the celebration of a marriage.

s. ఆమనస్యము s. n. 1. Pain. 2. the pains of child birth.

T. ఆమని s. n. The season of spring or summer.

s. ఆమము s. n. *Mucus;* bad secretions of the bowels. ఆమకట్టు A collection of mucus.

s. ఆమయము s. n. Sickness, disease.

s. ఆమలకము s. n. Emblic myrobalan. *Phylanthus emblica.*

T. ఆమవడ s. n. A cake made of the pulse termed *phaseolus radiatus,* soaked in curds.

s. ఆమిషము s. n. Flesh, meat.

s. ఆమిక్ష s. n. Curd of two milk whey.

T. ఆము s. n. Fat.

s. ఆముక్తము adj. 1. Clothed. 2. used.

T. ఆముదపుచెట్టు s. n. The castor oil tree. *Palma christi,* or *Recinus communis.* ఆముదపుమడ్డి The sediment of castor oil. ఆముదము Castor oil. ఆముదాలు Castor oil seeds.

T. ఆమె pro. *vide* ఆపె.

T. ఆమెత s. n. The act of inviting or calling.

s. ఆమోదము s. n. 1. A perfume, floating in the air. 2. gladness; joy. ఆమోదించు To be glad.

s. ఆమ్నాయము s. n. The Véda.

s. ఆమ్రము s. n. The mangoe tree.

s. ఆమ్రేడితము s. n. Repetition, tautology.

s. ఆమ్లము s. n. The tamarind tree, or fruit. ఆమ్లఖట్టము 1. Pepper water made with tamarinds. 2. a preparation of tamarinds.

T. ఆయక s. n. (from T. ఆ *that* and T. అక్క *an elder sister*) That woman.

T. ఆయకము s. n. The mortgage of houses, land, or other real property.

s. ఆయతనము s. n. 1. An altar, a shed for sacrifice. 2. a house.

s. ఆయతి s. n. 1. Future time. 2. length. 3. dignity. ఆయతికాఁడు A man of rank.

s. ఆయత్తము adj. 1. Dependant. 2. docile. s. n. Readiness, preparation. ఆయత్తపడు To be prepared.

T. ఆయన pro. He, the masc. honorific, demonstrative remote.

T. ఆయప or ఆయమ pro. She, fem. honorific, demonstrative remote.

T. ఆయము or ఆయముపట్టు s. n. A vital part.

s. ఆయామము s. n. Length.

s. ఆయాసము s. n. 1. Fatigue. 2. trouble, 3. displeasure.

G. ఆయిత్తు s. n. 1. Convenience. 2. readiness.

s. ఆయుధము s. n. 1. A weapon; an instrument; a tool. ఆయుధవిద్య The science of arms. ఆయుధశాల An arsenal. ఆయుధస్థుఁడు An armed man.

s. ఆయుష్షు s. n. Age; duration of life. ఆయుష్మంతము &c. adj. Long lived.

s. ఆయుస్సు s. n. *vide* ఆయుష్షు.

T. ఆయినా This is the 3d. person sing. of the past tense of అవు *to become,* with the final ు changed into ా. అట్లు being prefixed to it, it is added to the past relative participle of any verb, to express the conditional mood. as చేసినట్లాయినా If I, thou, he, she, it, we, you, or they do.

s. ఆయోగవుఁడు s. n. A mixed race, descended from a Soodra man, and Vysya woman. Their business is the preparation of unguents &c.

s. ఆయోధనము 1. s. n. War, battle. 2. slaughter.

s. ఆర s. n. A shoe maker's awl or knife. *vide* TUD. ఆరె.

s. ఆరంభము s. n. A beginning; the commencement. ఆరంభించు To begin, to commence.

T. ఆరకాడి s. n. A pilot.

s. ఆరకూటము s. n. Brass.

T. ఆరఁగ or ఆరఁగా adv. Fully, completely. *vide* ఆరు.

T. ఆరగించు v. a. To eat. ఆరగింపజేయు v. caus. To cause to eat. ఆరగింపు 1. Eating. 2. an offering to the deity. These words are in common use amongst the *Vyshnuva* sect; by others they are applied only to persons of rank.

s. ఆరఘట్టము s. n. A very deep well.

T. ఆరజము s. n. Foppishness.

T. ఆరటి s. n. Rest, repose.

T. ఆరటము s. n. 1. The affliction of lovers, arising from separation.

T. ఆరతి s. n. An offering of lights, or of water, turmerick, and chunam, in honor of the deity; or to any individual, to take off the supposed ill effects of evil looks. This ceremony is performed at marriages, or on other happy occasions.

s. ఆరనాళము s. n. Water in which rice has been washed, or boiled, kept till it ferments.

s. ఆరభటి s. n. A poetic composition, expressive of the passions of fear and anger.

T. ఆరయు v. a. To inquire, seek, or search for.

s. ఆరవము s. n. Sound.

s. ఆరక్షుఁడు s. n. A watchman.

T. ఆరాటము s. n. 1. *vide* ఆరటము. 2. violent pain, torment, anguish. ఆరాటమెత్తు 1. To suffer the affliction of lovers, arising from separation. 2. to suffer violent pain, or torment.

s. ఆరాధనము s. n. Worship, prayer. ఆరాధించు To worship, to pray. ఆరాధ్యము &c. adj. Worthy to be worshipped. ఆరాధ్యులు s. n. plu. A sect of Bramins who wear the lingum, and worship *Siva* exclusively.

T. ఆలిచిప్ప s. n. A bivalve shell.

S. ఆలీఢము s. n. An attitude in shooting; the left knee retracted, and the right knee advanced.

T. ఆలు s. n. A wife. This word in composition is converted into రాలు and expresses *a female* in general. ఆలివంక వారు *lit.* those of the wife's side. Relations by marriage. ఆలి పైదోఁడు A wife's brother or sister.

T. ఆలు s. n. plu. (from ఆవు *a cow)* Cows, kine. ఆలగాపరి (from T. కాపరి *a watcher)* 1. A cow herd. 2. *Vishnoo,* in his incarnation as *Krishna,* because he was then for some time a cowherd.

S. ఆలుకము s. n. 1. An esculent root. *Arum campanulatum.* 2. the creeping plant of the *Cucurbita lagenaris.*

S. ఆలోకనము or ఆలోకము s. n. 1. Sight, looking. 2. light. ఆలోకించు v. a. To see or look.

S. ఆలోచన s. n. 1. Looking at, or examining any thing. 2. consultation, consideration, reflexion, deliberation. 3. advice, council. 4. view, intention. This word has now become applied to the council of Government, and ఆలోచన కర్త is the usual term for a member of council. ఆలోచించు v. a. To view, consider, consult, deliberate, or reflect.

S. ఆలోడన s. n. 1. Churning. 2. a thorough enquiry ఆలోడించు v. a. 1. To churn. 2. to inquire thoroughly.

S. ఆలోలము &c. adj. Fickle, unsteady.

T. ఆళ్లు s. n. A species of grain. *vide* ఆర్కెలు.

T. ఆళ్వారు s. n. 1. The bird or vehicle of *Vishnoo.* 2. the Tamil Alwars, of whom there are thirteen, ending with the famous *Ramanoojachary,* the founder of the religion of the Shri Vyshnavas, one of the three great Hindoo sects of the Peninsula. These thirteen Alvars are considered to have been incarnations of the attendants, arms, or instruments of *Vishnoo,* and each of them wrote a portion of the Dravida Prabundhum, or Tamil Véda, contained in 4,003 verses, which, by the sect in question, is held in veneration superior to the Sanscrit Véda, of which it is, in fact, an ancient Tamil translation.

T. ఆవ s. n. 1. Low ground outside of a village. 2. mustard seed. 3. recollection. ఆవపారు v. n. To come to one's recollection. ఆవమామిడికాయ Mangoe pickle, made with mustard seed and oil.

T. ఆవటించు v. n. To inhale air; as వాఁడు గాలి ఆవటించి బ్రతికెను He lived upon air. i. e. he had no means of subsistence.

T. ఆవడబీర చెట్టు s. n. A bitter acute angled cucumber.

T. ఆవము s. n. 1. Mustard seed. *vide* ఆవ. 2. a potter's kiln, for burning bricks, pots, tiles, or any earthen ware.

S. ఆవరణము s. n. The space enclosed round a house, or garden. ఆవరించు To surround or encompass.

CSL

s. ఆవర్తము s. n. 1. A whirlpool. 2. hair naturally curled.

T. ఆవల adv. *vide* అవతల.

T. ఆవలించు v. n. To yawn, to gape. s. n. ఆవలింత Yawning.

s. ఆవళి s. n. A range; a row.

s. ఆవహించు v. n. 1. To enter into the body of another. 2. the spirit of the deity to enter into an idol.

s. ఆవాపము s. n. 1. A basin for water round the foot of a tree. 2. sowing.

s. ఆవాలము s. n. A basin for water round the foot of a tree.

s. ఆవాసము s. n. A house.

s. ఆవాహనము s. n. 1. The invocation of the deity, or of evil spirits, by mystical words. 2. the bringing down the spirit of the deity into idols.

T. ఆవి s. n. Vapour, exhalations from the earth.

T. ఆవిడ or ఆవిడె pro. *vide* ఆవిడ.

T. ఆవిరి s. n. 1. Steam or vapour. 2. the heat of the breath. ఆవిరులుపారు. Steam to rise; vapour to exhale.

s. ఆవిర్భవించు or ఆవిర్భవిల్లు v. n. To be born.

s. ఆవిలము adj. Foul, turbid.

s. ఆవు s. n. A cow. చూడియావు A cow with calf. పాడియావు A milch cow. ఆవును పితుకు To milk a cow.

s. ఆవుకుఁడు s. n in theatrical language. A father.

T. ఆవులించు v. n. *vide* ఆవలించు.

s. ఆవృతము adj. Enclosed, surrounded.

s. ఆవృత్తి s. n. in comp. *A time,* when added to any numeral; as, two times, twice; a hundred times &c.

s. ఆవేగము s. n. 1. Haste; hurry. 2. anger.

s. ఆవేదన s. n. Acute pain from disease.

s. ఆవేశనము s. n. A manufactory, or work-shop.

s. ఆవేశము s. n. 1. Inspiration by the deity. 2. possession by evil spirits. 3. fury; demoniac frenzy. ఆవేశమువచ్చు To be inspired by the deity; to be possessed by an evil spirit.

s. ఆవేష్టనము s. n. A hedge, fence, or enclosure.

s. ఆశ s. n. 1. Love, attachment. 2. desire or wish of any kind; curiosity, avarice. 3. hope. ఆశపడు 1. To fall in love. 2. to desire, covet, or long for. ఆశగొలుపు To allure, encourage, or give hopes. ఆశాపాతుకుఁడు A very ambitious or avaricious man. ఆశాబంధము. 1. The bond of love. 2. consolation. 3. a spider's web. ఆశించు To love, wish, or covet. ఆశోత్తరము Expectation, hope.

s. ఆశయము s. n. 1. Meaning, intention. 2. mind. ఆశయశయుఁడు (from s. శయ *a couch*) The indian cupid, because he reclines, upon men's minds.

s. ఆశాసించు v. a. To bless.

s. ఆశి s. n. A serpents fang.

s. ఆశీర్వచనము or ఆశీర్వాదము s. n. A blessing, or benediction. ఆశీర్వదించు To bless, to give a benediction. ఆశీస్సు A blessing.

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

s. ఆశీవిషము s. n. (from s. ఆశీ *a fang* and s. విష *poison*) A serpent.

s. ఆశుగము s. n. An arrow.

s. ఆశువు s. n. Speed.

s. ఆశౌచము s. n. The usual term of mourning on the death of a relative, or of imaginary pollution, proceeding from the birth of a child; during which the Hindoos consider themselves impure. The former is commonly termed మృతాశౌచము, the latter జాతాశౌచము.

s. ఆశ్చర్యము s. n. 1. Wonder, astonishment. 2. surprize. 3. admiration.

s. ఆశ్రమము s. n. 1. A religious order or distinction among bramins, of which there are four kinds. viz. 1. The student. 2. the house holder. 3. the anchorite and 4. the ascetic. 2. the abode, cell, hermitage, or retreat of an anchorite or sage.

s. ఆశ్రయము s. n. 1. An asylum, refuge, retreat, or place of safety. 2. protection, countenance, support. ఆశ్రయాశుడు (from s. అశ్ *to eat*) The god of fire, because he eats or destroys his own abode. ఆశ్రయించు To take refuge with, or have recourse to another. 2. to court one's favor or protection. 3. to be dependent upon another. ఆశ్రితము &c. Dependent on, or courting the great.

s. ఆశ్లేష s. n. The 9th. of the lunar mansions.

s. ఆశ్లేషము s. n. An embrace. ఆశ్లేషించు To embrace; to clasp.

s. ఆశ్వయుజము or ఆశ్వినము s. n. The 7th. Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place, when the sun is in *Libra*.

s. ఆశ్వాసము s. n. 1. A chapter or section. 2. consolation.

s. ఆశ్వీనము s. n. A days journey for a horse.

s. ఆషాఢము s. n. The 4th. Teloogoo lunar month; that in which the moon's change takes place when the sun is in *Cancer*.

TUD. ఆస s. n. *vide* ఆశ.

s. ఆసక్తము &c. adj. Ardently devoted to one object; diligent, active, addicted to.

s. ఆసక్తి s. n. Ardent attachment to one object or pursuit; inclination.

s. ఆసనము s. n. Any thing to sit upon; a mat, tiger skin, seat, stool &c. 2. the anus.

s. ఆసన్నము &c. adj. 1. Near, proximate, 2. ready, prepared.

G. ఆసప్రాసము s. n. Hard breathing, from great oppression or fatigue.

TUD. ఆసరా s. n. *vide* ఆశ్రయము.

s. ఆసవము s. n. Rum, a spirit destilled from sugar.

s. ఆసాదించు v. a. To prepare, or keep in readiness.

T. ఆసాను s. n. Support, prop, protection.

G. ఆసామీ s. n. (from A. اسامی) 1. An individual. 2. an employment.

s. ఆసారము s. n. A hard shower.

s. ఆసీనము &c. adj. Seated.

T. ఆసు s. n. Three sticks, in a line, fixed in the ground, on which cotton thread is placed, always passing the middle one so as to form the figure 8; this is done to prepare the warp, without entanglement, for the loom. ఆసుకోవి A small hollow bamboo, through which the thread is passed, when placed as above.

s. ఆసురము s. n. 1. A raven. 2. a form of marriage, in which the bridegroom gives to the bride, her father, and paternal kinsmen, as much as he can afford.

s. ఆసేచనకము or ఆసేచనము &c. adj. Beloved; charmed.

G. ఆసోదా s. n. (from P. adj. آسوده) Rest, refreshment.

G. ఆసారము s. n. 1. Basis, ground, foundation. 2. support, countenance.

s. ఆస్తరణము s. n. 1. An elephant's housings; a painted cloth or blanket worn on his back. 2. a mat or carpet.

T. ఆస్తి s. n. Property, effects, wealth, capital, riches, estate. ఆస్తికాడు. A rich person; a rich ryot.

s. ఆస్తికుడు s. n. A man who acknowledges the existence of a god, in opposition to నాస్తికుడు An athiest.

s. ఆస్థ s. n. Regard, fondness.

s. ఆస్థానము or ఆస్థాని s. n. 1. A hall of audience. 2. a court of justice. 3. the assembled court of a prince.

s. ఆస్థికము s. n A weapon peculiar to *Indra*.

s. ఆస్పదము s. n. 1. Place, room. 2. situation. 3. basis, ground, authority. 4. support.

s. ఆస్యము s. n. The face or mouth.

s. ఆస్రము s. n. Blood.

s. ఆహవనీయము s. n. One of the three consecrated fires in the grand Hindoo sacrifice. It is lighted from the householder's perpetual fire, and is prepared for receiving oblations.

s. ఆహవము s. n. War, battle, carnage.

s. ఆహా interj. denoting Wonder, sorrow, gladness.

s. ఆహారము s. n. 1. Food, nourishment. 2. taking, conveying.

s. ఆహావము s. n. A trough near a well, for watering cattle.

s. ఆహికజ్వరము s. n. An intermittent fever.

s. ఆహితుండికుడు s. n. A snake catcher, a juggler.

s. ఆహుతి s. n. Offering oblations, with fire.

s. ఆహోపురుషిక s. n. Boasting, vaunting.

s. ఆహ్నికక్రియలు s. n. Religious duties, performed in the day-time.

s. ఆహ్వ or ఆహ్వయము s. n. A name, an appellation.

s. ఆహ్వానము s. n. A summons; calling.

s. ఆక్షారణము s. n. 1. Imputation of adultery. 2. abuse by such imputation.

s. ఆక్షికుడు s. n. A gambler.

s. ఆక్షేపము s. n. 1. Censure, blame, reproach. 2. a criticism. 3. objection. 4. a question. ఆక్షేపించు To criticise, to object, to question. నిరాక్షేపము Above all question, blame, or reproach.

ఇ

ఇ The third letter in the Teloogoo alphabet. It is often prefixed to words beginning with consonants, instead of the long vowel ఈ, (the indeclinable adjective pronoun *This)* in which case the following consonant is doubled; thus, ఈకాలము is often written ఇక్కాలము. *This time.*

T. ఇంక adv. 1. Hereafter. 2. more.

T. ఇంకా adv. 1. Yet; still. 2. more.

T. ఇంకు v. n. To evaporate, or dry up.

S. ఇంగము s. n. 1. Any thing moveable, or locomotive. 2. a hint, sign, or gesture.

TUD. ఇంగలము s. n. (from s. ఇంగాలము) 1. Fire. 2. charcoal.

S. ఇంగాలము s. n. Charcoal.

S. ఇంగితము s. n. 1. A hint, sign, or gesture. 2. inquiry, research. 3. motion.

TUD. ఇంగిలము or ఇంగిలీకము s. n. (from s. హింగుళ) Vermilion.

T. ఇంగిలాయి s. n. A sort of fish.

TUD. ఇంగువ or ఇంగువు s. n. (from s. హింగు) Assafœtida.

T. ఇంచు adj. Of, or belonging to, the sugar-cane. ఇంచుపాలకడలి (from T. పాలు *milk* and T. కడలి *the sea)* One of the seven seas, viz. that of the juice of sugar-cane. ఇంచుబోడి or ఇంచుబోణి (from T. బోడి or బోణి in compos. *a woman)* A woman, because the poets compare the fair sex to the sugar-cane. ఇంచుమ్రాను (from మ్రాను *a tree)* The sugar-cane. ఇంచువిల్తుడు (from విల్లు *a bow)* The indian Cupid, whose bow is made of sugar-cane. *vide* ఇక్షువు.

T. ఇంచుక adj. Very little.

T. ఇంచుమించవు v. n. (from ఇంచుక *very little*, మించు *to exceed*, and అవు *to become)*. To be a little on either side of a certain limit, as regards quantity, or time. ఇంచుమించుగా On either side of a certain limit, as regards quantity, or time.

T. ఇంటెబాయు v. n. To be cracked, or split.

T. ఇంత An indeclinable adjective and substantive pronoun. 1. So, so many, so much, such. 2. this, as many as this, as much as this, such as this. It is the proximate of అంత q. v. This word is sometimes used in the plural; as ఇంతలుకన్నులు. Eyes such as these. *Munoo Churitra.* ఇంతలేపనులు So many great affairs as these. ఇంతే This is all. ఇంతాఅంత (from ఇంత and అంత) used with a negative, denotes that the quantity, number, or quality is inexpressible. వాడుపడ్డ ప్రయాస ఇంతాఅంతాకాదు *lit.* The distress which he has suffered is neither this, nor that much. It is not possible to describe how much distress he has suffered. ఇంతట. The inflected ablative of ఇంత. 1. During this; in the mean time. 2. from this time, henceforward, for the future. *vide* అంతట - ఇం

CSL

కటి inflected adj. Such. *vide* అంతటి.

T. ఇంతి s. n. A woman.

G. ఇంగ్లీటు pro *vide* ఇంత.

T. ఇదిగో interj. 1. Come here. 2. here it is; hold. ఇదిగోండి is used honorifically for ఇదిగో.

T. ఇందాక or ఇందాక adv. 1. As far as this, until this time. 2. just before this time. The proximate of అందాక q. v.

T. ఇందఱు indef. pro. So many.

S. ఇందిర or ఇందిర s. n. *Lutchmi*, the goddess of prosperity, and wife of *Vishnoo*. ఇందిరావరుడు (from s. వర *a husband*) *Vishnoo*.

S. ఇందిందిరము s. n. A large black bee, or beetle.

S. ఇందీవరము s. n. The blue lotus, *Nymphæa cerulea*.

T. ఇదుదు pro. defective. This; the proximate of అదుదు q. v. adv. Here.

S. ఇందుడు s. n. The moon.

T. ఇందుపుచెట్టు s. n. The clearing-nut plant, *strychnos potatorum*. *vide* ఇండు ప్రసాదము.

S. ఇందుభము s. n. The fifth lunar mansion.

S. ఇందువారము s. n. *lit.* the day of the moon. Monday.

S. ఇంద్రగోపము s. n. The fire-fly.

S. ఇంద్రజాలము s. n. 1. Juggling. 2. inchantment.

S. ఇందలుప్తకము s. n. A disease, arising from lice, which destroys the hair.

S. ఇంద్రియము s. n. 1. Any of the five senses. 2. any of the passions. 3. the seminal fluid.

S. ఇంద్రుడు s. n. *Indra*, the deity presiding over *Swurga*, or the Hindoo paradise, and over the secondary divinities. He is also regent of the east quarter, and is more particularly the deity of the atmosphere, corresponding in many respects with the *Grecian Jove*. ఇంద్రజిత్తు (from s. జిత్ *conquered*) The son of *Ravana*, king of Ceylon; so called, because he defeated *Indra*. ఇంద్రధనుస్సు The bow of *Indra*; the Iris, or rain-bow. ఇంద్రనీలము The saphire. ఇంద్రాణి The wife of *Indra*. ఇంద్రాయుధము (from s. ఆయుధ *a weapon*) The rain-bow. ఇంద్రారి (from s. అరి *an enemy*) A giant. ఇంద్రావరజుడు (from s. అవరజ *a younger brother*) *Vishnoo*.

S. ఇంధనము s. n. Small sticks for fuel. *vide* ఇద్ధము.

T. ఇంపు adj. Agreeable, delicious.

T. ఇకను - ఇకను or ఇకమీదట adv. In future, henceforward, hereafter.

TUD. ఇక్క s. n. (from s. ఓకస్) A house.

T. ఇక్కడ adv. Here; the proximate of అక్కడ q. v.

TUD. ఇగము s. n. (from s. హిమ) Frost. *vide* ఇవము.

T. ఇగిలించు v. n. 1. To grin, to shew the teeth. 2. to neigh. ఇగిలింపు 1. A grin. 2. neighing.

T. ఇగురు v. n. To be decocted. 2. to be evaporated, or dried up. ఇగరబెట్టు To prepare rice with such a quantity of

water, as nearly evaporates by the time the rice is boiled.

T. ఇగురు s. n. 1. A sprout, or young leaf. 2. the gum. *vide* చిగురు - ఇగురుకూర (from కూర *a curry*) Curry, generally made of young vegetables, without any tamarind juice in it. ఇగురుబోండి or ఇగురుబోణి (from బోండి or బోణి in compos. *a woman*) A young woman, because she is compared to a tender leaf. ఇగుర్చు To bud, to sprout, to shoot forth. ఇగిర్చించు To cause to bud &c.

T. ఇగ్గు v. a. To pull, to drag, to draw. ఇగ్గులాట Mutual pulling. ఇగ్గులాడు To pull mutually, to drag each other.

T. ఇచోట adv. (from ఈ *this* and చోట *a place*) Here. It is the proximate of అచోట q. v.

T. ఇచ్చకము s. n. 1. Flattery. 2. coaxing, wheedling, cajoling. ఇచ్చకములాడు To flatter, coax, wheedle, cajole, or allure.

T. ఇచ్చగించు v. n. To consent; to agree.

T. ఇచ్చు v. a. To give. This verb is irregular in the infinitive, and 2d. person of the affirmative imperative. In the former, it makes ఇవ్వ or ఇయ్య *to give*; in the latter, ఇయ్యి *give thou*, and ఇయ్యండి *give ye*. *Vide* grammar for the other forms. This verb, affixed to the infinitive of any other, denotes *to allow, to permit*; as, వాణ్ణి నా దగ్గిరికి రానియ్యి *Allow* him to come near me. వాడు నన్ను పోనివ్వ లేదు He would not *permit* me to go. ఇచ్చిపుచ్చుకోళ్లు (from పుచ్చుకొను *to take*) *lit.* giving and taking. 1. Lending and borrowing. 2. mutual connexion, by intermarriage.

T. ఇచ్చోటు - ఇచ్చో or ఇచ్చోటు adv. *vide* ఇచోట.

S. ఇచ్ఛ s. n. 1. Wish, desire. 2. love. 3. will, pleasure. ఇచ్ఛయించు To wish, desire, or love. స్వేచ్ఛగా adv. According to one's own pleasure; at liberty.

G. ఇజాఫా s. n. (from A. اضافه) 1. An increase or augmentation. 2. a surplus or profit.

G. ఇజారా s. n. (from A. اجاره) An income of variable amount, rented for a fixed sum; a farm; a rent. ఇజారాదారుడు A renter or farmer. ఇజారాచేయు To rent or farm.

G. ఇజారు s. n. (from P. ازار) Long drawers, or trowsers; such as are worn by Mussulmans, or Hindoo dancing women.

T. ఇజాకు s. n. Distress, misfortune, trouble.

S. ఇజ్యుడు s. n. The planet *Jupiter*, the preceptor of the gods.

T. ఇట adv. Here, in this place. the proximate of అట q. v.

TUD. ఇటికె s. n. (from s. ఇష్టకా) A brick.

T. ఇటు particle. 1. Here. 2. this. 3. so. *vide* అటు - ఇటువంటి Like this; such as this.

T. ఇట్టలము adj. Great.

T. ఇట్టి adj. pro. Such; like this. the proximate of అట్టి q. v.

T. ఇట్టులు - ఇట్లా - ఇట్లాగు or ఇట్లు adv. Thus, in this manner; so, in a manner

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

such as this; the proximate of అట్లాగు q. v.

s. ఇడ s. n. 1. The wife of *Booddha* and daughter of *Ichwákoo*. 2. the left nostril. 3. a sacrificial vessel.

T. ఇడియు v. n. To be split or cracked. ఇడిసిపడు To fall to pieces. ఇడియఁగొట్టు To demolish.

T. ఇడు v. a. 1. To give. 2. to place or put. ఇడుకొను To place for one's own use.

T. ఇడుము s. n. Difficulty; trouble; misfortune.

T. ఇడ్డెన s. n. A cake made of flour, and boiled in steam.

s. ఇతఃపరము adv. Hereafter.

T. ఇతఁడు pro. He. applied honorifically. it is the proximate of అతఁడు q. v.

s. ఇతరము &c. adj. Other; different.

s. ఇతికథ s. n. Unmeaning or nonsensical discourse.

s. ఇతిహాసము s. n. 1. History; traditional accounts of former events; ancient legends.

T. ఇత్తడి s. n. Brass. adj. Brazen.

s. ఇత్వరి s. n. An unchaste woman.

s. ఇత్వరుఁడు s. n. A traveller.

T. ఇది pro. 1. She. 2. it. 3. this, the proximate of అది q. v. ఇదిగావుండు (from T. గా the infinitive of అవు *to become*, and T. ఉండు *to be) lit.* to be in this way. 1. To be in such a strange, unusual, or disordered state, as one finds it difficult to describe. 2. to feel an extraordinary or unaccountable sensation.

T. ఇదిగో or ఇదుగో interj. 1. Look here. 2. here it is. the proximate of అదిగో q. v.

T. ఇద్దరు The masc. and fem. of the neuter numeral రెండు *Two*, whether used as an adjective or substantive. When the final vowel is lengthened, or pronounced with emphasis, or when న్ను is added to this word, it denotes *Both*.

T. & TUD. ఇద్దెస adv. (from T. ఈ *this* and TUD. దెస *a side)* On this side; here.

s. ఇద్ధము &c. adj. Clean; clear; bright; splendid.

s. ఇధ్మము s. n. *vide* ఇంధనము.

G. ఇనాము s. n. (from A. انعام) 1. A present or gift. 2. an alienation by Government, to an individual, of the whole of the revenue payable to them from a defined portion of land.

T. ఇనుకు v. n. *vide* ఇంకు.

s. ఇనుఁడు s. n. 1. The sun. 2. a master. 3. the name of a king.

T. ఇనుమడి adj. Double, two fold. ఇనుమడించు v. a. To double.

T. ఇనుమనమఁడు s. n. *lit. a second* grandson. A great grandson. ఇనుమనమరాలు A great grand daughter.

T. ఇనుమాఱు adv. Twice.

T. ఇనుమిక్కిలి adv. Twice as much.

T. ఇనుము s. n. Iron. ఇనుప inflected adj. Iron. ఇనుపకుందులు Iron pivots, placed in the wall, upon which the hinge of a door or shutter turns. ఇనుపగొలుసు An iron chain. ఇనుపచిట్టెము Iron rust, iron dross. ఇనుపదుడ్డు An iron mace. ఇనుపసలాకు An iron ram-rod.

T. ఇన్ని adj. pro. collective, in the neuter gender. So many, as many as this. It is the proximate of అన్ని q. v.

T. ఇన్నూరు A numeral adj. or sub. Two hundred. When inflected as a subs. it makes ఇన్నూటి.

T. ఇప్పచెట్టు s. n. A tree, *Bassia latifolia*. The oil expressed from its seeds is used for lamps; and the husk of the seeds, after the oil is expressed, is ground into flour, and used as soap, for washing the body.

T. ఇప్పపూరాజనాలు s. n. plu. (from ఇప్పపూ *the flowers of the Bassia*, రాజ *a king*, and s. అన్నము *food*) A particular kind of fine rice, which has a perfume resembling that of the flowers of the *Bassia*.

T. ఇప్పించు v. caus. To cause to give; the causal form of ఇచ్చు q. v.

T. ఇప్పుడు adv. (from ఈ *this* and పుడు in compos. *time*) Now; at this time. It is the proximate of అప్పుడు q. v. and admits, like it, of inflexion. ఇప్పటివాండ్లు The people of these days. ఇప్పుడేవచ్చినాండు He is *just* come.

T. ఇప్పెచెట్టు s. n. *vide* ఇప్పచెట్టు - ఇప్పెసారా A spirituous liquor, distilled from the flowers of the *Bassia latifolia*.

T. ఇబ్బంది s. n. 1. Distress, calamity, difficulty. 2. a period of distress &c. 3. ambiguity.

T. ఇబ్బందిగాండు s. n. A bear. *M. Vencayah.*

T. ఇబ్బడి adj. *vide* ఇనుమడి.

S. ఇభము s. n. An elephant. ఇభి A female elephant.

S. ఇభ్యము &c. adj. Rich, opulent.

T. ఇముడు v. n. To be held, contained, or comprized, within a certain limit of extent, or space of time. ఇముడ్చు v. a. 1. To hold, retain, or include, within a certain limit of extent or space of time. 2. to abridge, retrench, or abbreviate. ఇముడుకొను To reserve within oneself.

T. ఇమ్మడి adj. *vide* ఇనుమడి.

T. ఇమ్ము s. n. 1. A house. 2. favor. 3. a favorable conjuncture.

T. ఇయ్యకొను v. a. To consent. ఇయ్యకొలుపు v caus. To cause to consent.

S. ఇర s. n. 1. The goddess of speech; speech. 2. ardent spirit. 3. water. 4. the earth.

S. ఇరమ్మదము s. n. A flash of lightning; the fire attending a thunderbolt.

T. ఇరవు s. n. A house, an abode.

T. ఇరవొందు v. a. To shine.

G. ఇరసాలు s. n. (from A. ارسال) A remittance.

S. ఇరింగణము s. n. A violent wind, a tempest.

T. ఇరు adj. 1. Two. 2. both. ఇరుగెలంకులు or ఇరుచక్కి Both sides. ఇరుగోరు (from కోరు *the inhabitants share*) Both the Government and the inhabitants' share of the produce. ఇరుచాలుమడ్కి A twice ploughed field. ఇరుమూగ or ఇర్మూగ (from మూగ *three*, an obsolete word, now applied only to the trey in dice.) Six. ఇరుదూముచేల As much land as requires two *tooms* of grain to sow it. ఇరు

నాల్గు (from నాల్గు *four*) Eight. ఇరువది (from పది *ten*) Twenty. ఇరువాయిపక్షి (from T. వాయి *the mouth*, and TUD. పక్షి *a bird*) A bird with two heads. ఇరువురు Two. G. ఇరువై Twenty.

T. ఇరుగు s. n. The neighbourhood, the vicinity. adj. Neighbouring, adjoining. ఇరుగుపొరుగు s. n. The neighbours. adj. Neighbouring. The first part of this phrase refers to those on the right hand or behind; the other to those on the left, or in front.

T. ఇరుగుడుచెట్టు s. n. A tree. *Dalbergia sisu.*

T. ఇరులు s. n. plu. Darkness.

T. ఇరుస s. n. A measure of capacity, equal to half a *toom.*

T. ఇఱి s. n. Smallness, littleness.

T. ఇఱియు v. a. 1. To be united or joined with. 2. to be squeezed, crushed, or smashed. 3. to be reduced to powder.

T. ఇఱుకు or ఇఱికించు v. a. To press, squeeze, or crush, between two substances. 2. to insert with difficulty. s. n. Strait; difficulty; distress; narrowness. ఇఱుకండి Strait, difficulty, distress. ఇఱుకటము or ఇఱుకాటము Straitness, narrowness, closeness. ఇఱికికొను - ఇఱుకుకొను or ఇఱుక్కొను To get oneself inserted or entangled; as ఉద్యోగములో ఇఱుక్కొను. To get oneself appointed to a situation. తొందరలలో ఇఱుక్కొను To be entangled in difficulty. ఇఱుకుమాను (from మాను *wood)* Two pieces of timber, placed perpendicularly in the ground, so near to each other as to admit men, but to exclude cattle, from passing between them, into the premises which they are intended to guard.

T. ఇరుసు s. n. The axle tree.

T. ఇఱ్ఱి s. n. A deer.

T. ఇఱ్ఱింకలు s. n. plu. Staring.

S. ఇల s. n. The earth. ఇలాపతి (from పతి *a lord*) A king.

T. ఇలకలుచు v. a. To gnash the teeth.

T. ఇలకోడి s. n. An old cricket.

T. ఇలవరము s. n. A hut without walls.

G. ఇలాకా s. n. (from A. علاقه) 1. Dependence, relation, connexion. 2. charge, possession.

S. ఇలి or ఇలికము s. n. A rat. *M. Vencaya.* ఇలిపాషాణము Rats-bane.

T. ఇలుకు s. n. 1. The cramp. 2. a sprain నాకు ఇలుకుపట్టినది The cramp has seized me.

T. ఇల్లామల్లి s. n. 1. A tell-tale. 2. back-biting.

T. ఇల్లు s. n. 1. A house. This word is irregular in its inflexions. In the inflexion sing. it makes ఇంటి; and in the nom. plu. ఇండ్లు. The dative sing. of this word, ఇంటికి, when added to any of the cardinal numbers, expresses the corresponding English numeral with the word *each* prefixed to it; as, నలభైయింటికిపదివరాలుయిచ్చినాను I gave ten pagodas to *each* forty. గజముఒకటింటికియెంత How much *each* single yard? But when the

numeral to which it is affixed is the nominative to the verb, it expresses the word *about*; as నలభైయింటికివచ్చినారు *About* forty came. The inflected ablative ఇంట, added to numerals, denotes *by*, as నాలుగింటగుణించు Multiply *by* four. ఇంటిపేరు *lit. a house* name. Every family has what is called *a house* name, generally taken from that of their village, profession, or office, and resembling our *surname*; only that it is prefixed, instead of affixed, to the *proper* name. ఇల్లుకట్టు (from కట్టు *to tie*) To build a house. ఇలువరస (from వరస *a range or row*) Family, race, generation, pedigree. ఇల్లాలు (from ఆలు *a wife*) *lit.* the mistress of a house, or family. 1. A married woman whose husband is alive. 2. a chaste or virtuous wife. 3. a matron.

T. ఇవతల adv. 1. This side. 2. hereafter. 3. nearer. the proximate of అవతల q. v.

TUD. ఇవము s. n. (from s. హిమ) Frost. ఇవముసూడు (from T. సూడు *an enemy*) The sun. *vide* ఇనుడు.

T. ఇవురు s. n. A shoot or sprout.

S. ఇషము s. n. *vide* ఆశ్వయుజము.

S. ఇషీక s. n. 1. A painter's brush. 2. a blade of grass. 3. a reed or pen.

G. ఇషు *vide* ఇటు - ఇషువంటి Like this, such as this.

S. ఇషువు s. n. An arrow. ఇషుధి (from s. ధి *that holds*) A quiver. ఇష్వాసనము (from s. అస *that throws*) A bow.

S. ఇష్టిక s. n. *vide* ఇటిక.

S. ఇష్టము s. n. 1. Wish; desire. 2. pleasure; will. 3. love; fondness. 4. an act of sacrifice; an offering. adj. 1. Beloved, fond of. 2. desired. 3. agreeable. ఇష్టగోష్ఠి An agreeable company. ఇష్టాలాపము Agreeable conversation.

S. ఇష్టి s. n. 1. Wish, desire, inclination. 2. a sacrifice.

T. ఇసుక s. n. Sand. adj. Sandy. ఇసుకతిన్నె - ఇసుకదిన్నె or ఇసుకదిబ్బ 1. A sand bank. 2. hillocks of sand. 3. an island of alluvial formation. ఇసుకదొందు A kind of fish.

T. ఇసుమంత adj. Small; minute.

T. ఇసుళ్లు s. n. plu. A species of winged ant, which flies to the light, generally in the evening, after rain. It is easily caught in swarms, and being deprived of its wings, is fried and eaten by the lower classes of Hindoos, who esteem it a delicacy. I beleive it is the *Termes* in a particular state.

T. ఇస్సీ interj. expressive of Disgust, pain, or sorrow.

G. ఇస్తువ or ఇస్తువు s. n. Property; estate.

S. ఇహము s. n. 1. The present world; our present state or existence; in opposition to పరము A future state.

S. ఇక్షువు s. n. The sugar-cane. ఇక్షువణము A plantation of sugar-cane. ఇక్షుశరాసనుడు or ఇక్షుచాపుడు The indian Cupid, because his bow is of sugar-cane. ఇక్షుశాకటము or ఇక్షుశాకినము Ground fit for the cultivation of sugar-cane. *vide* ఇంచు.

S. ఇక్ష్వాకుఁడు s. n. The first monarch in the line of *Soorya*, or the sun, which commenced with the second *Yooga*, or age of the Hindoos.

ఈ

ఈ 1. The fourth letter in the Teloogoo alphabet. 2. the indeclinable proximate demonstrative pronoun This: as ఈతల్లి This mother. ఈకొడుకులు. These sons.

T. ఈంద్రవాఁడు s. n. (from ఈఁత q. v. & వాఁడు *he*) A toddy-drawer; any individual of that cast whose profession it is to extract the juice of the date, palmyra, or cocoa-nut tree. They are often employed as palankeen bearers.

T. ఈకడ adv. *vide* ఇక్కడ.

T. ఈకు v. n. *vide* ఇంకు.

T. ఈకువ s. n. Dampness, wetness.

T. ఈఁకె s. n. A feather.

T. ఈకె pro. fem. *vide* ఈపె.

T. ఈఁగ s. n. A fly. ఈఁగపులి (from T. పులి *a tiger*) A spider. ఈఁగలుముసురుకొన్నవి The flies fixed or settled. *lit.* covered.

T. ఈగి s. n. 1. Giving; a gift. 2. generosity. *vide* ఈవి and ఇచ్చు.

T. ఈఁగు v. a. To lose. v. n. To be subordinate or subject to another.

T. ఈచచేతుల adj. (from T. చెయ్యి *the hand or arm*) Lean-armed, wither-armed.

T. ఈచుకపోవు v. n. (from ఈచుక a derivative from T. ఈను *to bring forth* and T. పోవు *to go*) To miscarry, to have a premature birth. This word is applied to animals only, not to the human species.

T. ఈఁటె s. n. A spear; a barbed dart.

S. ఈట్టు s. n. A master or lord.

T. ఈడ adv. Here. *vide* ఇక్కడ - ఈడఁబోవు (from T. పోవు *to go*) To retire, to retreat.

T. ఈడిగిలఁబడు v. n. To stop or halt, from weariness in walking.

T. ఈడిగెవాఁడు s. n. *vide* ఈంద్రవాఁడు.

S. ఈడితము adj. Praised, commended, applauded.

T. ఈడు s. n. 1. Age. 2. time of life. 3. puberty. 4. pawn, mortgage. adj. Equal. మీయీడేమి How old are you? ఈడుమిగులు or మీరు (from T. మిగులు or మీరు *to exceed*) To exceed the prescribed age, as regards that fixed for the investiture of bramins with the sacred thread, or for the marriage of females. Women, amongst the superior casts of Hindoos, are generally married, before the age of puberty. వాఁడునాకుయీడా Is he equal to me? ఈడుపెట్టు (from T. పెట్టు *to place*) To mortgage.

T. ఈడుచు v. a. *vide* ఈడ్చు.

T. ఈడుముంత s. n. (from T. ఈడ్చు *to draw* and T. ముంత *a small earthen pot*) An earthen pot, in which milk is usually drawn from the cow.

T. ఈడేరు v. n. (from T. ఈడు *age* and T. ఏరు *to attain*) 1. To reach the age of puberty. 2. to be effected, accomplished, or fulfilled. ఈడేర్చు v. a. To fulfill, accomplish, or effect.

T. ఈడ్చు v. a. To draw, pull, or drag. ఈడుపు or ఈడ్పు 1. Pulling, dragging. 2. hard breathing previous to death. 3. a pain in the side. 4. the contraction of a limb. నీళ్లనిండాయీడ్చుగాపున్నది The water runs with great *force*. ఈడిపించు or ఈడ్పించు v. caus. 1. To cause to draw &c. 2. to procrastinate, to put off.

T. ఈఁత adj. Of or belonging to the date tree. ఈఁతకల్లు Toddy, the fermented liquor drawn from the date tree. s. n. 1. Swimming. 2. the act of bringing forth, as applied to animals only, not to the human species. ఈఁతకాయ 1. A canoe formed from the trunk of the palmyra tree. 2. a long gourd, dried, used in swimming. ఈఁతగొట్టు (from కొట్టు *to beat*) To swim.

T. ఈతగాఁడు - ఈతఁడు or ఈతను pro. He, this man, used honorifically; it is the proximate of ఆతగాఁడు q. v.

S. ఈతి s. n. Calamity of season; as drought, excessive rain &c.

T. ఈదర s. n. The east wind.

T. ఈఁదు v. n. To swim. ఈఁదులాడు (from T. ఆడు q. v.) To swim. s. n. The date tree. ఈఁదులాట (from T. ఆట *playing*) Swimming, sporting in water.

S. ఈదృశము or ఈదృక్షము &c. adj. Such, like, similar.

T. ఈనపుడక s. n. A blade of long grass, of which brooms are made.

S. ఈను v. a. 1. To produce, as fields of grain. 2. to bring forth young, applied to animals only, not to the human species. ఈనికయావు A cow about to calve.

T. ఈనె s. n. The fibre of a leaf.

T. ఈపి s. n. A nit.

T. ఈవె pro. fem. demonstrative She; applied to superiors only; it is the proximate of ఆవె q. v.

S. ఈప్స s. n. Will, desire, volition.

T. ఈబిడ or ఈబిడె pro. She, this woman; it is the proximate of ఆబిడ q. v.

T. ఈమిరి s. n. Wet, moist.

T. ఈమె pro. *vide* ఈవె.

T. ఈయన pro. He, this man; the masc. honorific demonstrative, proximate of ఆయన q. v.

T. ఈయప or ఈయమ pro. She, this woman; the fem. honorific demonstrative, proximate of ఆయమ q. v.

T. ఈరము s. n. A bush.

TUD. ఈరసము s. n. (from S. ఈర్ష్య) Envy, spite, malice.

T. ఈరాఱు adj. numeral (from T. ఈరు *two* and T. ఆఱు *six*) Twelve.

T. ఈరికెలు s. n. plu. 1. Pieces, bits, remnants, slices. 2. sprouts, shoots.

S. ఈరితము adj. 1. Said, told. 2. despatched, sent.

T. ఈరు s. n. 1. A nit. 2. flesh, meat. adj. 1. Two. 2 low, mean. pro. You. ఈరుపేను or ఈర్పేన. A comb for extracting nits or lice. ఈరెలుఁగు (from T. ఎలుఁగు *the voice*) A low voice. ఈర్చు To comb out nits.

T. ఈరుబాఁరు adv. Freely, at liberty.

s. ఈర్మము s. n. A sore, a wound.

s. ఈర్ష్య s. n. vide ఈరసము

T. ఈరతారలు s. n. plu. More or less.

T. ఈల s. n. Whistling. ఈలవేయు (from T. వేయు *to throw*) To whistle.

T. ఈలకలుచు v. n. *vide* ఇలకలుచు.

T. ఈలా - ఈలాగు or ఈలాగున adv. Thus, so, in this manner; the proximate of ఆలా &c. q. v.

T. ఈలుగు v. n. To die, to lose life.

T. ఈలువు s. n. Courage.

T. ఈవల adv. *vide* ఇవతల.

T. ఈవి s. n. A gift. *vide* ఈగి.

T. ఈవు pro. Thou.

T. ఈవులమ్రాను s. n. (from T. ఈవులు *gifts* and T. మ్రాను *a tree*) The fabulous tree in *Indra's* heaven, which yields whatever is desired.

s. ఈశానుడు s. n. *Eesha,* a name of the god *Siva,* who is also the guardian of the north east; hence that point is termed ఈశాన్యమూల.

s. ఈశుడు s. n. A lord or master. 2. *vide* ఈశానుడు.

s. ఈశ్వర s. n. The eleventh year of the Hindoo cycle of sixty.

s. ఈశ్వరి s. n. *Parvati* the wife of *Siva.*

s. ఈశ్వరుడు s. n. 1. *Siva.* 2. god, the supreme being. 3. a lord, a master.

s. ఈష s. n. The shaft of the plough.

s. ఈషణత్రయము s. n. (from s. ఈషణ *love* and s. త్రయము *three*) The three strongest affections of mankind viz. 1st conjugal affection. 2d. the love of money. 3d. paternal affection.

s. ఈషత్తు adj. Slight, small, little.

s. ఈషిక s. n. 1. A reed for writing. 2. a painter's brush.

T. ఈసడించు v. a. To hate, abhor, or dislike. ఈసడింపు Dislike, hatred.

TUD. ఈసరుడు s. n. (from s. ఈశ్వర) The supreme being.

s. ఈహా s. n. Wish, desire, inclination.

s. ఈహామృగము s. n. 1. A wolf. 2. a division of the drama.

s. ఈక్షణము s. n. 1. An eye. 2. sight, looking.

s. ఈక్షణిక s. n. A female fortune teller.

ఉ

ఉ The fifth letter in the Teloogoo alphabet.

T. ఉంకించు v. n. 1. To endeavour. 2. to be ready, or prepared.

T. ఉంకువ s. n. A marriage portion, or dowry; the peculiar property of a woman, given to her at her marriage by her father-in-law, or other relatives.

T. ఉంగరము s. n. A ring. ఉంగరపువ్రేలు (from వ్రేలు *a finger*) The ring finger, that next the little one.

T. ఉంగిడి s. n. A disease amongst cattle, arising from their grazing on the sprouts of cut *Jonnaloo,* the great millet or *Holcus Saccharatus;* or from their eating the leaves of the castor oil tree, *Palma Christi.*

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA
CSL

T. ఉంచు v. a. (from ఉండు *to be* q. v.) 1. To place, to put. 2. to keep, to retain, to preserve. 3. to leave. ఉంచుకొను v. comp. To keep or retain for one's own use; to entertain in a service or employment. ఉంచించు v. caus. 1. To cause to place, put &c. 2. to stop. వాణ్ణిఉద్యోగములో ఉంచినాను I *placed* him in the service. ఈపుస్తకము ఆబల్లమీద ఉంచు *Put* this book upon the table. ఈరూకలు నీవద్ద ఉంచు *Keep* this money with you. వానితండ్రి వానికి నిండా ఆస్తి ఉంచినాడు His father *left* him much property. ఉంచుకొన్నది A kept woman, a concubine.

S. ఉంఛము s. n. The gleaning of grain.

T. ఉంట or ఉండ s. n. 1. A round earthen ball, a pellet. 2. a pill. ఉంటవిల్లు A pellet-bow. ఉండచీట్లువేయు To ballot.

T. ఉండు v. n. 1. To be, to exist. 2. to reside or remain. This verb governing the dative case, expresses the English verb *to have, or possess*. వాడుయింట్లోవున్నాడా *Is* he at home? మీతండ్రి ఉన్నాడా *Is* your father *alive?* నేను ఆ గ్రామములో పదిదినములు ఉంటిని I *remained* in that village ten days. నాకుపట్నములో సొంతయిల్లువున్నది I *have* my own house in town. ఉన్నట్టుండి adv. Suddenly. అదినిజమనివుంటిని I *thought* it was true. ఉండజూచు (from T. చూచు *to see*) 1. To examine, inspect, survey, or review. 2. to muster.

T. ఉంత్ర or ఉంత్రము s. n. *vide* ఉంట adj. Round.

T. ఉంత్రములు - ఉంత్రాలు or ఉంత్రాళ్లు s. n. plu. Round cakes, like balls, particularly such as are used as offerings to *Ganēsa*.

S. ఉందురువు s. n. A rat.

T. ఉంబ s. n. The lowing of oxen.

T. ఉక్క s. n. Closeness; sultriness; confined heat; still warmth.

T. ఉక్కడము s. n. 1. An intrenchment, round a camp. 2. an advanced guard in front of a camp.

T. ఉక్కిరిబిక్కిరియవు v. n. (a cant word, derived from ఉక్క q. v. prefixed to అవు *to become*) To be suffocated; to be oppressed by a close, sultry, or still heat.

T. ఉక్కీనము adj. Inferior, low, mean.

T. ఉక్కు s. n. 1. Steel. 2. strength. 3. pride. ఉక్కుతీగె steel wire. ఉక్కుతునియ *lit.* a piece of steel. A brave, sharp, or active man. ఉక్కణంగు (from T. అణంగు *to be subdued*) To suffer a diminution of strength, or a reduction of pride; to be disheartened. ఉక్కణంగించు or ఉక్కణంచు To weaken another's strength, or humble his pride, to dishearten.

T. ఉక్కెర s. n. Baked flour, generally mixed with sugar, used as a sweetmeat.

S. ఉక్తము adj. Spoken, said.

S. ఉక్తి s. n. 1. Speech. 2. speaking. 3. a word, an expression.

S. ఉఖ s. n. An earthen pot. 2. a ray of the sun. ఉఖ్యములు Cakes, dressed or boiled in a pot.

TUD. ఉగాది s. n. (from s. యుగ *a conjuncture* and s. ఆది *the beginning*) The

first day of the sol-lunar or Teloogoo year. The Teloogoo year consists of a certain number of lunar months, reckoned from new moon to new moon. This number varies, and is regulated by the course of the sun. The lunar month of which the last day, or that of the moon's change, happens when the sun is in *Aries*, is the first month of the year; and so on, for each successive lunar month, in which the moon's change takes place when the sun is in a different sign of the zodiac. But if the sun, during two successive changes of the moon, remains in the same sign of the zodiac, the lunar month in which the first change takes place is reckoned అధిక or *intercalary*, and after that lunation is completed, it commences again, under its *proper* name. When two intercalary months occur together, the *proper* month intervening between the two is omitted from account, and is termed the క్షయము or *the wasted month*. This happens when no change of the moon occurs, during the period of the sun passing through an entire sign of the zodiac. The first day of the Teloogoo year is celebrated as a holiday, by offering the flower of the margosa tree, *(Melia azadirachta)* with tamarind juice and sugar, to *Ganēsa*, or other deities.

T. ఉగ్గడించు v. a. 1. To begin a conversation. 2. to plead eloquently. 3. to remember. 4. to calculate or multiply mentally, without using any figures.

T. ఉగ్గము s. n. A rope or cord attached to any thing, for the purpose of carrying it about, or suspending it.

T. ఉగ్గళించు v. a. *vide* ఉగ్గడించు.

T. ఉగ్గించు v. a. To weave of a close texture, so that there be no interstice between the threads either of the woof or warp.

T. ఉగ్గు s. n. 1. A wrinkle in cloth. 2. a drink, given morning and evening, to infants, consisting of the nurse's milk, mixed with castor oil. ఉగ్గుబెట్టు To give this drink to children.

T. ఉగ్గులుపారు v. n. To run into a knot, in spinning, or twisting.

S. ఉగ్రము &c. adj. 1. Angry, wrathful, fierce, furious, violent. 2. cruel. 3. terrific.

T. ఉగ్రాణము s. n. 1. A store-house. 2. a pantry. 3. a treasury. ఉగ్రాణపువాడు 1. One who has charge of the family provisions; a steward; a butler. 2. a store-keeper. 3. a treasurer.

S. ఉగ్రాక్షుడు s. n. (from ఉగ్ర *fierce* and అక్షి *the eye) lit.* fierce-eyed. The god *Siva*.

S. ఉగ్రుడు s. n. A man of a mixed tribe, from a *Chuttriya* father, and *Soodra* mother. The employment of this tribe is to kill animals that live in holes; some of them are bards; and others have charge of treasure, or of hill forts.

S. ఉచితము &c. adj. 1. Proper. 2 convenient. 3. fit, suitable. 4. agreeable. s. n. A

MINISTRY OF CULTURE · GOVERNMENT OF INDIA

CSL

gratuity; a present. ఉచితముగా adv. Gratis, without any recompence, for charity.

T. ఉచ్చ s. n. Urine. ఉచ్చపోయు To make water.

s. ఉచ్చండము &c. adj. Quick, expeditious.

s. ఉచ్చము s. n. The zenith; the meridian; the vertical point in the sky. adj. 1. Vertical. 2. high, tall.

s. ఉచ్చయము s. n. The knot which fastens that part of a female's garment which goes round the loins. The dress of a female Hindoo consists of a single long cloth, which is first tied round the waist, then wound, in several folds, round the lower part of the body, and the remainder, being thrown from the waist across one shoulder, and spread in front, forms the covering to the rest. The several casts are distinguished amongst the females, by the mode in which this cloth is worn.

s. ఉచ్చరించు v. a. 1. To pronounce, articulate, or utter. 2. to recite. 3. to say. ఉచ్చారణ 1. Pronunciation, utterance. 2. recitation of prayers.

s. & T. ఉచ్చాటనచేయు v.a. (from s. particle ఉత్ s. చట *to break* and T. చేయు *to do*) To exorcise, drive out, or remove evil spirits.

s. ఉచ్చావచము &c. adj. Various, diverse, multiform.

T. ఉచ్చి s. n. The crown or top of the head.

T. ఉచ్చింత adj. Of or belonging to the gigantic swallow wort, *Asclepias Gigantea*.

T. ఉచ్చు v. To enter by force; to rush in.

T ఉచ్చు s. n. A noose, a snare.

s. ఉచ్చైశ్శ్రవము or ఉచ్చైశ్శ్రవస్సు s. n. (from s. ఉచ్చైస్ *high* and s. శ్రవస్ *an ear*) *lit.* long eared. The horse of *Indra*.

s. ఉచ్ఛిష్టము s. n. 1. Spittle. 2. the leavings or fragments of the table.

s. ఉచ్ఛృంఖలము &c. adj. 1. Operated, perverse. 2. unrestrained.

s. ఉచ్ఛ్రయము or ఉచ్ఛ్రాయము s. n. 1. Height. 2. the highest point of prosperity, riches, or power.

s. ఉచ్ఛ్వాసము s. n. 1. Breath, breathing. 2. a sigh. ఉచ్ఛ్వాసావరోధము. A stoppage of the breath, from stitch, or other bodily pain.

T. ఉజ్జగించు v. a. To quit; to leave.

s. ఉజ్జయిని s. n. *Oogein*, a city in Malwa, formerly the capital of *Vicramarka*, and lately of the Mahratta chief *Scindia*.

T. ఉజ్జాయింపు s. n. 1. Conjecture, guess, estimate.

T. ఉజ్జి s. n. A match to another; any one able to contest with another; any thing equal to another. ఉజ్జీచేయు To pitch two of equal talents, against each other.

s. ఉజ్జ్వలము &c adj. Splendid, bright, luminous, radiant. s. n. Love, passion.

T. ఉటంకి or ఉటంకు adj. Clever, active, nimble.

T. ఉటంకించు v. a. To abstract; to abridge; to shorten.

s. ఉటజము s. n. 1. A house. 2. a hermitage formed of leaves; the residence of holy men.

T. ఉట్టి s. n. A coarse net work, made of rope or rattan, in which pots and other vessels are suspended from the beams of the house, or from the stick thrown across the shoulder, by which they are carried about.

T. ఉట్టిపడు v. n. (from T. ఉట్టి and T. పడు *to fall)* To come, or happen suddenly, or accidentally.

T. ఉట్టు s. n. Ground fit for the cultivation of salt. On the coast, salt is *cultivated* not *manufactured*. Brackish water, communicating with the sea, is introduced upon a peculiar salt soil, previously prepared, and after evaporation by the sun, the salt remains crystallized on the surface.

T. ఉట్రువడియములు s. n. plu. A rich dish, consisting of the flour of pulse of various kinds, seasoned with chilly, &c. and made into little balls, which are fried in ghee or oil. వానిసొమ్ము ఉట్రువడియములుగా నోట్లో వేసుకొన్నాఁడు He took that man's property. (*lit.* like ఉట్రువడియము) with as little ceremony as he would have eaten his dinner.

T. ఉడాల్ adj. High, tall.

G. ఉడాఉడి adj. (from H. اڑنا *to rise up)* In constant or quick motion, without rest. ఉడాఉడిపైనము A *forced* march.

T. ఉడాయించు v. a. 1. To seize suddenly, or by surprize. 2. to deny what one had just before asserted.

T. ఉడికిలు v. n. To be angry or provoked, in consequence of being ridiculed.

T. ఉడిపోవు or ఉడివోవు v. n. (from T. ఉడి and T. పోవు *to go)* To become blunt; to be spoiled.

T. ఉడుకు v. n. 1. To boil, to bubble with heat, to seeth. 2. to be feverish from heat. 3. to boil with rage or anger. s. n. 1. Boiling. 2. heat. adj. Hot. ఉడికించు v. a. To dress or cook victuals; to boil, to place on the fire. ఉడుకుబట్టు (from పట్టు *to seize)* To begin to boil. ఉడుకాడించు (from ఆడించు *to cause to play)* To vex one for amusement. ఉడుకఁబోయు (from పోయు *to pour)* 1. To be oppressed with heat. 2. to pour into a pot, in order to boil.

T. ఉడుగర s. n. Any present given to a bride, or bridegroom, during the celebration of their marriage.

T. ఉడుగు v. n. 1. To grow thin, lean, or emaciated. 2. to be exhausted. v. a. 1. To leave, quit, or relinquish. 2. to stop or cease. కానుపుడిగినది Breeding has ceased. ఉడిగుడిగిచేయు (from T. చేయు *to do)* To do at intervals. ఉడిగిపోవు (from T. పోవు *to go)* To become lean. ఉడుగక Negative verbal participle, *without ceasing*, &c. used adverbially, to denote Continually, always, frequently. ఉడిగించు v. caus. To cause to leave, quit, &c.

CSL

T. ఉడుత s. n. A squirrel.

S. ఉడుపము s. n. A float or raft.

T. ఉడుపు v. a. 1. To efface. 2. *vide* ఉడిగించు under ఉడుగు.

G. ఉడుపు s. n. 1. A dress, or suit of clothes. 2. a suit of clothes belonging to another, borrowed from a washerman, in order to be worn. This is a very common custom, on all occasions, among the lower casts of Hindoos; and even among poor bramins, as regards their women, when unclean after child-birth.

S. ఉడుపుష్పము s. n. The china rose.

T. ఉడుము s. n. The iguana. ఉడుపిల్ల (from పిల్ల *the young of any creature*) A young iguana.

S. ఉడుపు s. n. A lunar mansion. 2. a star.

T. ఉడ్డా s. n. 1. An assemblage, or collection. 2. a heap of four or five tamarind stones, little balls, or other similar articles, with which boys play, in a manner similar to those in Europe with cherry stones. ఉడ్డాచేయు To collect in a heap or crowd.

S. ఉడ్డీనము s. n. Flying, soaring.

T. ఉడ్డుకుడుచు v. n. To be suffocated.

T. ఉతక s. n. The common native doors have no hinges; they turn upon a pivot, fixed to the top and bottom on one side, & inserted above, in the beam which passes over the door way, and below, in a small piece of wood placed in the ground, at the corner of the door way. This is the Teloogoo name for that piece of wood, which is thus placed at the bottom of the door way.

G. ఉతకాలాడు v. a. *vide* ఉదకాలాడు.

T. ఉతుకు v. a. To wash or bleach. ఉతికించు v. caus. To cause to wash, &c.

S. ఉత్కటము &c. adj. 1. Abundant. 2. excessive.

S. ఉత్కరము s. n. A heap of grain, &c.

S. ఉత్కర్షము s. n. Excellence.

S. ఉత్కోచము s. n. A bribe.

S. ఉత్క్రోశము s. n. 1. The ospray or sea eagle. 2. implacable hatred, confirmed enmity.

T. ఉత్త adj. 1. Mere. 2. empty. 3. useless. 4. false. ఉత్తపాలుతాగినాడు He drank *mere* milk. ఉత్తపెట్టె An *empty* box. ఉత్తమాట A *useless* or *false* word. ఉత్త కాళ్లు *Bare* feet.

T. ఉత్తండములు s. n. plu. A gold necklace, worn by women.

S. ఉత్తంసము s. n. 1. An ear-ring. 2. a head ornament.

S. ఉత్తప్తము s. n. Dried flesh. adj. Burnt.

S. ఉత్తమ s. n. A chaste, handsome, or affectionate woman.

S. ఉత్తమము &c. adj. 1. Excellent, best, virtuous. 2. chief, principal, first. ఉత్తమపురుష in grammar, The *first* person. ఉత్తమర్ణుడు (from s. ఋణ *debt*) A creditor.

S. ఉత్తమాంగము s. n. (from s. ఉత్తమ *chief* and s. అంగ *a member*) 1. The head. 2. the penis. 3. the vulva.

S. ఉత్తర s. n. The 12th lunar mansion.

s. ఉత్తరంగము s. n. A wooden arch, surrounding the door frame.

s. ఉత్తరక్రియలు s. n. plu. (from s. ఉత్తర *subsequent*, and s. క్రియా *an action*) Funeral rites, or obsequies.

s. & TUD. ఉత్తరజందెము s. n. (from s. ఉత్తర *excellent*, and TUD. జందెము *the sacred thread*) A gold chain, which Hindoos of all classes may wear, in the same manner that those of the superior casts wear the sacred thread.

s. ఉత్తరము s. n. 1. The north. 2. a letter. 3. an answer, or reply. 4. an order or command. adj. 1. Northern. 2. excellent. 3. superior, high. 4. subsequent. ఉత్తరవాది s. n. (from s. వాది *a speaker, or complainant*) 1. A respondent, or defendant. 2. a security. adj Responsible. ఉత్తరఫిర్యాదుదారుడు (from P. فریاد *a complaint*) *lit*. a defendant who complains, An appellant. ఉత్తరసభ. A superior court. ఉత్తరవాదము Responsibility, security. ఉత్తరాది s. n. The north. adj. Northern.

s. ఉత్తరాభాద్ర s. n. The 26th lunar mansion.

s. ఉత్తరాయణము s. n (from s. ఉత్తర *the north*, and s. అయన *going*) 1. The sun's progress to the north of the equator. 2. the period of the year during which he is north of it.

s. ఉత్తరాషాఢ s. n. The 21st of the lunar mansions.

s. ఉత్తరాసంగము s. n. An upper or outer garment. *vide* ఉత్తరీయము.

T. ఉత్తరాసులు s. n. plu. The beam above, and piece of wood below the door way, in which are inserted the pivots, upon which the door turns. *vide* ఉత్తర.

s. ఉత్తరించు v. a. 1. To cross or pass over. 2. to separate a number of handkerchiefs or cloths wove in one piece, into their proper number, by cutting the selvage.

s. ఉత్తరీయము s. n. An upper or outer garment. *vide* ఉత్తరాసంగము.

s. ఉత్తరువు s. n. 1. An answer or reply. 2. an order or command. 3. permission, leave, *congé*. ఉత్తరువుచెప్పు To answer or reply. ఉత్తరువుయిచ్చు 1. To give leave; to permit. 2. to answer; to direct. ఉత్తరువుపుచ్చుకొను To take leave. ఉత్తరువుచేయు To order.

T. ఉత్తరేణిచెట్టు s. n. The plant termed *Achyranthes aspera*.

s. ఉత్తరోత్తర adv. At any future time.

T. ఉత్తలపాటు s. n. Perturbation; disquietude of mind.

s. ఉత్తానము adj. 1. Shallow. 2. sleeping supinely. ఉత్తానశయుడు s. n. (from s. శయ *that sleeps*) An infant.

TUD. ఉత్తుడు s. n. (from s. యుక్త) A proper or fit man.

s. ఉత్థానము s. n. 1. Manly exertion. 2. an army. 3. rising or getting up. This word is used by the catholic Missionaries to denote *the resurrection*.

s. ఉత్పతనము s. n. 1. Flying, soaring. 2. birth, production.

s. ఉత్పత్తి s. n. Birth, creation, production,

origin. ఉత్పత్తియవు To be born, created, formed, or framed. ఉత్పత్తిచేయు To create; to fabricate; to produce.

s. ఉత్పథము s. n. The air, the sky.

s. ఉత్పలము s. n. 1. A water lily. 2. a blue lotus. *Nymphæa cerulæa.*

s. ఉత్పాటించు v. a. To root out, or eradicate. ఉత్పాటితము &c. adj. Eradicated; rooted up.

s. ఉత్పాతము s. n. A prodigy, or phenomenon, as an earthquake, a comet &c.

s. ఉత్పాదిలు or ఉత్పాదిల్లు v. n. 1. To be born. 2. to rise. 3. to spring from a source.

s. ఉ(త్ప్రా)సము s. n. Satirical speech.

s. ఉ(త్ప్రే)క్ష s. n. An extravagant hyperbole.

s. ఉత్ఫుల్లము &c. adj. Expanded, or blown, as a flower.

s. ఉత్సంగము s. n. The haunch, or part above the hip.

s. ఉత్సర్గము s. n. 1. A gift; the act of giving. 2. quitting, abandoning.

s. ఉత్సర్జనము s. n. A gift or donation.

s. ఉత్సవము s. n. 1. A festival, or public rejoicing, such as on the celebration of a marriage, or of a religious ceremony at a temple. 2. elevation, joy, festivity.

s. ఉత్సాహము s. n. 1. Encouragement. 2. perseverance. 3. joy, triumph. ఉత్సాహించు. v. n. 1. To persevere. 2. to rejoice, to triumph.

s. ఉత్సుకము &c. adj. Zealously active; making exertions to obtain a desired object.

s. ఉత్సృష్టము &c. adj. Abandoned; left.

s. ఉత్సేకము s. n. Pride, arrogance.

s. ఉత్సేధము s. n. Height, elevation.

s. ఉద్ or ఉత్ A Sanscrit particle prefixed to words of that language, and implying. 1. Superiority in degree. 2. in place. (over, above &c.) 3. pride. 4. publicity. 5. power. 6. separation, disjunction. 7. emancipation. 8. binding &c. 9. helplessness, weakness.

s. ఉదంకము s. n. A leather vessel, with a short narrow neck, in which oil or ghee is generally conveyed.

s. ఉదంచనము s. n. A cover, made of burnt earth.

s. ఉదంతము s. n. A message. 2. tidings, intelligence.

s. ఉదకము s. n. Water.

s. & T. ఉదకాలాడు v. a. (from s. ఉదకము *water*, and T. ఆడు *to play*) To bring forth a child; because water precedes the birth. *vide* ఉతకాలాడు.

s. ఉదక్య s. n. A woman in the menses.

s. ఉదధరము s. n. Tin.

s. ఉదము Water. ఉదధి. (from s. ధి *holding*) The sea or ocean. ఉదన్వంతుడు (from s. మత్ *possessing*) The sea or ocean. ఉదపానము (from s. పా *to drink*) A well.

s. ఉదయము s. n. 1. The rising of the sun, or of other heavenly bodies. 2. the morning. ఉదయాద్రి (from s. అద్రి *a mountain*) The eastern mountain, behind which the sun is supposed to rise.

ఉదయించు v. n. 1. To rise, as applied to the heavenly bodies. 2. to be born.

s. ఉదరము s. n. The belly.

T. ఉదరిపడు v. n. (from ఉదరి a derivative from అదరు *to tremble*, and పడు *to fall, or suffer*) To start.

s. ఉదర్కము s. n. Future or remote consequence.

s. ఉదవసితము s. n. (from s. ఉద *water*, and s. వసిత *defended, or covered.*) A house.

s. ఉదశ్విత్తు s. n. A mixture, half water, half butter milk.

s. ఉదాత్తము s. n. in grammar, The acute accent.

s. ఉదాత్తము &c. adj. Generous, liberal.

s. ఉదానము s. n. One of the five airs which the Hindoos believe to be essential to life, and which is understood to rise up the throat.

s. ఉదారము &c. or ఉదారి adj. 1. Liberal, bountiful, generous, munificent. 2. excellent.

s. ఉదాసీనము s. n. Abusive or foul language. ఉదాసీంచు 1. To abuse. 2. to disgrace. ఉదాసీనాలాడు (from ఆడు *to play*) To abuse.

s. ఉదాసీనుడు s. n. 1. A stranger. 2. a common acquaintance.

s. ఉదాహరణ or ఉదాహరణము s. n. 1. An example, instance, or illustration, of any rule or precept. 2. a quotation. 3. an apposite argument. ఉదాహరించు v. a. 1. To illustrate, or give examples. 2. to quote a rule, as authority for an example, or an example, in illustration of a rule.

T. ఉదిరి s. n. Pure gold.

T. ఉదిలపడు v. n. (from ఉదిలు, used in compos. only, *reflexion*, and పడు *to fall or suffer*) 1. To reflect. 2. to grieve, to regret.

s. ఉదీచి s. n. The north.

s. ఉదుంబరము s. n. 1. Copper. 2. the glomerous fig tree. 3. a threshold.

T. ఉదుకు v. a. *vide* ఉడుకు.

T. ఉదుటు adj. Firm, strong. s. n. Strength.

T. ఉదురుబెడుకు s. n. A disobedient, impudent, or self-willed person.

s. ఉద్గమనీయము s. n. A pair of bleached cloths.

s. ఉద్గమము s. n. Birth; production.

s. ఉద్గాఢము &c. adj. Much; excessive.

s. ఉద్గారము s. n. 1. Belching. 2. vomitting.

s. ఉద్గిరణము s. n. Swallowing.

s. ఉద్(గ్ర)హము s. n. Lifting up.

s. ఉద్ఘాటము s. n. Excellence; happiness.

s. ఉద్ఘాటించు v. a. (from s. ఉద్ఘాటనము *A rope and bucket for drawing up water out of a well.*) 1. To lift up. 2. to eradicate.

s. ఉద్దండము s. n. 1. Violence, fierceness. 2. insolence. 3. tyranny.

T. ఉద్దరి s. n. A bank, or shore, on which one cannot land, or from which one cannot embark, on account of its natural difficulties.

T. ఉద్దరువు s. n. The pawning or mortgaging of grain, or other such perishable articles.

T. ఉద్దడి s. n. Great celerity, or quickness.

T. ఉద్ది s. n. 1. *vide* ఉజ్జి. 2. a low ridge, in tilled ground, for retaining the water introduced into it. 3. a bank, raised above the level of a tank, with a channel upon it, on which water, having been raised, is conveyed from the tank to fields of a higher level.

S. ఉద్దంశకము s. n. A large black ant.

T. ఉద్దులు s. n. The pulse termed *Phaseolus Mungo.*

S. ఉద్దేశము s. n. 1. Determination, resolution. 2. view, intention, object. ఉద్దేశించు v. a. 1. To determine; to resolve. 2. to have in view. 3. to destine or intend for another. 4. to fix the mind upon a particular object.

S. ఉద్ధతము &c. adj. Rude, arrogant, ill behaved.

S. ఉద్ధరించు v. a. 1. To raise or lift up. 2. to support; to uphold. 3. to re-establish; to renew; to restore; to found. 4. to rescue; to deliver. 5. to preserve, to protect. ఉద్ధారకుడు s. n. A deliverer; one who protects, preserves, upholds &c.

S. ఉద్ధర్షణము s. n. *vide* ఉత్సవము.

S. ఉద్ధృతము adj. 1. Raised. 2. extracted. 3. selected.

S. ఉద్ధానము s. n. A fire place.

S. ఉద్భవము s. n. Birth, production. ఉద్భవించు or ఉద్భవిల్లు v. n. To be born.

S. ఉద్భిజ్జము-ఉద్భిత్తు or ఉద్భిదము s. n. 1. Sprouting; germinating. 2. a sprout.

S. ఉద్యమము s. n. 1. Effort; exertion. 2. perseverance. 3. readiness.

S. ఉద్యానవనము s. n. A royal public garden.

S. ఉద్యాపన s. n. 1. The performance of any meritorious act of devotion, or of any penance, austerity, or privation. 2. the ceremony which takes place at the conclusion of the same.

S. ఉద్యుక్తము &c. adj. 1. Zealously active. 2. prepared.

S. ఉద్యోగము s. n. 1. Exertion. 2. an employment, occupation, calling, service, or trade. 3. an office or situation. ఉద్యోగము చేయు To exercise an office. ఉద్యోగములో నుండు To be employed in an office. ఉద్యోగములో నుంచు To procure for another an employment. ఉద్యోగములో పెట్టుకొను To place in an office. ఉద్యోగస్థుడు A person holding a situation. మాతండ్రి ఉంచిన ద్రవ్యముతో ఉద్యోగము చేసుకొంటున్నాను I am *trading* with the money which my father left.

S. ఉద్వర్తనము s. a. A mixture of various kinds of ground pulse, used as soap.

S. ఉద్వాహము s. n. Marriage.

S. ఉద్వేగము s. n. Anxiety; agitation; fear; consternation; uneasiness.

S. ఉద్రము s. a. An otter.

T. ఉనికి s. n. (from ఉండు *to be* q. v.) 1. Being; existence. 2. residence. 3. state or condition. ఉనికిపట్టు (from T. పట్టు *a place*) A house.

S. ఉన్నతము &c. adj. High, lofty.

T. ఉన్ని s. n. Wool.

S. ఉన్మత్తము &c. adj. 1. Insane. 2. intoxicated.

s. ఉన్మాథము s. n. A trap, or snare.

s. ఉన్మాదము s. n. 1. Insanity. 2. extravagance.

s. ఉన్ముఖము &c. adj. (from s. particle ఉత్ and s. ముఖ *the face.*) Looking up, attentively.

s. ఉన్మూలితము &c. adj. Eradicated; pulled up by the roots.

s. ఉన్మేషము s. n. 1. Opening the eyes. 2. expanding.

s. ఉప a Sanscrit particle, prefixed to verbs in that language, and implying. 1. Excess, (over, above, &c.) 2. vicinity or assemblage (near, by the side of, with, together with.) 3. inferiority, (less, secondary, &c.) 4. likeness, resemblance. 5. disease, extinction. 6. ornament. 7. command. 8. reproof. 9. astonishing. 10. giving. 11. killing. 12. diffusion. 13. wish, desire. 14. effort, exertion, &c.

s. ఉపకంఠము &c. adj. (from s. particle ఉప and కంఠ *the neck.*) Near, proximate. s. n. Contiguity.

s. ఉపకరణము s. n. An appendage, material, or implement; as, the *utensils* of a kitchen, the *tools* of a trade, or the *furniture* of a house.

s. ఉపకారము s. n. 1. Beneficence, favor, kindness. 2. aid, help. ఉపకరించుట v. 1. To confer a benefit, to contribute to a charity. 2. to serve, to be of use to, to assist. ఉపకారి adj. Beneficent, kind, disposed to charity, assisting. ఉపకారముమఱచినవాఁడు An ungrateful man.

s. ఉపకుర్వాణుఁడు s. n. The student, or first of the four religious orders, among the bramins.

s. ఉపక్రమము s. n. A beginning or commencement. ఉపక్రమించుట. To begin, to commence.

s. ఉపక్రోశము s. n. Censure; blame; reproach.

s. ఉపగూహనము s. n. An embrace.

s. ఉపఘ్నము s. n. Contiguous support.

s. ఉపచారము s. n. 1. Civility; politeness; honor. 2. service, obliging conduct, kindness. ఉపచరించుట v. a. 1. To be obliging, kind, or polite. 2. to shew respect. 3. to serve, to assist.

s. ఉపతాపము s. n. 1. A disease. 2. haste.

s. ఉపత్యక s. n. Land near the foot of a mountain.

s. ఉపద s. n. A present or offering to a superior.

s. ఉపదేశము s. n. 1. Instruction; advice. 2, initiation in sacred rites, by the communication of prescribed formulas, or mystical verses. ఉపదేశించుట v. a. 1. To instruct, to teach, to advise. 2. to initiate as above explained.

s. ఉపద్రవము s. n. 1. Annoyance, trouble, molestation. 2. grief, affliction. 3. suffering, sickness.

s. ఉపధానము s. n. A pillow. *vide* ఉపబర్హణము.

s. ఉపనయనము s. n. The ceremony of investing a young Hindoo, of any of the three first classes, with the sacred thread,

CSL

worn by them over the left shoulder. across the body, and passing under the right arm. In the Peninsula, Bramins perform this ceremony before the age of 12, Chutriyas before the age of 22, and Vysyas or Merchants at the period of their marriage. Before this ceremony is performed, a youth of the three first classes is considered as not superior to a Soodra; because it is not until this period that he is instructed in the mystical prayers and formulas, to be repeated at sun-rise, noon, and sunset, in which the sacred string is used. The prayer then taught to the Bramins includes the famous *Gayetri*, translated by Sir W. Jones.

s. ఉపనిధి s. n. 1. A hoard of concealed treasure. 2. a deposit or pledge, generally such as is sealed up.

s. ఉపనిషత్తు s. n. 1. The theological, and the *Vedanta*, or argumentative part, of the *Vedas*; either detached from, or comprised in the principal work. 2. moral merit.

s. ఉపనేత్రము s. n. (from s. particle ఉప and నేత్ర *the eye.*) A pair of spectacles.

s. ఉపపట్టణము s. n. (from s. particle ఉప and s. పట్టణ *a city.*) The suburbs of a city or town.

s. ఉపపతి s. n. (from s. particle ఉప and s. పతి *a husband,*) A paramour; a gallant.

s. ఉపపత్తి s. n. 1. Obtaining. 2. aid, assistance, help. 3. convenience.

s. ఉపపాతకము s. n. (from s. particle ఉప and s. పాతక *a crime.*) Criminality in the second or third degree; as killing a cow, selling a daughter in marriage, atheism, &c.

s. ఉపప్లవము s. n. 1. *Rahoo,* the moon's ascending node, reckoned the 8th planet. 2. an eclipse; a phenomenon. 3. a general public calamity.

s. ఉపబర్హణము s. n. A pillow. *vide* ఉపధానము.

s. ఉపభోగము s. n. 1. Enjoyment. 2. satisfaction, pleasure.

s. ఉపమ s. n. 1. Resemblance. 2. comparison. 3. a simile or parable. 4. dexterity, artfulness, skilfulness. ఉపమచేయు (from T. చేయు *to make.*) To contrive; to project. ఉపమతి s. n. A dexterous, skilful, or artful person.

s. ఉపమానము s. n. *vide* s. ఉపమ.

s. ఉపయమము s. n. Marriage. *vide* ఉద్వాహము.

s. ఉపయుక్తము &c. adj. 1. Convenient. 2. serviceable ఉపయుక్తి s. n. 1. Convenience. 2. serviceableness. ఉపయుక్తమవు v. n. (from T. అవు *to become.*) To be convenient, or serviceable.

s. ఉపయోగము s. n. 1. Utility. 2. advantage. 3. serviceableness. Adj. 1. Useful. 2. advantageous. 3. serviceable. ఉపయోగించు v. n. 1. To be useful, or of service to another.

s. ఉపరతి s. n. 1. Great or exquisite plea-

sure. 2. coition, in which the male is supine, and the female superincumbent.

s. ఉపరాగము s. n. An eclipse of the sun, or moon.

s. ఉపరి adv. Upon; over.

s. ఉపలబ్ధి s. n. 1. Mind; understanding. 2. knowledge. 3. gain; acquisition.

s. ఉపలము s. n. 1. A stone. 2. a precious stone.

s. ఉపలక్షణము s. n. (from s. particle ఉప and s. లక్షణ *a mark.*) A synecdoche of a part for a whole, or of a quality for that in which it resides.

s. ఉపవనము s. n. (from s. particle ఉప and s. వన *a wood.*) A garden or grove.

s. ఉపవర్తనము s. n. 1. A country. 2. a district or *purgunnah.*

s. ఉపవసథము s. n. A village.

s. ఉపవాసము s. n. 1. Fasting. 2. a fast.

s. ఉపవాహ్యము s. n. A riding elephant.

s. ఉపవిష్టము &c. adj. (from s. particle ఉప and s. విష్ట *placed.*) Seated, sitting.

s. ఉపవీతము s. n. The sacred thread worn by the three first classes of Hindoos, over the left shoulder, and under the right arm.

s. ఉపశమనము or ఉపశమము s. n. 1. Tranquillity, calmness. 2. patience. 3. alleviation; abatement. ఉపశమించు v. n. 1. To be calmed or pacified. 2. to be alleviated, abated, or assuaged.

s. ఉపశల్యము (from s. particle ఉప and s. శల *to go*) 1. A space near a village. 2. the suburbs of a village, in which outcasts dwell.

s. ఉపశాంతి s. n. (from s. particle ఉప and s. శాంతి *quiet*) *vide* ఉపశమనము.

s. ఉపశ్రుతి s. n. 1. A good or bad omen, as gathered by two persons in consultation together, from incidentally overhearing what is said by a third person. 2. judicial astrology; aspect of the stars, fortune-telling, &c.

s. ఉపసంవ్యానము s. n. A lower garment.

s. ఉపసంహారము s. n. 1. Recalling an enchanted weapon, so as to prevent it's taking effect.

s. ఉపసర్గలు s. n. plu. Particles, prefixed to roots, &c. in the Sanscrit language.

s. ఉపసర్జనము adj. Secondary; subordinate

s. ఉపసర్పించు v. a. To depend on another; to court one's favor.

s. ఉపస్థ or ఉపస్థము s. n. The parts of generation, of either sex.

s. ఉపస్పర్శనము s. n. (from s. particle ఉప and s. స్పర్శ *the touch.*) 1. Touching, contact. 2. bathing, ablution. 3. *vide* ఆచమనము.

s. ఉపహారము s. n. A complimentary gift; a present to superiors. *vide* ఉపాయనము.

s. ఉపక్షమించు v. a. 1. To forgive; to pardon. 2. to take patience.

s. ఉపాంగము s. n. (from s. particle ఉప and s. అంగ *the body.*) The sectarial mark, made with sandal, &c. on the forehead.

s. ఉపాంశువు adj. Solitary; private.

CSL

s. ఉపాత్యయము s. n. Neglect or disobedience of any ordinance or custom; disorderly behaviour.

s. ఉపాదానము s. n. 1. Abstraction, restraining the organs of sense and perception. 2. cause, motive. 3. *commonly* a handful of raw rice, given in alms; begging. ఉపాదానమెత్తు (from T. ఎత్తు to *lift up.*) To beg raw rice.

s. ఉపాధి s. n. 1. Virtuous reflection. 2. in the *Vedanta*, the mortal forms or properties which disguise the spirit. 3. a person attentive to the support of the family. 4. *commonly* pain, trouble, sickness. 5. prevention.

s. ఉపాధ్యాయుడు s. n. 1. The bramin who performs family ceremonies. 2. one chosen to represent Bramha at a sacrifice. 3. a spiritual preceptor. 4. a school master. This word is honorifically used in the plural. ఉపాధ్యాయి The wife of a teacher.

s. ఉపానత్తు or ఉపానహము s. n. A shoe.

s. ఉపాయనము s. n. *vide* ఉపహారము.

s. ఉపాయము s. n. 1. A stratagem, artifice, contrivance, or expedient. 2. a plot. 3. a method or means. 4. a remedy. చతురుపాయములు The four means of success, against an enemy, viz. సామము *Conciliation.* దానము *Presents, or gifts.* భేదము *Dividing; creating dissension:* and దండము *Chastisement.* ఉపాయశాలి A contriver, ఉపాయముకల్పించు To form a plot, to contrive.

s. ఉపాలంభనము or ఉపాలంభము s. n. Abuse.

s. ఉపాసన or ఉపాస్తి s. n. 1. Service. 2. worship.

TUD. ఉపాసము s. n. *vide* ఉపవాసము.

s. ఉపేంద్రుడు s. n. (from s. particle ఉప and s ఇంద్ర *Indra. lit.* born subsequently to *Indra.*) The god *Vishnoo.*

s. ఉపేక్ష s. n. 1. Contempt; disregard. 2. inactivity, indolence. 3. abandoning. 4. indifference. ఉపేక్షించు v. a. 1. To disregard, to contemn. 2. to be indifferent. 3. to abandon.

s. ఉపోష్యము s. n. A fast. ఉపోష్యముండు To abstain from food; to fast.

s. ఉప్తము s. n. A sown field.

T. ఉప్పత s. n. Dilating on the extraordinary prosperity, qualifications, or beauty of another. This is always blamed by the natives, because it is believed that injury will thence arise to the person described. ఉప్పతించు To dilate as above.

TUD. ఉప్పతి s. n. Birth, production. *vide* ఉత్పత్తి-ఉప్పటిల్లు or ఉప్పతిల్లు v. n. *vide* ఉత్పత్తియగు under ఉత్పత్తి.

T. ఉప్పదనము or ఉప్పన s. n. Saltness.

T. ఉప్పరము s. n. The sky or atmosphere.

T. ఉప్పరవాడు or ఉప్పరి s. n. A male of the cast of *tank diggers.* The female is termed ఉప్పరది. They are employed in digging tanks or wells, repairing